

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

เรื่อง การพัฒนาโจทย์การวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยวแบบทุกฝ่ายมีส่วนร่วม
:กรณีศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดมุกดาหาร และ แขวงสะหวันนะเขต

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์เวช หกพันนา และคณะ

งานวิจัยนี้ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ปี 2549

สัญญาเลข

TDR 5090004

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ วิจัยพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างบูรณาการแบบทุกฝ่ายมีส่วนร่วม
กรณีศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดมุกดาหาร และ แขวงสะหวันนะเขต

คณะผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เวช หกพันนา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารี หลวงนา

นาย ธนาวัฒน์ เจริญวงษ์

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

สรุปย่อสำหรับผู้บริหาร

1. สรุปย่อสำหรับผู้บริหาร

การวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยว มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างบูรณาการ โดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม วัตถุประสงค์เฉพาะคือ 1) เพื่อร่วมกับผู้เกี่ยวข้องในการทบทวนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของจังหวัด 2) เพื่อสร้างเครือข่ายนักวิจัยทั้งกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาโจทย์วิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยว 3) เพื่อสร้างชุดโครงการวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยว จากโจทย์วิจัยที่ได้ในข้อ 2 โดยมีขอบเขตการวิจัยด้านพื้นที่คือจังหวัดอุบลราชธานี มุกดาหาร และแขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว การเก็บข้อมูลโดยการสังเกต สัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม(Focus Group) และการทำประชาคม การพัฒนาชุดโครงการ โดยการเอาปัญหาเป็นตัวตั้ง แล้วนำมากำหนดเป็นโจทย์วิจัยเพื่อหาทางแก้ปัญหาและพัฒนาให้ดีขึ้น ผลการศึกษาพบว่า ด้านยุทธศาสตร์จังหวัดอุบลราชธานีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวมีการกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ แผนงานและโครงการไว้อย่างชัดเจน โดยมีผู้รับผิดชอบในกิจกรรมต่างๆที่กำหนดขึ้น ส่วนจังหวัดมุกดาหารไม่มียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยตรง แต่มีกำหนดไว้ในกลยุทธ์ ซึ่งก็กำหนดไว้เป็นกรอบแคบๆแต่เป็นส่วนย่อยเท่านั้น ส่วนเครือข่ายนักวิจัยนั้นได้สร้างเครือข่ายกับวิทยาลัยการอาชีพราชชนนีมุกดาหาร นักศึกษาปริญญาโทสาขายุทธศาสตร์การพัฒนาซึ่งส่วนใหญ่เป็นข้าราชการในหน่วยงานจังหวัดมุกดาหารที่มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารระดับกลาง เป็นผู้ประกอบการ หน่วยงานเช่นพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร รองหัวหน้าอุทยานภูผาเทิบ และนักการเมืองท้องถิ่น เป็นต้น และได้โจทย์วิจัยต่างๆเช่น

1. เมื่อมีสะพานมิตรภาพไทยลาว 2 จะทำให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามามากขึ้นจังหวัดมุกดาหารจะมีการบริหารจัดการเพื่อให้จังหวัดได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวโดยวิธีใดบ้าง
 - 1.1 จังหวัดจะทำให้มีนักท่องเที่ยวพักค้างคืนและท่องเที่ยวในจังหวัดได้อย่างไร
 - 1.2 ผู้ประกอบการนำเที่ยวจะร่วมมือกันพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างไรจึงจะสร้างความเป็นผู้นำในการจัดการท่องเที่ยวของภูมิภาคได้
 - 1.3 กระบวนการนำเสนอการแสดงทางวัฒนธรรมแก่นักท่องเที่ยวที่เหมาะสมเป็นอย่างไร
 - 1.4 ผลิตภัณฑ์ชุมชนจะพัฒนารูปแบบให้เป็นสินค้าของฝากได้อย่างไรบ้าง และจะนำเสนอต่อนักท่องเที่ยวได้อย่างไรบ้าง
 - 1.5 จุดชุมวิวสะพานมิตรภาพไทย-ลาว 2 จะสามารถสร้างศูนย์จำหน่ายสินค้าชุมชนได้หรือไม่ อย่างไร

- 1.6 ผู้ประกอบการและประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวควรมีคุณลักษณะอย่างไรจึงจะสามารถสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวและจะพัฒนาอย่างไร
- 1.7 กระบวนการจัดการท่องเที่ยว home stay ที่เหมาะสมเป็นอย่างไร จะสามารถสร้างกระบวนการดังกล่าวได้อย่างไร
- 1.8 การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ดำเนินการโดยชุมชนมีกระบวนการจัดการอย่างไรและจะสร้างขึ้นมาได้อย่างไร
2. จังหวัดมุกดาหารจะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่เพื่อรองรับการท่องเที่ยวที่จะมีมากขึ้นอย่างไร
 - 2.1 ทศนิยามพริมฝั่งโขงควรเป็นอย่างไรและจะมีกระบวนการพัฒนาให้เป็นจุดขายในการท่องเที่ยวได้อย่างไร
 - 2.2 หาด เกาะ แก่งของแม่น้ำโขงที่มีศักยภาพพอที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีไคบ้างและควรพัฒนาให้เป็นอย่างไร
 - 2.3 แหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่จะสามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สมบูรณ์และพัฒนาเป็นเส้นทางท่องเที่ยวได้อย่างไรบ้าง
3. เมื่อมีนักท่องเที่ยวมากขึ้นจังหวัดมุกดาหารจะพัฒนาสิ่งสนับสนุนการท่องเที่ยวให้สมบูรณ์และเป็นที่ยอมรับใจของนักท่องเที่ยวได้อย่างไร
 - 1.2 ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเช่น พนักงานต้อนรับของโรงแรม กรมกรสามล้อ ผู้บริการรถรับจ้าง และพนักงานเสิร์ฟอาหารของร้านอาหารต่างๆ ร่วมมือกันสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวได้อย่างไรบ้างและจะมีการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยวิธีใด
 - 1.3 การท่องเที่ยวทางน้ำจะสามารถจัดได้กี่รูปแบบอะไรบ้างและมีเส้นทางไคบ้างที่มีศักยภาพพอที่จะพัฒนาให้เป็นเส้นทางท่องเที่ยวประจำได้
 - 1.4 การจัดการแข่งขันกีฬาทางน้ำนานาชาติมีความเป็นไปได้หรือไม่และควรเป็นกีฬานิดใด
 - 1.5 การจัดงานประเพณีแข่งเรือยาวไทย-ลาวที่ทำอยู่จะสามารถจัดให้ยิ่งใหญ่เป็นการแข่งขันเรือยาวนานาชาติได้หรือไม่อย่างไร

ส่วนโครงการวิจัยที่พัฒนาขึ้นมา ได้แก่ โครงการวิจัยการท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารที่มุ่งจะแก้ปัญหาการวิจัยที่นักท่องเที่ยวไม่พักและเที่ยวที่จังหวัดมุกดาหาร ได้แก่ การพัฒนาแก่งกระเบาแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย การพัฒนาตลาดราตรีเพื่อการท่องเที่ยว การใช้ประโยชน์จากจุดชมวิวมแม่น้ำโขงภาคกลางคืน การพัฒนาตลาดอินโดจีนเพื่อการจำหน่ายสินค้าชุมชน การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว และ การสร้างความร่วมมือของผู้ประกอบการในการพัฒนาการท่องเที่ยว

จังหวัดมุกดาหาร และทั้ง 6 โครงการนี้ได้เสนอขอรับงบประมาณตามโครงการ window 2 และได้รับอนุมัติงบประมาณให้ดำเนินการได้แล้ว ปัจจุบันกำลังอยู่ในขั้นตอนการทำสัญญา

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

การนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้จะมีสองส่วนคือ ส่วนที่เป็นกระบวนการติดต่อประสานงาน เพื่อให้เกิดความร่วมมือที่ดีต้องใช้ทั้งการประสานงานอย่างเป็นทางการคือออกหนังสือโดยผู้ที่เป็นหัวหน้าหน่วยงานเป็นผู้ลงนามและพร้อมก็มีผู้ติดตามผลการส่งหนังสือและสอบถามถึงความพร้อมในการเข้าร่วมประชุม ของแต่ละหน่วยงานด้วย ส่วนที่สอง คือ วิทยุการวิจัยซึ่งผู้เกี่ยวข้องและหรือผู้สนใจสามารถนำวิทยุการวิจัยไปดำเนินการวิจัยพัฒนาได้ ส่วนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำวิทยุวิจัยไปเสนอขอรับงบประมาณเพื่อดำเนินการในส่วนที่เป็นภาระของหน่วยงานได้

โครงการวิจัยเรื่อง การวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างบูรณาการ โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม
 สนับสนุนทุนการวิจัย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
 คณะผู้วิจัย เวช หกพันนา หัวหน้าโครงการ
 อารี หลวงนา
 ธนาวัฒน์ เจริญวงศ์
 ปีที่ทำการวิจัยสำเร็จ พ.ศ. 2550

บทคัดย่อ

การวิจัย “การวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างบูรณาการแบบทุกฝ่ายมีส่วนร่วม” มีวัตถุประสงค์ เพื่อร่วมกับผู้เกี่ยวข้องทบทวนยุทธศาสตร์ของจังหวัด สร้างเครือข่ายนักวิจัยทั้งกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อร่วมพัฒนาโจทย์ชุดโครงการวิจัย และพัฒนาชุดโครงการวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยวที่เป็นผลจากโจทย์วิจัย โดยกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การสนทนากลุ่ม (Focus Group) และการวิเคราะห์ปัจจัยการท่องเที่ยวประกอบกับศักยภาพของจังหวัด ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ผลการวิจัย

ด้านยุทธศาสตร์จังหวัดอุบลราชธานีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวมีการกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ แผนงานและโครงการไว้อย่างชัดเจน โดยมีผู้รับผิดชอบในกิจกรรมต่างๆที่กำหนดขึ้น ส่วนจังหวัดมุกดาหารไม่มียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยตรง แต่มีกำหนดไว้ในกลยุทธ์ ซึ่งก็กำหนดไว้เป็นกรอบแคบๆและเป็นส่วนย่อยเท่านั้น ส่วนเครือข่ายนักวิจัยนั้นได้สร้างเครือข่ายกับวิทยาลัยการอาชีพพนมมิตราชชนนีมุกดาหาร นักศึกษาปริญญาโทสาขายุทธศาสตร์การพัฒนาซึ่งส่วนใหญ่เป็นข้าราชการในหน่วยงานจังหวัดมุกดาหารที่มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารระดับกลาง เป็นผู้ประกอบการ เช่นพัฒนาการจังหวัดมุกดาหาร รองหัวหน้าอุทยานภูผาเทิบ และนักการเมืองท้องถิ่น เป็นต้น และได้โจทย์วิจัย ดังนี้ 1)เมื่อมีสะพานมิตรภาพไทยลาว 2 จะทำให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามามากขึ้นจังหวัดมุกดาหารจะมีการบริหารจัดการเพื่อให้จังหวัดได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวโดยวิธีใดบ้าง 1.1)จังหวัดจะทำให้นักท่องเที่ยวพักค้างคืนและท่องเที่ยวในจังหวัดได้อย่างไร 1.2)ผู้ประกอบการนำเที่ยวจะร่วมมือกันพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างไรจึงจะสร้างความเป็นผู้นำในการจัดการท่องเที่ยวของภูมิภาคได้ 1.3) กระบวนการนำเสนอการแสดงทางวัฒนธรรมแก่นักท่องเที่ยวที่เหมาะสมเป็นอย่างไร 1.4) ผลิตภัณฑ์ชุมชนจะพัฒนารูปแบบให้เป็นสินค้าของฝากได้อย่างไรบ้าง และจะนำเสนอต่อนักท่องเที่ยวได้อย่างไรบ้าง 1.5)จุดชุมวิวสะพานมิตรภาพไทย-ลาว 2 จะสามารถสร้างศูนย์

จำหน่ายสินค้าชุมชนได้หรือไม่ อย่างไร 1.6) ผู้ประกอบการและประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวควรมีคุณลักษณะอย่างไรจึงจะสามารถสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวและจะพัฒนาอย่างไร 1.8) กระบวนการจัดการท่องเที่ยว home stay ที่เหมาะสมเป็นอย่างไร จะสามารถสร้างกระบวนการดังกล่าวได้อย่างไร 1.9) การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ดำเนินการโดยชุมชนมีกระบวนการจัดการอย่างไรและจะสร้างขึ้นมาได้อย่างไร 2) **จังหวัดมุกดาหารจะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่เพื่อรองรับการท่องเที่ยวที่จะมีมากขึ้นอย่างไร** 2.1) ทัศนียภาพริมฝั่งโขงควรเป็นอย่างไรและจะมีกระบวนการพัฒนาให้เป็นจุดขายในการท่องเที่ยวได้อย่างไร 2.2) หาด เกาะ แก่งของแม่น้ำโขงที่มีศักยภาพพอที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีไ้ใดบ้าง และควรพัฒนาให้เป็นอย่างไร 2.3) แหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่จะสามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สมบูรณ์และพัฒนาเป็นเส้นทางท่องเที่ยวได้อย่างไรบ้าง 3) **เมื่อมีนักท่องเที่ยวมากขึ้นจังหวัดมุกดาหารจะพัฒนาสิ่งสนับสนุนการท่องเที่ยวให้สมบูรณ์และเป็นที่ยังพอใจของนักท่องเที่ยวได้อย่างไร** 3.1) ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเช่น พนักงานต้อนรับของโรงแรม กรรมการสามล้อ ผู้บริการรถรับจ้าง และพนักงานเสิร์ฟอาหารของร้านอาหารต่างๆจะร่วมมือกันสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวได้อย่างไรบ้างและจะมีการพัฒนาคุณลักษณะที่ยังประสงค์โดยวิธีใด 3.2) การท่องเที่ยวทางน้ำจะสามารถจัดได้กี่รูปแบบอะไรบ้างและมีเส้นทางใดบ้างที่มีศักยภาพพอที่จะพัฒนาให้เป็นเส้นทางท่องเที่ยวประจำได้ 3.3) การจัดการแข่งขันกีฬาทางน้ำนานาชาติมีความเป็นไปได้หรือไม่และควรเป็นกีฬชนิดใด 3.4) การจัดงานประเพณีแข่งเรือยาวไทย-ลาวที่ทำอยู่จะสามารถจัดให้ยิ่งใหญ่เป็นการแข่งขันเรือยาวนานาชาติได้หรือไม่อย่างไร

ABSTRACT

TITLE

SPONSORED BY The Thailand Research Fun (TRF)

RESEARCHER BY Asst. prof. Wech hokpunna

Asst.prof.Dr.Arree Luangna

Mr.Thanawat Chareernwong

COMPLETED YEAR 2007

The development research travels type integration like [model] , the every side participates in , there is the objective ,for cooperate the accessory reviews the strategy of a province , build researcher both of network with government sector institute and private for share to develop problem in group research project arithmetic , and develop research project development group travels. That is from the problem in arithmetic researches , by the procedure picks to collect the data from a document , group conversations , (Focus Group) , and factor tourism analysis assembles with the latency has of education province as follows ,

RESEARCH RESULT

Strategy Ubon Ratchathani side about the tourism has strategy specification , strategy , work wound and the project keep clearly , by have the responsible man in all activity at fixes to go up. Mukdahan part has no the strategy at about the tourism directly , but , there is note in the strategy which as a result note narrow frame and is the fraction only. Network researcher that part has built the network and a college something boxing gloves tyrant mother Mookdahan occupation , master's degree branch strategy development student which , the majority is government servant in Mukdahan institute where has a position is level middle executive , be the entrepreneur , such as Mukdahan development. Deputy park rocky mountain chief pours , and locality politician , etc. , and get the problem in arithmetic researches , 1) as follows when , there are 2 friendship Thai Laos bridges will make to have a tourist travels to come in more and more the Mukdahan have will the administration manage for , how are which way is a province receives the advantage from the tourism by ? 1.1) How province will make a tourist has rested to stay overnight and travel in a province ? 1.2)How the entrepreneur will guide to join hands the development travel ? then will build the leadership in the administration have traveled of provincial 1.3) the procedure present cultural show to a tourist who appropriate ? 1.4) community products will have developed the format to gift goods ? , and will present build [wasp] a tourist has how 1.5) the dot abounds bridge friendship Thai scenery - , or not is Laos will have 2 can build zero sell community goods ? , how are how are ? 1.6) the entrepreneur and pertaining to tourism people supposedto the quality ? then will can build the impression to a tourist and will develop ? 1.8) the procedure manage to travel , home stay , at appropriate ? , how are how are how are how are how is will can build how is the procedure has aforementioned ? 1.9) manner tourism conserves that manage by the community has the procedure manages ? and will establish can come to ? 2) the Mukdahan will develop the tourist attraction where will exist for support the tourism to will abound to go up ? 2.1) river bank Mekong scenery

should ? and have will the procedure develop to the selling point have in the tourism ? 2.2) a beach , island , how are how is the islet of the Mekong River where has the latency will That will do. develop to the tourist attraction has where ? and should develop to ? 2.3) the tourist attraction where will exist can develop to tourist completed attraction and develop to are the route can travel ? 3) when , how are there is a tourist more and more the Mukdahan will develop the thing support smart recitation completely and pleasing of a tourist ? 3.1) the accessory and the tourism such as , the receptionist of a hotel , tricycle laborer , person serve the taxi , what kind are or not are how many are which way are how is and food work of bad [evil] an uncle will have sought all join hands to build the impression to a tourist ? and have will quality desirable development by ? 3.2) the tourism by sea will have can very ? the format what ? and have which route ? at have the latency will have That will do. to develop to tourism permanent route 3.3) the administration compete marine foreign countries sport have the possibility ? and should are the sport ? 3.4) work tradition arrangement race long Thai boat - , or not is Laos will have been whering do can very greatly is boat long foreign countries competition ? how ,

สารบัญ

คำนำ	(1)
สรุปย่อสำหรับผู้บริหาร	(2-4)
บทคัดย่อ	(5-8)
บทที่ 1	
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
แนวทางและขั้นตอนการดำเนินงาน.....	5
คำถามการวิจัย.....	5
ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ความหมายการท่องเที่ยว.....	8
ความสำคัญของการท่องเที่ยว.....	10
องค์ประกอบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว.....	11
แรงกระตุ้นให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว.....	16
วัตถุประสงค์การท่องเที่ยว.....	17
แหล่งท่องเที่ยว.....	17
ปัจจัยที่เอื้ออำนวยให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว	19
ปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยว	20
ธุรกิจการท่องเที่ยว	20
ผลกระทบของการท่องเที่ยว	22
นโยบายการท่องเที่ยวในประเทศไทย	28
สถิติการท่องเที่ยวในประเทศไทย.....	29
ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของประเทศไทย.....	30
จังหวัดมุกดาหาร.....	31
การเดินทาง.....	33
สถานที่ท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร.....	34
กิจกรรมท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร.....	35
ตัวนำเส้นทางกรท่องเที่ยว.....	37
บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย	
กิจกรรมการดำเนินงาน เหตุผลและผู้เกี่ยวข้อง.....	40
กระบวนการผลักดันสู่การนำไปใช้ประโยชน์.....	42
แผนกิจกรรมจำแนกตามวัตถุประสงค์การวิจัย.....	43

บทที่ 4 ผลการรวบรวมข้อมูล

จังหวัดอุบลราชธานี.....	47
ประเด็นยุทธศาสตร์จังหวัดอุบลราชธานี.....	47
ประเด็นยุทธศาสตร์จังหวัดมุกดาหาร	55
การศึกษาศักยภาพปัญหา และ โอกาสการพัฒนาจังหวัดอุบลราชธานี	60
การศึกษาศักยภาพปัญหา และความต้องการพัฒนาจังหวัดมุกดาหาร.....	69
ปัญหาการท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร	75
ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาของผู้ร่วมประชุม.....	76
โจทย์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี	77
โจทย์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร	78
ชุดโครงการวิจัย	78
การวิเคราะห์วัตถุประสงค์การท่องเที่ยวกับศักยภาพของจังหวัด.....	79
การวิเคราะห์จุดแข็ง และ โอกาสเกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....	85
สรุปประเด็นการพัฒนารท่องเที่ยว	86

บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา

วัตถุประสงค์ที่ 1 การทบทวนยุทธศาสตร์จังหวัด.....	87
ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี.....	87
ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร.....	93
วัตถุประสงค์ข้อ 2 เพื่อสร้างเครือข่ายการวิจัยกับทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อร่วมพัฒนาโจทย์วิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	94
วัตถุประสงค์ข้อ 3) เพื่อสร้างชุดโครงการวิจัยพัฒนารท่องเที่ยวจากโจทย์วิจัย.....	95
การตอบคำถามการวิจัย	96
คำถามข้อที่ 1) ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานีและมุกดาหาร	96
คำถามข้อที่ 2) ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารและอุบลราชธานี	97
คำถามข้อที่ 3) ประเด็นการวิจัยที่มีอยู่สมควรจะนำมาพัฒนาเป็นโครงการวิจัยได้อย่างไร ควรมีหน่วยงานใดบ้างเป็นผู้รับผิดชอบ.....	98
คำถามข้อที่ 4) จะมีการบริหารจัดการโครงการวิจัยนี้ให้เป็นวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา หลักสูตรยุทธศาสตร์การพัฒนา ได้อย่างไร	101
คำถามข้อที่ 5) กระบวนการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ในการพัฒนาโจทย์วิจัยและสร้างโครงการวิจัยพัฒนารท่องเที่ยวร่วมกันอย่างไร.....	102
อภิปรายผล	102
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้งาน	103
บรรณานุกรม	105
ภาคผนวก ก บทความวิจัย	
ภาคผนวก ข ยุทธศาสตร์จังหวัด	

บทที่ 1

บทนำ

โครงการพัฒนาโทยวีจัย ชุดโครงการวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างบูรณาการ

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

สืบเนื่องจาก ยุทธศาสตร์ความร่วมมือในการพัฒนาระหว่างประเทศลุ่มน้ำอิระวดี-เจ้าพระยาและแม่น้ำโขง(ACMECS) ได้นำมาสู่การพัฒนาโครงการต่างร่วมกันเช่น การสร้างระบบการขนส่งโดยพัฒนาเส้นทางคมนาคมจากร่างกึ่งประเทศเมียนมา ผ่านเข้าประเทศไทยที่อำเภอแม่สอด ออกที่จังหวัดมุกดาหาร เข้าสู่ปป.ลาว ที่สะหวันนะเขต เข้าเวียตนามและออกทะเลจีนที่เมืองท่าดงเฮ้ย เส้นทางดังกล่าวจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความร่วมมือทางการค้าและการท่องเที่ยวที่สำคัญของภูมิภาคนี้ ดังนั้นจึงมีความร่วมมือในด้านอื่นๆตามมาอีกมากมาย เช่น เมื่อสร้างสะพานมิตรภาพไทยลาวแห่งที่ 2 เชื่อมจังหวัดมุกดาหารของไทยกับเมืองไกรสอนพรรมวิหารแขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว

โอกาสที่นายกรัฐมนตรีแห่งราชอาณาจักรไทย ฯพณฯ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร และนายกรัฐมนตรีแห่ง สปป.ลาว ฯพณฯ บุนยัง วอละจิด ได้เดินทางมาเป็นประธานในการวางศิลาฤกษ์สะพานข้ามแม่น้ำโขง ไทยลาวแห่งที่ 2 นายกรัฐมนตรีทั้งสองประเทศได้ร่วมเป็นสักขีพยานในการ

ลงนามบันทึกความตกลงการเป็นเมืองคู่แฝด ระหว่างผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร ดร.นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ กับเจ้าแขวงสะหวันนะเขต ดร.สีเหลื้อ บุนคำ เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2547 ถือว่าเป็นการสถาปนาเมืองคู่แฝดเป็นแห่งแรกระหว่างราชอาณาจักรไทย - สปป.ลาว ตามกรอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือในการพัฒนาระหว่างประเทศลุ่มน้ำอิระวดี-เจ้าพระยาและแม่น้ำโขง(ACMECS)

เพื่อเป็นการเตรียมการรองรับการดำเนินการร่วมกันเมื่อได้มีการสถาปนาความสัมพันธ์ระหว่างกันแล้ว จังหวัดมุกดาหารและแขวงสะหวันนะเขต จะตั้งคณะกรรมการร่วมมือด้านต่างๆ ขึ้นเพื่อให้คณะกรรมการได้มีการปรึกษาหารือและเตรียมการดำเนินกิจกรรมความร่วมมือร่วมกันก่อนล่วงหน้า โดยในส่วนของจังหวัดมุกดาหาร จะได้จัดตั้งคณะกรรมการขึ้นก่อนจำนวน 9 คณะ คือ

- 1) คณะทำงานด้านการอำนวยความสะดวกการค้าการลงทุน มี พาณิชยจังหวัดมุกดาหารเป็นหัวหน้าคณะทำงาน และผู้ช่วยพาณิชยจังหวัดมุกดาหาร เป็นเลขานุการ
 - 2) คณะทำงานความร่วมมือด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม มี เกษตรและสหกรณ์จังหวัดมุกดาหารเป็นหัวหน้าคณะทำงาน และหัวหน้าฝ่ายแผนงานพัฒนาการเกษตร สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมุกดาหารเป็นเลขานุการ
 - 3) คณะทำงานด้านการท่องเที่ยว มี หัวหน้าสำนักงานจังหวัดมุกดาหาร เป็นหัวหน้าคณะทำงานและนายวิชา แสนใจกล้าเป็นเลขานุการ (ปัจจุบันมีนายอัครเดช บุนนาค รองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นคณะทำงาน และ มีนายสฤติศ กาลจักร เป็นเลขานุการ)
 - 4) คณะทำงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มี ปลัดจังหวัด เป็นหัวหน้าคณะทำงานและ จ่าจังหวัดมุกดาหาร เป็นเลขานุการ
 - 5) คณะทำงานด้านการสาธารณสุข มี นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดมุกดาหาร เป็นหัวหน้าคณะทำงาน และหัวหน้างานแผนงาน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมุกดาหาร เป็นเลขานุการ
 - 6) คณะทำงานด้านแรงงาน มี แรงงานจังหวัดมุกดาหาร เป็นหัวหน้าคณะทำงาน และหัวหน้าฝ่ายนโยบายและแผน สำนักงานแรงงานจังหวัดมุกดาหาร เป็นเลขานุการ
 - 7) คณะทำงานด้านการศึกษา มี ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพนวมินทรราชินีมุกดาหาร เป็นหัวหน้าคณะทำงาน และ ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพ นวมินทรราชินีมุกดาหาร เป็นเลขานุการ
 - 8) คณะทำงานด้านกีฬา นันทนาการและศิลปวัฒนธรรม มี อัยการจังหวัดมุกดาหาร เป็นหัวหน้าคณะทำงานและนายรัชตะ ส้าราญ ชลารักษ์ เป็นเลขานุการ
 - 9) คณะทำงานด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย มี ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดมุกดาหารเป็นหัวหน้าคณะทำงานและผู้กำกับการเป็นเลขานุการ
- คณะทำงานทั้ง 9 คณะ จะมีหน้าที่ในการ เสริมสร้างความร่วมมือ ช่วยเหลือ พัฒนา

และแลกเปลี่ยนกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันระหว่างจังหวัดมุกดาหาร กับ แขวงสะหวันนะเขต ประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดกรอบแนวทางดำเนินความร่วมมือ แผนงาน โครงการและกิจกรรมความร่วมมือที่จะดำเนินการร่วมกัน หรือ ส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกัน ระหว่างจังหวัดมุกดาหารกับแขวงสะหวันนะเขต และร่วมกับคณะทำงาน หน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของแขวงสะหวันนะเขต ดำเนินการตามแผนงาน โครงการ และกิจกรรมความร่วมมือในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

จากข้อตกลงดังกล่าวข้างต้นทำให้มีโครงการต่างๆตามมาและหลายโครงการกำลังจะแล้วเสร็จ บางโครงการก็เสร็จสมบูรณ์แล้ว เช่นสะพานมิตรภาพไทยลาวแห่งที่สอง เชื่อมมุกดาหารและแขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว ตามกรอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือในการพัฒนาระหว่างประเทศลุ่มน้ำอิระวดี-เจ้าพระยาและแม่น้ำโขง(ACMECS)ซึ่งปัจจุบันสร้างเสร็จและใช้เป็นเส้นทางคมนาคมเชื่อมโยงระหว่างจังหวัดมุกดาหารของไทยและแขวงสะหวันนะเขตของสปป.ลาว ความสะดวกสบายในการเดินทางทำให้ประชาชนจำนวนมากเดินทางไปท่องเที่ยว และทำการค้าระหว่างไทยลาวมากขึ้น สถิตินักท่องเที่ยวได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงเป็นโอกาสทองที่จะสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ท้องถิ่นจากการท่องเที่ยว โดยใช้โอกาสดังกล่าวมาร่วมมือกันพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก ความประทับใจ เสนอขายสินค้าของชุมชน และสร้างความร่วมมือของผู้ประกอบการในการสร้างจุดขายและเป็นผู้แทนในการจัดการท่องเที่ยวในภูมิภาค ต่อไป

ในฐานะที่มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีเป็นสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่นและมีเครือข่ายทั้งที่เป็นนักศึกษา ศิษย์เก่า และส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานรับผิดชอบต่อการพัฒนาท้องถิ่นโดยตรง จึงมีความเหมาะสมที่จะร่วมมือกับเครือข่ายในการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นและพัฒนาท้องถิ่นตามทิศทางที่ควรจะเป็น ในฐานะที่เป็นผู้ผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาต่างๆ มหาวิทยาลัยควรจะได้ใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือพัฒนานักศึกษา โดยบูรณาการ การแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นโดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือ ตามสภาพและความพร้อมของสาขาวิชา ซึ่งอาจจะเป็นการกำหนดหัวข้อที่เกี่ยวข้องให้นักศึกษาศึกษาตามความสนใจ หรือร่วมกับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในการกำหนดหัวข้อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อเป็นหัวข้อวิทยานิพนธ์ อันจะเป็นการสร้างองค์ความรู้และเป็นการพัฒนาท้องถิ่นไปพร้อมกัน นอกจากนี้ในฐานะที่เป็นเครือข่ายกับหน่วยราชการต่างๆ มหาวิทยาลัยควรทำหน้าที่เป็นผู้นำในการพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยร่วมกับหน่วยงานต่างๆในการวิเคราะห์ปัญหาของท้องถิ่น โดยกำหนดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ในการพัฒนาร่วมกัน เพื่อสร้างความเป็นเอกภาพในการพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

จากปัญหาการทำวิจัยที่มักกล่าวกันว่าเป็นงานวิจัยที่ไม่มีคุณภาพ ทำมาแล้วไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ หรือที่เรียกว่า “วิจัยขึ้นหิ้ง” เป็นการพูดถึงงานวิจัยที่ไม่มีคุณภาพหรืองานวิจัยที่ทำ

มาแล้วไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง สาเหตุที่เป็นเช่นนั้นเนื่องจากการทำวิจัยนั้นได้ทำไปตามข้อกำหนดของแหล่งเงินทุน ซึ่งหลายส่วนไม่สอดคล้องกับการนำไปใช้จริงในพื้นที่ ปัญหาการวิจัยมาจากนักวิจัย ไม่ได้มาจากผู้ใช้ผลการวิจัยโดยตรง ในฐานะที่ผู้วิจัยเคยเป็นผู้ร่วมงานในการพัฒนาโครงการวิจัยมาหลายโครงการ จึงเห็นความสำคัญในการพัฒนาโจทย์วิจัยซึ่งเป็นสิ่งสำคัญต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการพัฒนาโจทย์วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวจากผู้มีส่วนได้เสีย ได้แก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบต่อการท่องเที่ยวทั้งโดยตรง และ โดยอ้อมสถาบันการศึกษา และ ประชาชนในท้องถิ่น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อ ร่วมกับผู้เกี่ยวข้องในการทบทวนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของจังหวัด
- 2.2 เพื่อ สร้างเครือข่ายนักวิจัยทั้งกับหน่วยงานภาครัฐและ เอกชน เพื่อร่วมพัฒนาโจทย์วิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
- 2.3 เพื่อสร้าง ชุดโครงการวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยว จากโจทย์วิจัยที่ได้ในข้อ 2

4. แนวทางและขั้นตอนการดำเนินงาน

- 4.1 ประชากรเป้าหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ผู้ว่า CEO เจ้าหน้าที่ระดับจังหวัดที่ดูแลแหล่งท่องเที่ยวและการท่องเที่ยว ผู้รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยว ผู้จัดนำเที่ยว ประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้แก่ ผู้จำหน่ายสินค้าที่ระลึก ของฝาก และอาหารตามแหล่งท่องเที่ยว ผู้ให้บริการโรงแรมที่พัก ร้านอาหาร ขนส่งจังหวัด วัฒนธรรมจังหวัด
- 4.2 พื้นที่ในการศึกษา แหล่งท่องเที่ยวและสถานบริการนักท่องเที่ยวทั้งในจังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดมุกดาหาร และ แขวงสะหวันนะเขต
- 4.3 เครื่องมือและเทคนิควิธีในการเก็บรวบรวมข้อมูล
การศึกษาเอกสาร การทำประชาคม และ การสนทนากลุ่ม

1.คำถามการวิจัย

- 1.1 ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดมุกดาหาร และ แขวงสะหวันนะเขต เป็นอย่างไร
- 1.2 ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดมุกดาหาร และ แขวงสะหวันนะเขต เป็นอย่างไรมีประเด็นใดบ้างที่จะจัดมาเป็นประเด็นการวิจัย
- 1.3 ประเด็นการวิจัยที่ได้สมควรจะนำมาพัฒนาเป็น โครงการวิจัยได้อย่างไร ควรมีหน่วยงานใดบ้างเป็นผู้ร่วมวิจัย
- 1.4 จะมีการบริหารจัดการ โครงการวิจัยนี้ให้สัมพันธ์กับงานวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาหลักสูตร ยุทธศาสตร์การพัฒนาได้อย่างไร
- 1.5 กระบวนการพัฒนาประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาโจทย์วิจัย และสร้างชุดโครงการวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยวควรเป็นอย่างไร

1.6 ขั้นตอนการวิจัย

ลำดับที่	กิจกรรม	ระยะเวลา(เดือน)			
		1	2	3	4
1	ศึกษายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของจังหวัด อุบลราชธานี จังหวัดมุกดาหาร และแขวง สะหวันนะเขต	—			
2	.ประชุมผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้ง ภาครัฐ เอกชนและประชาชนเพื่อสร้างความ ตระหนักต่อการพัฒนาศักยภาพการ ท่องเที่ยวของจังหวัด	—	—		
4	ประชุมตัวแทนหน่วยงานทั้งภาครัฐและ เอกชนเพื่อ สร้างเครือข่ายการวิจัยพัฒนาการ ท่องเที่ยวร่วมกัน		—		
5	นักวิจัยเครือข่ายจัดทำโครงการวิจัยตาม พันธกิจของตน หรือร่วมกับเครือข่ายใน การพัฒนาโครงการวิจัย		—		
6	ประชุมนักวิจัยเพื่อเสนอโครงการวิจัย ต่อ ผู้เชี่ยวชาญ			—	
7	นักวิจัยนำกลับไปปรับปรุงเป็นโครงการวิจัย ฉบับสมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของ ผู้เชี่ยวชาญ			—	
8	นักวิจัยหลักจัดทำโครงการวิจัยเพิ่มเติมและ จัดทำโครงการบริหารจัดการงานวิจัย พัฒนาการท่องเที่ยว ในรูปแบบชุด โครงการ				—

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 จะทราบศักยภาพการท่องเที่ยวและยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี

มุกดาหาร และ แขวงสะหวันนะเขต

ตัวชี้วัด มีรายงานศักยภาพและยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี

มุกดาหาร และ แขวงสะหวันนะเขต

6.2 จะได้เครือข่ายนักวิจัยของจังหวัดอุบลราชธานี มุกดาหาร และ แขวงสะหวันนะเขต สปป.

ลาว

ตัวชี้วัด มีรายชื่อเครือข่ายนักวิจัยจากทั้งจังหวัดอุบลราชธานี มุกดาหาร และ แขวงสะหวันนะเขต

6.3 ได้แนวทางการบริหารจัดการงานวิจัยที่ให้สัมพันธ์กับการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรยุทธศาสตร์การพัฒนา

ตัวชี้วัด มีระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียนวิชาวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาหลักสูตรยุทธศาสตร์การพัฒนา รุ่น 2 -3 ที่เกี่ยวข้องกับชุดโครงการวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยวที่จัดทำขึ้น รวมทั้งมีโจทย์วิจัยให้นักศึกษาที่สนใจนำไปพัฒนาเป็นโครงการวิจัยในวิทยานิพนธ์

6.4 ได้โจทย์วิจัย และ โครงการวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยวของ จังหวัดอุบลราชธานี มุกดาหาร และ แขวงสะหวันนะเขต

ตัวชี้วัด มีโจทย์วิจัยการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี มุกดาหาร และ แขวงสะหวันนะเขต และ โครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ของเครือข่ายการวิจัยแต่ละหน่วยงาน ทั้งที่เป็นโครงการเดี่ยวและชุดโครงการ ที่พร้อมจะนำเสนอต่อแหล่งทุนต่างๆ มากกว่า หนึ่งโครงการ

6.5 ได้กระบวนการประสานงานกับหน่วยงานและองค์กรภาคเอกชนในการพัฒนาโจทย์วิจัย และการจัดทำข้อเสนอโครงการ

ตัวชี้วัด มีข้อสรุปการดำเนินงานที่เป็นขั้นตอนในการประสานงานและกรรมวิธีดำเนินงานแต่ละขั้นตอนโดยละเอียด

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการพัฒนาโจทย์การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้ใช้เอกสารต่างๆเพื่อเป็นกรอบในการศึกษาวิจัยดังนี้

ความหมายและองค์ประกอบ

ความสำคัญของการท่องเที่ยว
องค์ประกอบของการท่องเที่ยว
แรงกระตุ้นให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว
ประเภทของนักท่องเที่ยว
วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว

ความหมายของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแต่ละประเด็นที่น่าจะทำความเข้าใจเพื่อให้เกิดความเข้าใจต่อการศึกษารุ่นนี้ มีดังนี้ (กุลวรา สุวรรณพิมล : 2548)

1. **การท่องเที่ยว (Tourism)** เป็นคำที่มีความหมายกว้างแต่สามารถกำหนดได้โดยมีเงื่อนไขที่สำคัญ 3 ประการ ซึ่งเป็นเงื่อนไขตามหลักสากลโดยเฉพาะขององค์การการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ คือ
 - 1.1 ต้องเป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว
 - 1.2 ต้องเป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ
 - 1.3 ต้องเป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตามที่มีค่าใช้จ่ายเพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้ในกรณีนั้น
2. **นักท่องเที่ยว (Tourist)** คือ ผู้มาเยือนชั่วคราวซึ่งมักจะมาพักอาศัยอยู่ในประเทศที่มาเยือนอย่างน้อย 24 ชั่วโมง เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังนี้
 - 2.1 เพื่อการพักผ่อน เพื่อความเพลิดเพลิน เพื่อสุขภาพ เพื่อการศึกษา การกีฬา และการประกอบศาสนกิจ
 - 2.2 เพื่อจัดดำเนินธุรกิจ การปฏิบัติการกิจที่ได้รับมอบหมาย การปฏิบัติเกี่ยวกับครอบครัว และการประชุมต่าง ๆ

2.3 เพื่อเยี่ยมชมครอบครัวญาติพี่น้อง

2.4 เพื่อราชการ การติดต่องานของราชการ

2.5 เพื่อเข้าประชุมสัมมนา

3. **นักท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Tourist)** คือ นักท่องเที่ยวทั้งที่เป็นคนไทยหรือคนต่างด้าวที่อยู่ในประเทศไทยที่เดินทางไปไหนก็ตาม โดยใช้เส้นทางที่มีได้ไ้ช้อยู่เป็นประจำวัน และมีระยะทางไม่ต่ำกว่า 60 กิโลเมตรหรือออกไปนอกเขตจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาของตนที่มีไ้ไปทำงานหารายได้และมีระยะเวลาพำนักไม่เกิน 60 วัน

4. **นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Tourist)** หมายถึง ชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยและพำนักอยู่ครั้งหนึ่งไม่น้อยกว่า 1 คืน และไม่มากกว่า 60 วัน โดยมีวัตถุประสงค์ในการเดินทาง ดังนี้

4.1 เพื่อพักผ่อน เยี่ยมญาติหรือเพื่อการพักผ่อน

4.2 เพื่อประชุมหรือเป็นตัวแทนสมาคม ผู้แทนศาสนา นักกีฬา เป็นต้น

4.3 เพื่อติดต่อธุรกิจ แต่ไม่ไ้เพื่อมาทำมาหารายได้

4.4 มากับเรือเดินสมุทรที่แวะจอดการทำเรือแม้ว่าจะแวะน้อยกว่า 1 คืน

5. **นักทัศนจร (Excursionist)** คือ ผู้ที่เดินทางมาเยือนชั่วคราวที่เข้าไปอยู่ในประเทศเพียงวันเดียว และมีได้พักค้างคืน รวมถึงผู้โดยสารที่เดินทางเรือโดยใช้เรือเป็นพาหนะประเภทเรือสำราญด้วย

6. **ธุรกิจท่องเที่ยว (Tourism Business)** หมายถึง การดำเนินกิจกรรมบริการด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ บริการด้านการเดินทาง บริการด้านอาหารและการพักผ่อน และบริการด้านการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการดำเนินการโดยหวังผลกำไร

7. **อุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Tourism Industry)** หมายถึง ธุรกิจท่องเที่ยวขนาดใหญ่ที่ต้องอาศัยแรงงานและการลงทุนสูง ใช้เทคนิควิชาการเฉพาะมีการวางแผน การจัดองค์การ และการตลาดครอบคลุมธุรกิจหลายประเภททั้งที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงและโดยอ้อม และอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจัดเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งในอุตสาหกรรมบริการ

นอกจากนี้ยังมีการดำเนินการในช่วงที่กระแสของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแพร่ขยายไปทั่วโลก การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้จัดทำแผนพัฒนาและอนุรักษ์การท่องเที่ยว โดยจัดตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษา เรื่อง Ecotourism ระยะเวลาแรกคณะทำงานมีมติใช้คำจำกัดความ Ecotourism ในความหมายภาษาไทยว่า “การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์” เพื่อที่จะสื่อความหมายให้กับชาวไทยทุกระดับเข้าใจว่า รูปแบบการท่องเที่ยว Ecotourism นับเป็นรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อรักษาสีงแวดล้อม ในการรับรู้ของชาวไทย คือ การท่องเที่ยวเชิง

อนุรักษ์ ต่อมา ททท. ได้มอบหมายให้สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วท.) ทำการศึกษาเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ และขอให้ราชบัณฑิตยสถานกำหนดความหมาย ในที่สุดได้ความหมายของคำว่า Ecotourism คือ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยว โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่นเพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

ความสำคัญของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวได้ส่งผลต่อผู้ประกอบการทางธุรกิจหลายประเภท ได้แก่ ธุรกิจการขนส่ง ที่พักแรม อาหารและเครื่องดื่ม ธุรกิจบริการอื่น ๆ ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม เช่น การผลิตสินค้าเกษตรกรรมและหัตถกรรม การก่อสร้าง รวมทั้งกิจการสาธารณูปโภคของรัฐ นอกจากนี้ยังมีความสำคัญต่อสังคมในท้องถิ่นที่มีการท่องเที่ยวและยังขยายผลไปถึงระดับประเทศและโลกด้วย ซึ่งสามารถแยกให้เห็นความสำคัญเป็น ด้าน ๆ ดังนี้

1. ความสำคัญต่อเศรษฐกิจ

1.1 ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น การท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยวต่างประเทศมีส่วนช่วยให้ประเทศได้รับรายได้ในรูปของเงินตราต่างประเทศ และรายได้ดังกล่าวก็มีลักษณะเช่นเดียวกับการส่งสินค้าออกไปขายในต่างประเทศ แต่เป็นสินค้าออกประเภท “ไม่เห็นตัวสินค้า” (Invisible Export) ซึ่งมีผลให้การเงินระหว่างประเทศดีขึ้น เช่น ประเทศเม็กซิโก สเปน ออสเตรีย สหรัฐอเมริกา และบางประเทศก็สามารถนำเงินมาพัฒนาประเทศจนสามารถทัดเทียมกับประเทศข้างเคียง เช่น อิตาลี ลักเซมเบิร์ก เป็นต้น

1.2 การช่วยให้คนมีงานทำมากขึ้น รายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นรายได้ที่กระจายไปสู่ประชากรทั่วประเทศ ดังนั้นภูมิภาคต่าง ๆ ก็มีการพัฒนาเพิ่มขึ้นมีการสร้างสิ่งใหม่ เกิดอาชีพใหม่ และมีความต้องการแรงงานจำนวนมาก

1.3 ช่วยให้อัตราเงินระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในด้านดุลการชำระเงินดีขึ้น เพราะรายได้จากนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเป็นไปในการขายสินค้าและบริการภายในประเทศ แต่อย่างไรก็ตาม การท่องเที่ยวของชาวไทยที่ท่องเที่ยวภายในประเทศก็มีความสำคัญเช่นเดียวกันในการช่วยลดปัญหาการนำเงินตราออกไปใช้นอกประเทศ

1.4 การท่องเที่ยวมีบทบาทในการกระตุ้นให้เกิดการผลิต และยังก่อให้เกิดการนำทรัพยากรของประเทศมาใช้ และการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ไม่สิ้นเปลืองวัตถุดิบมากนัก

1.5 การท่องเที่ยวมีบทบาทในการสร้างสรรค์ความเจริญไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ เป็นตัวนำให้เกิดการลงทุนในหมวดอุตสาหกรรมอื่นๆ รวมทั้งการพัฒนาแถบภูมิภาคของรัฐบาลในด้านโครงสร้างพื้นฐาน(Infrastructure)ทั้งสาธารณูปโภค ถนนหนทาง การประปา การติดต่อสื่อสาร ไฟฟ้า เป็นต้น

2. ความสำคัญต่อสังคมและวัฒนธรรม

2.1 ช่วยให้สภาพแวดล้อมของท้องถิ่นดีขึ้น หากสถานที่ใดมีปัญหาในเรื่องเกี่ยวกับสภาพความเสื่อมโทรม ความสกปรก หรือความไม่ปลอดภัย ก็จะไม่เป็นที่ประสงค์ที่นักท่องเที่ยวจะเดินทางไป เพราะนักท่องเที่ยวประสงค์จะไปสัมผัสสภาพธรรมชาติของท้องถิ่น ความสะอาดสบายที่พอควรและมีความปลอดภัย

2.2 ช่วยให้ประชาชนได้เห็นความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมประเพณีของแต่ละท้องถิ่นที่เดินทางไปถึง ซึ่งเปรียบเสมือนการทำให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนและมีส่วนในการเสริมสร้างสัมพันธไมตรีความเข้าใจอันดีระหว่างเจ้าของประเทศและผู้มาเยือน เช่น การให้การต้อนรับตามประเพณีไทย การช่วยเหลือนักท่องเที่ยว การจัดเทศกาลประเพณีต่าง ๆ นอกจากนี้การท่องเที่ยวทำให้รับทราบถึงอารยธรรมที่แตกต่างออกไป ขณะเดียวกันผู้ที่อยู่ในท้องถิ่นก็ได้รับทราบถึงสิ่งแปลกๆ ใหม่ ๆ ที่คนเดินทางไปมีพฤติกรรมหรืออารยธรรมเป็นเช่นไร เพื่อนำเอาส่วนที่ดีมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

2.3 การท่องเที่ยวช่วยขจัดปัญหาความแตกต่างหลักระหว่างสังคมเมืองและสังคมชนบท เป็นการลดปัญหาการย้ายถิ่นที่อยู่อพยพเข้ามาหางานทำ หรือเสี่ยงโชคในเมืองใหญ่ ๆ ของประชาชนจากชนบท

ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่าการท่องเที่ยวมีส่วนเสริมสร้างฐานะและพัฒนาความก้าวหน้าให้กับประเทศ ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมประเพณีไทย

องค์ประกอบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวประกอบด้วยธุรกิจและการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และเป็นปัจจัยสำคัญต่อการท่องเที่ยว คือ

1. ทรัพยากรทางการท่องเที่ยว หรือสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว มี 3 ประเภท คือ

1.1 ประเภทธรรมชาติ ได้แก่ ภูเขา น้ำตก ถ้ำ ลำธาร ทะเล ทะเลสาบ หาดทราย เกาะ น้ำพุร้อน บ่อน้ำร้อน เขตสงวนพันธุ์สัตว์ อุทยานแห่งชาติ วนอุทยานแห่งชาติ สวนสัตว์เปิด สวนรุกขชาติ เขื่อนอ่างเก็บน้ำ แหล่งน้ำจืด ห้วยหนอง คลอง บึง ปะการัง และธรรมชาติใต้ทะเล เป็นต้น

1.2 ประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ วัด อุทยานประวัติศาสตร์ ชุมชนโบราณ ศาสนสถาน กำแพงเมือง คูเมือง อนุสรณ์สถาน และอนุสาวรีย์ เป็นต้น

1.3 ประเภทศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม ได้แก่ งานประเพณี ชีวิตความเป็นอยู่ วิถีชีวิต เช่น หมู่บ้านชาวเขา ชาวเล ศูนย์วัฒนธรรม สวนสนุก พิพิธภัณฑ์ เหมืองแร่ สีนค้ำพื้นเมืองและแหล่งผลิต กีฬาต่าง ๆ แหล่งบันเทิงต่าง ๆ แหล่งซื้อของศูนย์การค้า เป็นต้น

2. การคมนาคมขนส่ง มี 3 ทาง

2.1 ทางบก

- 2.1.1 การตัดและสร้างถนน มีการขยายเส้นทางเข้าไปสู่แหล่งท่องเที่ยว
- 2.1.2 การจัดบริการสำหรับนักท่องเที่ยว เช่น รถรับจ้าง บริการรถเช่า รถนำเที่ยว
- 2.1.3 บริการขนส่งทางบกประเภทอื่น ๆ และสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น เกวียน รถลาก รถม้า รถสามล้อ การสร้างอาคารที่พักในสนามบิน ฯลฯ

2.2 ทางเรือ

- 2.2.1 การสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการขึ้นลงเรือ
- 2.2.2 การสร้างและนำพาหะขนส่งทางน้ำมาให้บริการ เช่น เรือและแพทุกประเภท
- 2.2.3 การจัดบริการขนส่งทางเรือ ได้แก่ การขนส่งผู้โดยสาร การขนส่งสินค้า ฯลฯ

2.3 ทางอากาศ

- 2.3.1 การปรับปรุงเครื่องบินให้มีประสิทธิภาพในการขนส่งสูง มีความประหยัดและความปลอดภัย
- 2.3.2 การจัดเที่ยวบินและที่นั่งสำหรับนักท่องเที่ยว และการจัดเที่ยวบินให้เพียงพอ
- 2.3.3 การจัดสนามบินให้สะดวกและปลอดภัย
- 2.3.4 การปรับปรุงอัตราค่าโดยสารให้น่าสนใจ

3. ที่พักแรม มีหลายประเภทหลายรูปแบบให้เลือก และได้มาตรฐานสากล

3.1 โรงแรม (บังกะโล โมเต็ล สำหรับนักท่องเที่ยว) มีการจัดระบบต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกและบริการนักท่องเที่ยว เช่น การบริการส่วนหน้า การจัดการอาหารและเครื่องดื่ม บริการห้องพัก การจัดงานเลี้ยง การจัดการประชุมและนิทรรศการ บริการห้องพัก การจัดงานเลี้ยง การจัดการประชุมและนิทรรศการ การประชาสัมพันธ์ การจ้ดนันทนาการและการบันเทิง ฯลฯ

3.2 ที่พักแรมประเภทอื่น ๆ ได้แก่ เกสต์เฮาส์ หอพัก ที่ตั้งแคมป์ ที่พักในวัดบ้านพัก ผ่อน เรือนแพ คอนโดมิเนียม เป็นต้น

4. ร้านอาหารและภัตตาคาร รูปแบบการจัดการร้านอาหารและภัตตาคารประเภทต่าง ๆ สำหรับนักท่องเที่ยว

4.1 ร้านอาหารไทย และอาหารพื้นเมืองของแต่ละท้องถิ่น

- 4.2 ร้านอาหารประจำชาติต่าง ๆ
- 4.3 ร้านอาหาร และสวนอาหารประเภททั่วไป
- 4.4 ร้านอาหารจานด่วน และศูนย์อาหาร
- 4.5 ร้านขนม ไอศกรีม
- 4.6 ร้านกาแฟ และเครื่องดื่ม
- 4.7 ร้านอาหารเคลื่อนที่ ประเภทหาบเร่ รถเข็น รถแวนที่ต่อเติมสำหรับบริการอาหาร
- 4.8 ธุรกิจผลิตอาหารกล่อง อาหารสำเร็จรูปสำหรับนักท่องเที่ยวโดยมีเกณฑ์ในการจัดแบ่งรูปแบบข้างต้นตามเกณฑ์ต่อไปนี้

4.8.1 เกณฑ์ตามลักษณะของการบริการ เช่น เซิร์ฟที่โต๊ะ นั่งกินที่เคาน์เตอร์ บุฟเฟต์ บริการตนเอง อาหารและเครื่องดื่มแบบหยอดเหรียญ ตู้อัตโนมัติ

4.8.2 เกณฑ์ตามบรรยากาศ เช่น สวนอาหาร

4.8.3 เกณฑ์ตามความพิเศษ จำเพาะของอาหาร

4.8.4 เกณฑ์ตามสถานภาพของเจ้าของ เช่น ภัตตาคารเครือข่าย (Chain Restaurant) หรืออาจเป็นส่วนหนึ่งของโรงแรม หรือความเป็นเอกเทศ

5. บริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ ได้แก่

5.1 ผู้ประกอบธุรกิจการจ้ดนำเที่ยว (Tour Operator)

5.1.1 จัดรายการนำเที่ยวเบ็ดเสร็จ ส่งให้ตัวแทนไปจำหน่าย

5.1.2 จัดรายการนำเที่ยวประเภทต่าง ๆ สำหรับผู้สนใจเฉพาะเรื่องให้แก่องค์กร สถาบันวิชาชีพต่าง ๆ และกลุ่มเอกชนที่มีความสนใจเฉพาะเรื่อง

5.1.3 การจ้ดนำเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล (Incentive) ได้แก่ องค์กรต่าง ๆ และบริษัทผู้ผลิตสินค้า

5.1.4 บริการวางแผนการจัดการประชุมนานาชาติ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ (ทั้งการสัมมนาและจัดนิทรรศการ)

5.1.5 การสัมมนาประชาสัมพันธ์การจัดบริการนำเที่ยว

5.2 ตัวแทนจำหน่ายการท่องเที่ยว (Travel Agency)

5.2.1 จำหน่ายทัวร์ที่บริษัทจ้ดนำเที่ยว (Tour Operator) จัดขึ้น

5.2.2 เป็นตัวแทนจำหน่ายตั๋วโดยสารพาหนะเดินทางทุกประเภท

5.2.3 เป็นตัวแทนจัดหาและสำรองห้องพักโรงแรม กิจกรรมบันเทิงต่าง ๆ ทางการท่องเที่ยว

5.2.4 การโฆษณาประชาสัมพันธ์การบริการต่างๆ ที่จัดจำหน่าย

5.2.5 บริการจัดเอกสารการเดินทางต่าง ๆ

5.2.6 บริการในด้านการต้อนรับและรับส่งนักท่องเที่ยว

5.2.7 ให้คำแนะนำในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

6. ร้านขายของที่ระลึกและขายของพื้นเมือง มีการผลิตสินค้าประเภทต่าง ๆ สำหรับขายให้นักท่องเที่ยว ได้แก่ เสื้อผ้า เครื่องประดับ เครื่องหนัง เครื่องเรือน อาหาร ของที่ระลึกระดับพื้นบ้าน ของเล่นเด็ก และมีการพัฒนารูปแบบสินค้า เช่น การออกแบบและกำหนดราคาให้เหมาะสม การเลือกวัสดุและการผลิต เป็นต้น

7. ให้ความปลอดภัย ได้แก่ การแนะนำคนท้องถิ่นให้ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเมื่อได้รับความเดือดร้อน การแนะนำนักท่องเที่ยวถึงอันตรายต่าง ๆ การกำหนดมาตรฐานต่าง ๆ เพื่อความปลอดภัย การขอความร่วมมือของหน่วยงานต่าง ๆ ในการสร้างความมั่นคงปลอดภัย และการจัดหน่วยงานพิเศษเพื่อช่วยเหลือในด้านความปลอดภัย เช่น ตำรวจท่องเที่ยว อาสาสมัครทางการท่องเที่ยว เป็นต้น

8. การอำนวยความสะดวกในการเข้า-ออกเมือง เพื่อความสะดวกรวดเร็ว และเพื่อประโยชน์ของประเทศ ได้แก่ การออกกฎหมายเพื่อผ่อนคลายนโยบายวีซ่า-ออกเมือง การให้บริการขอวีซ่า การบริการข่าวสาร บริการขนส่งกระเป๋าผู้โดยสาร บริการขนส่งระหว่างท่า/สถานีขนส่งกับที่พัก สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ที่ทางสถานีขนส่งต่าง ๆ จัดขึ้น

9. จัดบริการอื่น ๆ สำหรับนักท่องเที่ยว ได้แก่

9.1 การจัดการประชุมในประเทศและนานาชาติ

9.1.1 การจัดหาและการจัดสถานที่ประชุม อุปกรณ์การประชุม

9.1.2 การจัดทำเอกสารและการแจกเอกสาร

9.1.3 การต้อนรับอำนวยความสะดวก

9.1.4 การจัดเลี้ยงและจัดนำเที่ยวแก่ผู้ประชุม

9.2 การจัดบริการในด้านข้อสนเทศและข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

9.2.1 การจัดพิมพ์เอกสารข้อมูลแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวและข้อมูลอื่น ๆ สำหรับ

แจก

9.2.2 การจัดทำสื่ออื่น ๆ เพื่อให้ข้อมูล

9.3 การจัดกิจกรรมการบันเทิงและกิจกรรมเพื่อพักผ่อนหย่อนใจอื่น ๆ

9.3.1 การจัดหาอุปกรณ์การกีฬาประเภทต่าง ๆ

9.3.2 การจัดรายการบันเทิงที่น่าสนใจเป็นครั้งคราว

10. การเผยแพร่โฆษณา เพื่อการจูงใจและทำให้แหล่งท่องเที่ยวเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว เช่น การจัดทำสื่อ (Medias) ต่าง ๆ อาทิเช่น วิทยุทัศน์ แผ่นปลิว การประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการตลาด เป็นต้น

ประเภทของนักท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย : 2536) ได้แบ่งผู้มาท่องเที่ยว หรือนักท่องเที่ยวเป็นกลุ่ม ๆ ไว้ดังนี้

1. แบ่งตามระยะเวลาการมาท่องเที่ยว สามารถแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 นักท่องเที่ยวที่พักค้างคืน (Tourists) ได้แก่ ผู้เดินทางมาเยือนชั่วคราวและอยู่ในประเทศที่มาเยือนตั้งแต่ 24 ชั่วโมงขึ้นไป และเดินทางมาเยือนเพื่อพักผ่อน พักผ่อน ทักษะศึกษา ประกอบศาสนกิจ ร่วมการแข่งขันกีฬา ติดต่อธุรกิจ ร่วมการประชุม สัมมนา และอื่น ๆ

1.2 นักท่องเที่ยวที่ไม่ได้พักค้างคืน (Excursionists) ได้แก่ ผู้เดินทางมาเยือนชั่วคราวและอยู่ในประเทศที่มาเยือนน้อยกว่า 24 ชั่วโมง

นอกจากนี้ยังได้ให้คำนิยามของนักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ค้างคืน (Domestic Tourist) คือ บุคคลทุกสัญชาติที่มีที่พักอาศัยถาวรอยู่ราชอาณาจักรไทยและเดินทางไปยังสถานที่หนึ่งในอีกจังหวัดหนึ่งที่ไม่ใช่เป็นถิ่นที่อยู่ประจำของตน เพื่อพักผ่อน เยี่ยมญาติมิตร ศึกษาหาความรู้ การกีฬา การศาสนา ประชุมสัมมนา ติดต่อธุรกิจ หรือประกอบภารกิจใด ๆ แต่ทั้งนี้ต้องมีได้รับจ้างในการประกอบภารกิจนั้นจากผู้ใด ณ สถานที่แห่งนั้น และระยะเวลาที่พักอยู่ไม่เกิน 60 วัน บุคคลดังกล่าวจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ค้างคืน และนักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ไม่ค้างคืน

2. แบ่งตามเชื้อชาติของผู้มาท่องเที่ยว สามารถแบ่งกลุ่มของผู้มาท่องเที่ยวเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 ชาวไทย ส่วนมากเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการพักผ่อนหย่อนใจมากกว่าอย่างอื่น มีความสนใจซื้อของที่ระลึกไม่ค่อยสูง และไม่คาดหวังในเรื่องการกำหนดทิศทาง (Orientation) ของตัวเองมากนัก เนื่องจากสามารถสอบถามเองได้โดยง่ายและไม่ค่อยคาดหวังในเรื่องเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวเท่าใดนัก ซึ่งต่างจากผู้มาท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

2.2 ชาวต่างชาติ มักมีความกระตือรือร้นในการท่องเที่ยว สำหรับวัตถุประสงค์ในด้านการให้ความสำคัญและความสนใจต่อศิลปวัฒนธรรมอย่างมาก เพราะเป็นที่แปลกไปจากที่พวกเขาเคยพบเห็น มีความสนใจการซื้อของที่ระลึก ความคาดหวังในเรื่องการกำหนดทิศทางมากกว่าผู้มาท่องเที่ยวชาวไทย เพราะจะอาศัยการสอบถามเองได้ลำบาก เนื่องจากติดขัดเรื่องภาษา และยังมี ความคาดหวังในเรื่องของเอกลักษณ์ในแหล่งท่องเที่ยวสูงกว่าชาวไทยอีกด้วย

3. แบ่งตามพฤติกรรมของผู้มาท่องเที่ยว สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท

3.1 ผู้มาท่องเที่ยวที่มาโดยลำพัง ได้แก่ ผู้มาท่องเที่ยวที่มีได้ใช้บริการของบริษัทท่องเที่ยว แต่มาด้วยตนเอง ผู้มาท่องเที่ยวประเภทนี้ได้รับคำแนะนำจากเอกสารการท่องเที่ยวจึงไม่คาดหวังในเรื่องความสะดวกสบายของการเดินทางและการเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวมากนัก แต่มักให้ความสำคัญในเรื่องของการกำหนดทิศทางค่อนข้างสูงและมีความต้องการรู้ทิศทางในแหล่งท่องเที่ยวอย่างมาก

3.2 ผู้มาท่องเที่ยวที่มาเป็นกลุ่ม ได้แก่ ผู้มาท่องเที่ยวที่ใช้บริการของบริษัทท่องเที่ยว มักต้องการรวมกลุ่มและการได้รับการบอกเล่าเกี่ยวกับรายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวและมีความต้องการในเรื่องดังกล่าวค่อนข้างสูง

แรงกระตุ้นให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว

แรงกระตุ้นให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวของคนในยุคปัจจุบัน ส่วนใหญ่เกิดจากความรู้สึกเบื่อหน่ายชีวิตประจำวันที่น่าเบื่อและความไม่แน่นอนกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมคนจำนวนมากในปัจจุบันอยู่ในโลกที่เต็มไปด้วยการผลิตซ้ำ โดยเฉพาะการพิมพ์และการถ่ายภาพ พลาสติกและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คนเมืองจำนวนมากจึงเชื่อว่าโลกที่พวกเขาอยู่นั้นไม่มีความเป็นของแท้เอาเสียเลย เพราะฉะนั้นความเป็นของแท้จึงจะอยู่ที่อื่น ๆ นอกเหนือจากชีวิตสมัยใหม่ในเมือง

R.W. McIntosh กล่าวว่าแรงกระตุ้นที่ทำให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวมี 4 ประเภท (ชนิศา ครุจิรานวัฒน์ : 2546) คือ

1. **แรงกระตุ้นทางกายภาพ (Physical motivator)** เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความปรารถนาในการเดินทางเพื่อผ่อนคลายทางด้านกายภาพ เช่น กิจกรรมทางด้านกีฬา หรือพักผ่อนร่างกาย
2. **แรงกระตุ้นทางวัฒนธรรม (Cultural motivators)** เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความปรารถนาในการเดินทางเพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของคนในสถานที่นั้น เช่น ความเป็นอยู่ของชาวพื้นเมือง โบราณสถาน ประเพณี และการละเล่นต่าง ๆ
3. **แรงกระตุ้นเฉพาะภายในบุคคล (Interpersonal motivators)** เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความปรารถนาในการเดินทางเพื่อเหตุผลเฉพาะบุคคล เช่น การเดินทางเพื่อเยี่ยมเยียนญาติพี่น้องเพื่อนฝูง หรือพบเพื่อใหม่ ๆ เพื่อหาความคิดเห็นใหม่ ๆ
4. **แรงกระตุ้นทางสถานภาพและเกียรติยศ (Status & Prestige motivators)** เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความปรารถนาในการเดินทางเพื่อสถานภาพและเกียรติยศของบุคคลอยู่ในลักษณะเป็นการเดินทางเพื่อการดูงาน ประกอบธุรกิจ และเลื่อนขั้นทางอาชีพ แต่มิใช่เพื่อหารายได้

วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว

จากแรงกระตุ้นในการเดินทางที่แตกต่างกันทำให้ผู้มาท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวด้วยวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน (วิรินดา เจริญรัตน์ : 2548) ดังนี้

1. การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากความอยากรู้อยากเห็น เป็นการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเพื่อได้พบเห็นสิ่งแปลกใหม่ ได้แก่ วัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างออกไป ทั้งทางด้านการเมือง ด้านสมาคม และบุคคล ด้านลักษณะพิเศษของสภาพธรรมชาติ ปรัชญาการณทางธรรมชาติ กล่าวคือ การได้รับรู้เรื่องราวที่แตกต่างไปจากที่ตนเองเคยได้รับรู้นั่นเอง
2. การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากความต้องการที่จะพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อเป็นการผ่อนคลายความเครียดจากภารกิจประจำวัน ได้แก่ การไปเล่นกีฬาประเภทต่าง ๆ การเดินทางท่องเที่ยวตามแหล่งบริเวณที่มีความสวยงามตามธรรมชาติ งานศิลปะ และการดนตรี หรือความบันเทิงอย่างอื่น ๆ ซึ่งรวมถึงการท่องเที่ยวตามสวนสนุก สวนสัตว์ บาร์ ผับ และการจับจ่ายซื้อของไว้ด้วย ทั้งนี้ก็เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจของผู้ท่องเที่ยวเอง
3. การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากความสนใจทางด้านศาสนาและไสยศาสตร์ ซึ่งได้แก่ การจาริกแสวงบุญ การนมัสการศาสนสถานหรือเกจิอาจารย์ที่มีชื่อเสียงที่ผู้มาท่องเที่ยวนับถือ รวมถึงการท่องเที่ยวตามสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์หรือศาสนาและกิจกรรมทางศาสนา
4. การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากอาชีพและธุรกิจของผู้ท่องเที่ยว ได้แก่ การเดินทางเพื่อสำรวจค้นคว้า การประชุม การสัมมนา การดูงาน การศึกษา ซึ่งเปรียบเสมือนการเดินทางทัศนศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้หรือเพื่อเป็นเกียรติและศักดิ์ศรีของผู้ท่องเที่ยวเอง
5. การท่องเที่ยวที่เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ เช่น การเดินทางเพื่อเยี่ยมญาติพี่น้อง เพื่อนฝูงในต่างถิ่น มักเกิดขึ้นในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ หรือวันหยุดนักขัตฤกษ์ และวันเทศกาลต่าง ๆ

แหล่งท่องเที่ยว

เดิมนั้นการท่องเที่ยวจะเกิดขึ้นตามแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่โดยธรรมชาติก่อน ต่อมาก็มีการพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ เป็นอุตสาหกรรมชนิดหนึ่ง เรียกว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (Tourist Industry) และมีแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นใหม่อย่างมากมาย จนสามารถแบ่งประเภทของแหล่งท่องเที่ยวตามลักษณะการกำเนิดตามระยะเวลาที่แหล่งท่องเที่ยวขึ้น ๆ มีการท่องเที่ยวเกิดขึ้น และตามทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวขึ้น ๆ ได้ดังนี้

1. ลักษณะการกำเนิดแหล่งท่องเที่ยว แบ่งแหล่งท่องเที่ยวเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 แบ่งตามลักษณะแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิม เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์มิได้จัดสร้างขึ้น ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทางประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ โบราณสถาน ศาสนา และทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กิจกรรมดั้งเดิมของท้องถิ่น

1.2 แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น อาจมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาหรือเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจก็ได้ เป็นแหล่งที่ดึงดูดผู้มาท่องเที่ยวได้เช่นกัน ได้แก่ ศูนย์การค้า สถานเริงรมย์ สวนสัตว์ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม และพิพิธภัณฑ์

2. ระยะเวลาที่แหล่งท่องเที่ยวมีการท่องเที่ยวเกิดขึ้น แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 แหล่งท่องเที่ยวถาวร คือ แหล่งท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเกิดขึ้นเสมอตลอดปี แต่อาจมีช่วงที่ผู้มาเที่ยวเพิ่มมากขึ้น เช่น ในวันหยุดพิเศษ วันนักขัตฤกษ์ ซึ่งเป็นได้ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและประวัติศาสตร์

2.2 แหล่งท่องเที่ยวชั่วคราว คือ แหล่งท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเกิดขึ้นเฉพาะวัน หรือเฉพาะช่วงระยะเวลาสั้น ๆ มักจะเป็นวันที่มีการเฉลิมฉลองหรือวันที่มีเทศกาลต่าง ๆ อาจเป็นวันสำคัญทางศาสนา การแข่งขัน การประกวดหรืออื่น ๆ เช่น เทศกาลหุ่นฟางนงจังหวัดชัยนาท เทศกาลหมอย่างจังหวัดตรัง เทศกาลแห่งเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี และเทศกาลบุญบั้งไฟจังหวัดยโสธร เป็นต้น

3. แบ่งตามลักษณะหรือทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว แบ่งได้เป็น 4 ประเภท คือ

3.1 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ สถานที่ที่มีความสวยงามตามธรรมชาติ เช่น ภูเขา น้ำตก ถ้ำ บ่อน้ำพุร้อน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า สวนสัตว์เปิด อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนรุกขชาติ ทะเล หาดทราย ทะเลสาบ เกาะ อ่างเก็บน้ำ แหล่งน้ำจืด (ห้วย หนอง คลอง บึง)

3.2 แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ ได้แก่ วัด โบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ ชุมชนโบราณ พิพิธภัณฑ์ ศาสนสถาน กำแพงเมือง อนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถาน และคูเมือง

3.3 แหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม ได้แก่ งานประเพณี ความเป็นอยู่ วิถีชีวิต ศูนย์วัฒนธรรม สินค้าพื้นเมือง ไร่ สวน พืชผัก ผลไม้ และเหมือง

3.4 แหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ได้แก่ สถานเริงรมย์ ศูนย์การค้า ตลาดนัด และศูนย์จำหน่ายสินค้าพื้นเมือง เป็นต้น

ปัจจัยที่เอื้ออำนวยให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว

ปัจจัยของแหล่งท่องเที่ยวที่เอื้ออำนวยให้นักท่องเที่ยวมีความต้องการเดินทางมาท่องเที่ยว ประกอบด้วยเหตุ 4 ประการ (ฐลสิทธิ์ ชูชาติ : 2538) คือ

1. สิ่งดึงดูดใจ (Attractions) ได้แก่ ความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ
2. สิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities) ได้แก่ สิ่งต่าง ๆ ที่ทำให้การเดินทางท่องเที่ยวเป็นไปด้วยความสะดวก มีอยู่ 4 ประการ คือ
 - 2.1 ที่พัก ซึ่งต้องเช่าอาศัยอยู่ชั่วคราวในแหล่งท่องเที่ยว เช่น โรงแรม รีสอร์ท
 - 2.2 ร้านอาหารและเครื่องดื่ม
 - 2.3 สถานบริการ เช่น ร้านขายของใช้ ร้านขายของที่ระลึก ร้านซักรีด
 - 2.4 ปัจจัยพื้นฐานทางการท่องเที่ยว เช่น โทรศัพท์ และระบบการสื่อสารต่าง ๆ
3. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) ได้แก่ การคมนาคมขนส่ง (Transportation) ประเภทต่าง ๆ
4. การต้อนรับ (Hospitality) ได้แก่ อหยาศัยไมตรีอันดีของผู้คนท้องถิ่นในสถานที่ท่องเที่ยว เจ้าของธุรกิจ และพนักงาน

ปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยว

จากการรวบรวมความคิดเห็นของผู้มาท่องเที่ยวและผู้นำทางในการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ พบว่า การท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในปัจจุบัน ผู้มาท่องเที่ยวมักประสบปัญหา (สุนิสสา โพร้เตีย : 2535) ดังนี้

1. ขาดป้ายบอกทิศทางในแหล่งท่องเที่ยวและส่วนบริการต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งควรมีการบอกทิศทางที่ชัดเจน อาจเป็นป้ายบอกทิศทางด้วยตัวอักษร ด้วยรูปภาพ ด้วยแผนที่ หรือการออกแบบสถานที่ให้สามารถสื่อการเข้าถึงจุดต่าง ๆ ได้โดยง่าย
2. ขาดความสะดวกสบายในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากในกิจกรรมการท่องเที่ยว แต่ละกิจกรรมนั้นผู้มาท่องเที่ยวมักต้องการสิ่งบริการอื่น ๆ ประกอบในการท่องเที่ยวด้วย เช่น บริการด้านห้องน้ำ ห้องสุขา ศาลา ที่จอดรถ หรือบริเวณที่พักเพื่อรอคอยกลุ่มท่องเที่ยวของตน ซึ่งบริการเหล่านี้มักมีจำนวนไม่เพียงพอ หรือไม่ก็มีคุณภาพไม่ดีพอ
3. การที่แหล่งท่องเที่ยวนั้นขาดเอกลักษณ์ เนื่องจากถูกทำลายเพราะการเข้าชมของผู้มาท่องเที่ยว การที่ผู้ประกอบการในแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ ประพฤติตามใจชอบในการแสวงหาผลประโยชน์ของตนเอง จนทำให้เกิดผลเสียต่อแหล่งท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อมธรรมชาติบริเวณโดยรอบ เช่น การปลูกสร้างอาคารสูงบดบังวัด โบราณสถานที่สวยงามและมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ทำให้เสียทัศนียภาพ

หรือการทิ้งขยะเคลื่อนกลาด การขูดขีดผนังกำแพงหรือต้นไม้ของผู้มาท่องเที่ยว และการปล่อยน้ำเสีย จากกิจการของตนลงในแม่น้ำลำคลองของบรรดาผู้ประกอบการ ทำให้แหล่งท่องเที่ยวและบริเวณ โดยรอบเสื่อมสภาพสูญเสียเอกลักษณ์ที่เคียงดงาม

4. ความไม่สะดวกในการเข้าถึงจุดต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เป็นเพราะถนนนั้นมีความคับแคบเกินไป ซึ่งอาจจะเกิดอันตรายระหว่างคนเดินเท้ากับผู้ที่ใช้รถยนต์พาหนะได้

5. ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว เนื่องจากการต้อนรับของ เจ้าบ้าน หรือเจ้าถิ่นในแหล่งท่องเที่ยวไม่นับค่านึงถึงสวัสดิภาพของผู้มาท่องเที่ยวขณะอยู่ในแหล่งท่องเที่ยว แต่กลับมุ่งหวังกอบโกยผลประโยชน์ในทุกรูปแบบและทุกวิถีทาง ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวเดือดร้อนและไม่ปลอดภัย

6. แหล่งท่องเที่ยวมีความแออัด หรือขาดการระบายอากาศที่ดี เนื่องจากมีผู้มาท่องเที่ยวเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวที่นั้น ๆ มากจนเกินกว่าที่ความสามารถของสถานที่นั้น ๆ จะรองรับได้

7. ขาดความต่อเนื่องของเส้นทางในแหล่งท่องเที่ยว ทำให้การเข้าชมสถานที่ที่น่าสนใจสำหรับผู้มาท่องเที่ยวไม่อาจจะกระทำได้ เนื่องจากไม่มีทางเดินที่ต่อเนื่องกันหรือบาทวิถีที่คับแคบเกินไป

8. อากาศร้อนอบอ้าว มีฝุ่นมาก และเสียงดังหนวกหูจากรถยนต์พาหนะ ทำให้บรรยากาศในแหล่งท่องเที่ยวไม่สงบ ไม่ร่มรื่น ไม่น่าเข้าดูหรือเข้าชม

สรุป ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดจากแหล่งท่องเที่ยว จะส่งผลกระทบต่อ การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยตรง เพราะทำให้ผู้มาท่องเที่ยวเกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อแหล่งท่องเที่ยวที่นั้น และอาจไม่ต้องการกลับมาเที่ยวอีกในโอกาสต่อไป โดยเฉพาะการต้อนรับของเจ้าบ้านหรือเจ้าถิ่นในแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่คำนึงถึงสวัสดิภาพของผู้มาท่องเที่ยวขณะอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวที่นั้น เจ้าบ้านยังมุ่งหวังกอบโกยผลประโยชน์ในทุกรูปแบบและทุกวิถีทาง ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวเดือดร้อนและไม่ปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สิน

ธุรกิจการท่องเที่ยว

ผู้ประกอบการธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว มีอยู่ 5 ประเภท คือ ธุรกิจขนส่ง ธุรกิจที่พักแรม ธุรกิจอาหารและบันเทิง ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ และธุรกิจจำหน่ายสินค้าที่ระลึก (สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดศรีสะเกษ : 2545) สำหรับคณะกรรมการการท่องเที่ยวและการกีฬาฯ ได้กำหนดการค้าบริการสาขาการท่องเที่ยวไว้ 12 สาขา (คณะกรรมการการท่องเที่ยวและการกีฬาฯ : 2544) คือ บริหารธุรกิจ บริการสื่อสารโทรคมนาคม บริการเกี่ยวกับการก่อสร้าง บริการจัดจำหน่าย บริการด้านการศึกษา บริการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม บริการทางการเงิน บริการเกี่ยวกับสุขภาพและสังคม บริการเกี่ยวกับการเดินทางและท่องเที่ยว บริการสนทนา การบริการด้านการขนส่ง และหน่วยงานที่

เกี่ยวข้องกับการตลาดการท่องเที่ยว เช่น กระทรวงการท่องเที่ยว กรมการบินพาณิชย์ กรมประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงาน/ธุรกิจภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งคณะกรรมการการท่องเที่ยวและการกีฬา วุฒิสภาได้เสนอแนวทางการพัฒนาบริการท่องเที่ยวในแต่ละสาขาการท่องเที่ยวไว้ในรายงานการศึกษา การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนและให้เกิดศักยภาพในการแข่งขันในยุคของการค้าเสรี ดังนี้

1. ธุรกิจการคมนาคมขนส่งทางอากาศ มีสิ่งที่จะต้องดำเนินการ คือ ขยาย หรือเพิ่มเที่ยวบินประจำและเช่าเหมาลำให้สามารถรองรับปริมาณความต้องการที่เพิ่มขึ้นในฤดูท่องเที่ยวของแต่ละตลาดอย่างเหมาะสม ใช้มาตรการราคาพิเศษเป็นปัจจัยช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยวให้มากยิ่งขึ้น เปิดเสรีเส้นทางการบินภายในประเทศเพื่อให้มีการแข่งขันมากขึ้น

2. ธุรกิจการคมนาคมขนส่งทางบก มีสิ่งที่จะต้องดำเนินการ คือ เชื่อมต่อการขนส่งมวลชนระหว่างกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง ด้วยรถไฟและทางด่วนต่าง ๆ ติดตั้งป้ายชี้บอกเส้นทางและป้ายชื่อแหล่งท่องเที่ยว ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ให้บริษัทขนส่ง จำกัด และการรถไฟแห่งประเทศไทย มีระบบการสำรองที่นั่งล่วงหน้าอย่างมีประสิทธิภาพที่เป็นประโยชน์ต่อการอำนวยความสะดวกในการเดินทางแก่นักท่องเที่ยว

3. ธุรกิจการคมนาคมขนส่งทางน้ำ มีสิ่งที่จะต้องดำเนินการ คือ พัฒนาท่าเรือให้มีพื้นที่เป็นท่าเรือเพื่อการท่องเที่ยวในท่าเรือน้ำลึกที่เรือสำราญสามารถเข้าจอดได้ กำหนดพื้นที่เฉพาะ (Zone) เป็นท่าเทียบเรือที่ดำเนินการโดยรัฐหรือเอกชนร่วมกัน เพื่อควบคุมไม่ให้เรือยอร์ชแล่นไปสร้างความเสียหายแก่ทรัพยากรทางทะเล ส่งเสริมเรือบริการขนส่งสาธารณะที่ได้มาตรฐานระหว่างแหล่งท่องเที่ยวสำคัญในทะเล

4. ธุรกิจการบริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ มีสิ่งที่จะต้องดำเนินการ คือ ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวต้องกำหนดมาตรการในการควบคุมดูแลระหว่างกัน เพื่อรักษาระดับมาตรฐานการบริการในภาพรวม ได้แก่ การกำหนดโครงสร้างราคาบริการที่เหมาะสม การลงโทษผู้ประกอบการที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และการประกาศเกียรติคุณและสนับสนุนการประกอบธุรกิจแก่องค์กรหรือบุคคลตัวอย่าง

5. ธุรกิจด้านที่พักหรือโรงแรม มีสิ่งที่จะต้องดำเนินการ คือ การให้สิทธิพิเศษทางการลงทุนก่อสร้างที่พักในพื้นที่ที่ยังขาดแคลน กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการประกอบการที่พักโรงแรม การรณรงค์ให้เกิดจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและความหวงแหนในฐานะเจ้าของทรัพยากรทางการท่องเที่ยวร่วมกัน เช่น โครงการให้รางวัลประกาศเกียรติคุณแก่ผู้ประกอบการตัวอย่าง

6. ธุรกิจอัญมณีและเครื่องประดับ มีสิ่งที่จะต้องดำเนินการ คือ ส่งเสริมให้มีหน่วยบริการตรวจสอบคุณภาพของอัญมณี กำหนดให้อัญมณีและเครื่องประดับเป็นสินค้าควบคุมสลากที่อยู่ในความดูแลของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ให้กรมการค้ากวดขันการจดทะเบียนเป็นร้านอัญมณีและเครื่องประดับ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถติดตามดำเนินคดีได้เมื่อก่อปัญหาความเดือดร้อนแล้วปิดร้านเลิกกิจการ (เพื่อไปเปิดร้านใหม่) กรมศุลกากรอนุญาตให้นักท่องเที่ยวส่งสินค้าคืนโดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมภาษีเพราะเป็นการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อนจากการซื้ออัญมณีและเครื่องประดับคุณภาพต่ำในราคาที่สูงเกินจริง

7. ธุรกิจการตลาดและการสื่อสาร มีสิ่งที่จะต้องดำเนินการ คือ สร้างจิตสำนึกแก่บุคลากรและผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวให้คำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นอันดับแรก และมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการตลาดให้รวดเร็วและทันสมัย โดยการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเผยแพร่จัดระบบข้อมูลการท่องเที่ยว และรายการนำเที่ยว นำเสนอสินค้าและบริการใหม่ ๆ ที่น่าสนใจและเป็นเอกลักษณ์ของประเทศ เผยแพร่โฆษณาและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับอาหารและผลไม้ไทย จัดทำแผ่นพับให้ความรู้เกี่ยวกับคุณค่าของอาหารไทยที่มีต่อสุขภาพ มีภาพจูงใจให้อาหารไทยน่านรับประทาน เผยแพร่อาหารไทยผ่านระบบสารสนเทศ พร้อมรายชื่ออาหารแนะนำ ปลุกฝังให้คนไทยมีจิตสำนึกและเข้าใจความสำคัญในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว ส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบครอบครัวโดยเฉพาะช่วงปิดภาคเรียนของนักเรียน

8. ธุรกิจด้านการให้ความคุ้มครองและรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว มีสิ่งที่จะต้องดำเนินการ คือ กำหนดแผนการให้ความคุ้มครองและรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยจัดทำเอกสารเตือน และเผยแพร่ให้นักท่องเที่ยวได้ระมัดระวังตนเอง และประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินมาตรการปราบปราม เช่น กองบัญชาการตำรวจท่องเที่ยว กองบัญชาการตำรวจนครบาล กองบัญชาการตำรวจทางหลวง กองบัญชาการตำรวจภูธร 1-4 และกองบัญชาการตำรวจรถไฟ

ผลกระทบของการท่องเที่ยว

ผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ นับว่าเป็นผลกระทบที่เห็นได้ชัดที่สุดของการท่องเที่ยว เนื่องจากการท่องเที่ยวได้รับการยอมรับว่าเป็นอุตสาหกรรมที่สามารถเพิ่มพูนรายได้ให้แก่ประเทศชาติ เป็นอย่างดี ดังที่ปรากฏความสำคัญในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525 - 2529) ได้กำหนดให้การท่องเที่ยวเป็นฐานทางเศรษฐกิจในส่วนภูมิภาคที่กระตุ้นให้เกิดการลงทุนในทางอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมที่ต่อเนื่องกัน เป็นแหล่งสร้างงานการกระจายรายได้และความเจริญไปสู่

ภูมิภาคจนถึงช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ได้กำหนดให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เป็นเครื่องมือในการตอบสนองวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เจริญเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ มั่นคง และสมดุล เสริมสร้างโอกาสการพัฒนาศักยภาพของคนในการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาและได้รับผลจากการพัฒนาที่เป็นธรรม (ชนิศา ครูจิรานวัฒน์ : 2546)

นอกจากผลโดยตรงทางด้านเศรษฐกิจที่ทำรายได้เข้าประเทศและกระจายรายได้สู่คนในท้องถิ่นแล้ว (ชยาภรณ์ ชื่นรุ่งโรจน์ : 2539) ยังได้กล่าวถึงผลกระทบทางสังคมวัฒนธรรม และการเมืองจากการท่องเที่ยวว่า อาจเกิดได้ใน 2 ด้าน (ชยาภรณ์ ชื่นรุ่งโรจน์ : 2534) คือ

1. ผลกระทบด้านบวก ได้แก่

1.1 การท่องเที่ยวช่วยให้มาตรฐานการครองชีพของคนในท้องถิ่นดีขึ้น ทั้งนี้ สืบเนื่องมาจากผลกระทบเชิงเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดการกระจายรายได้ และการกระจายโอกาสจ้างงานไปสู่คนในท้องถิ่นมากขึ้น ทั้ง ทางตรง เช่น การจ้างงานบุคลากรในโรงแรม การขนส่ง การบริการนำเที่ยว หรือ ทางอ้อม เช่น คนส่งหนังสือพิมพ์ให้แก่โรงแรม คนงานทอผ้า เกษตรกร ผู้ผลิตอาหาร บุคคลเหล่านี้เมื่อมีอาชีพ มีรายได้ ก็ย่อมจะมีอำนาจในการจับจ่ายใช้สอย สามารถซื้อสินค้าและบริการที่จำเป็นเพื่อการดำเนินชีวิตที่ดีขึ้น ทำให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นด้วย

1.2 การท่องเที่ยวทำให้เกิดความสะดวกสบายจากกิจการสาธารณูปโภคสาธารณูปการทั้งนี้ เนื่องจากการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการในแหล่งท่องเที่ยว คนในท้องถิ่นจึงย่อมจะได้รับประโยชน์จากกิจการนี้ประปราย ไฟฟ้า โทรศัพท์ และอื่นๆ ตามไปด้วยโดยมีข้อที่น่าสังเกตว่า ในประเทศที่พัฒนาแล้ว กิจการสาธารณูปโภคสาธารณูปการส่วนใหญ่จะพัฒนาขึ้นมาเพื่อคนในท้องถิ่นนั้นเป็นหลักสำคัญ ส่วนนักท่องเที่ยวจะได้รับประโยชน์จากกิจการในลักษณะผลพลอยได้ แต่สำหรับประเทศที่ยากจนกำลังอยู่ในการพัฒนา อาจมีลักษณะตรงกันข้ามที่หลายแห่งชาวบ้านไม่มีอำนาจทางเศรษฐกิจดีพอที่จะลงทุนในกิจการสาธารณูปโภคสาธารณูปการ แต่หากนักท่องเที่ยวไปเยือนจำนวนมาก ก็จะมีแรงกระตุ้นให้รัฐบาลหรือนักธุรกิจลงทุน โดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวเป็นการสำคัญ ส่วนคนท้องถิ่นมีโอกาสได้ใช้บริการลักษณะของผลพลอยได้

1.3 การท่องเที่ยวทำให้เกิดสันติภาพแห่งมวลมนุษยชาติ ทั้งนี้ เนื่องจากการเดินทางท่องเที่ยวทำให้ผู้คนมีโอกาสสังสรรค์ กระทำกิจกรรมร่วมกันย่อมจะทำให้ผู้คนที่มาสังคมที่แตกต่างกันได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด มีโอกาสได้เห็น มีโอกาสได้ใช้ชีวิตความเป็นอยู่และแลกเปลี่ยนขนบธรรมเนียมประเพณีระหว่างกัน ต่างฝ่ายต่างจะมีโอกาสถ่ายทอดและรับรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน และนำกลับไปเผยแพร่ยังภูมิภาคของตนเอง จนทำให้กล่าวได้ว่า “การท่องเที่ยวทำให้โลกปราศจาก

พรมแดนทางการเมือง” เป็นจริง นักท่องเที่ยวที่ได้พบเห็นสภาพที่แท้จริงก็จะทำให้เกิดความเข้าใจในสถานที่นั้นอย่างถูกต้อง ดังที่สหประชาชาติได้เคยประกาศในปี พ.ศ. 2510 เป็นปีการท่องเที่ยวสากล และกำหนดคำขวัญว่า “การท่องเที่ยวเป็นหนทางไปสู่สันติภาพ” (Tourism is Passport to peace)

1.4 การท่องเที่ยวจะชี้ให้เห็นความสำคัญของทรัพยากรนั้นทางการ ทั้งนี้ เนื่องจากการเดินทางท่องเที่ยวทำหน้าที่เป็นตัวกระตุ้นให้คนในพื้นที่เกิดความต้องการที่จะค้นคว้าอนุรักษ์ ฟื้นฟูมรดกทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ในสถานที่อยู่และสังคมชุมชนของตนเองไว้ให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสม คงความเป็นแหล่งท่องเที่ยวสืบต่อไป เพื่อรักษารายได้ที่ได้รับจากการท่องเที่ยวในทางที่สัมพันธ์กันนั่นเอง นับว่า เป็นการรักษาความเป็นเอกลักษณ์ของชาติเอาไว้ได้ทางหนึ่งด้วย

1.5 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากการเดินทางท่องเที่ยวทำให้ผู้คนที่เดินทางท่องเที่ยวเป็นนักท่องเที่ยวที่มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล ความรู้และประสบการณ์ที่ได้พบเห็นด้วยตนเองนั้น จะมีประโยชน์สามารถนำมาปรับใช้กับวิถีชีวิตในสังคมได้ ส่วนในทางแคบนั้นการเดินทางท่องเที่ยวอาจเป็นการจุดชนวนเพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจที่จะศึกษาให้ลึกซึ้ง เฉพาะเรื่อง เฉพาะแห่งได้ โดยที่แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เปรียบเสมือนห้องปฏิบัติการตามธรรมชาติและเมื่อมีการพบปะประชุมแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการระหว่างนักวิชาการต่างชาติต่างภาษาแล้ว บางครั้งก็เป็นโอกาสที่จะสร้างชื่อเสียง และภาพจน์ทางวิชาการได้ และเรื่องที่ค้นคว้าก็อาจจะมีประโยชน์ต่อส่วนรวมได้

1.6 การท่องเที่ยวจะช่วยลดปัญหาการอพยพของประชาชนเข้าเมืองหลวง ทั้งนี้ เนื่องจากการท่องเที่ยวก่อให้เกิดอาชีพใหม่และการจ้างงานเพิ่มขึ้นในท้องถิ่น ประชาชนจึงไม่ต้องอพยพหนีความยากจนเข้ามาทำงานในเมืองหลวง สามารถประกอบอาชีพรายย่อย หรือทำอุตสาหกรรมท้องถิ่น อยู่ในครอบครัว ไม่ต้องออกจากหมู่บ้านไปหางานที่อื่น

1.7 การท่องเที่ยวทำให้เกิดมีการใช้ทรัพยากรที่ไร้ค่าให้เกิดประโยชน์ ทั้งนี้ เนื่องจากการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจะช่วยกระตุ้นให้มีการคิดค้นเอาทรัพยากรส่วนเกินหรือไร้ค่ามาประดิษฐ์คิดค้นเป็นของใช้ ของที่ระลึก ในรูปของสินค้าพื้นเมือง เพื่อจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยวซึ่งนอกจากจะเป็นการหารายได้เพื่อจุนเจือครอบครัวแล้ว ยังเป็นการนำเอาทรัพยากรที่เคยถูกทิ้งขว้างให้ไร้ค่ามาทำให้เกิดประโยชน์เพิ่มคุณค่า เช่นเปลือกไม้ ชิ้นส่วนจากเกวียนเก่า และจะยังเป็นช่องทางในการพัฒนาคุณภาพของการผลิตสินค้าพื้นเมืองให้ดีขึ้น เช่น การออกแบบให้ทันสมัย ออกแบบหีบห่อให้กะทัดรัด

1.8 การท่องเที่ยวทำให้เกิดทัศนคติที่ดี ทั้งนี้เนื่องจากความประทับใจในการเดินทางท่องเที่ยว จะทำให้บุคคลเกิดทัศนคติที่ดีต่อสถานที่นั้น และนี่ก็ถึงอยู่ตลอดเวลา กลับมาเที่ยวอีกเมื่อมี

โอกาส และเมื่อพบช่องทางที่จะให้ความช่วยเหลือหรือระลึกถึงความประทับใจที่เคยได้รับมาในอดีต ก็อาจเป็นแรงกระตุ้นให้ตัดสินใจในด้านที่เป็นคุณค่าต่อสถานที่นั้นๆ ได้

1.9 การท่องเที่ยวช่วยลดช่องว่างระหว่างประเทศร่ำรวยกับประเทศยากจน ทั้งนี้เนื่องจากการท่องเที่ยวทำให้คนมั่งมีในเมือง มีโอกาสเดินทางมาสู่ชนบท ทำให้เกิดความรู้สึกเข้าใจและเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน ปัญหาความตึงเครียดระหว่างประเทศจึงหมดไป

1.10 การท่องเที่ยวช่วยในการป้องกันการบ่อนทำลายชาติ ทั้งนี้ เนื่องจากการท่องเที่ยวทำให้สถานที่เปลี่ยว กลายเป็นสถานที่พลุกพล่าน ยากต่อการก่อการร้าย หลบซ่อนทำกิจการผิดกฎหมาย หรือเผยแพร่ลัทธิบ่อนทำลายชาติ และการที่ผู้คนมีความเป็นอยู่ที่ดีก็ยากที่ผู้หวังดีจะยุยงให้เกิดความแตกแยกขึ้นในชาติได้

2. ผลกระทบด้านลบ ได้แก่

2.1 การท่องเที่ยวทำให้เกิดการมีค่านิยมผิดๆ ทั้งนี้ อาจเกิดขึ้นเนื่องจากการเลียนแบบนักท่องเที่ยว หรือ เกิดความเข้าใจผิด เช่น ไม่อยากทำงาน อยากไปเที่ยวยังสถานที่ต่างๆแบบนักท่องเที่ยว โดยไม่เข้าใจว่านักท่องเที่ยวนั้นได้ทำงานเก็บเงินเพื่อมาเที่ยว นิยม บริโภคสินค้าจากต่างประเทศ หรือค่านิยมอื่นๆ ค่านิยมมุ่งเน้นการค้าและวัตถุ เช่น เมื่อถูกขอล่าถ่ายรูปจะเรียกเงิน หรือการหันหลังให้อาชีพเกษตรกรรมและหันไปประกอบอาชีพรับจ้างแทน

2.2 การท่องเที่ยวทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวล่มสลาย ทั้งนี้ อาจเกิดขึ้นจากการทำงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นการทำงานที่หาเวลาแน่นอนตายตัวไม่ได้ ไม่มีวันหยุดที่แน่นอน บางครั้งต้องไปทำงานที่ต่างประเทศหรือต่างจังหวัด หรือบางครั้งต้องทำงานในเวลากลางคืน เช่น งานโรงแรม งานพนักงานสายการบิน ทำให้ไม่มีเวลาอยู่กับครอบครัวเท่าที่ควร

2.3 การท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาศีลธรรม ทั้งนี้ เนื่องจากมีนักท่องเที่ยวเข้าไปแออัดมากขึ้นเท่าไร ก็มีแนวโน้มจะส่งผลกระทบต่อศีลธรรมต่ำลงเท่านั้น กิจกรรมด้านลบที่มักเกิดขึ้นเสมอคือ การเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยว ปัญหาโสเภณี การพนัน สารเสพติด อาชญากรรม

2.4 การท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาค่าครองชีพสูงขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากสินค้าและบริการมักจะขึ้นราคาเมื่อมีนักท่องเที่ยวมาเยอะ ผลก็คือ คนในท้องถิ่นต้องบริโภคและอุปโภคสินค้าที่มีราคาแพงไปด้วย โดยเฉพาะกลุ่มคนที่มีรายได้น้อย เช่นเกษตรกร หรือกรรมกรจ้างทำให้คนกลุ่มนี้มีรายได้ไม่พอจ่ายเกิดภาวะหนี้สิน และมีคุณภาพชีวิตที่ต่ำลง

2.5 การท่องเที่ยวทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในสังคม ทั้งนี้เนื่องจากในพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว มักได้รับการพิจารณาพัฒนาด้านสิ่งสาธารณูปโภคสาธารณูปการก่อน ทำให้คนในพื้นที่อื่นไม่ได้รับบริการ หรือ ได้รับบริการช้าไปอีก นอกจากนี้ เมื่อสร้างขึ้นมาแล้ว คนที่มีฐานะไม่ดีก็ไม่

สามารถใช้บริการได้ เพราะไม่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจพอ ทำให้เกิดความรู้สึกว่าถูกเอารัดเอาเปรียบ และมีความรู้สึกเป็นปรปักษ์กับนักท่องเที่ยว

2.6 การท่องเที่ยวทำให้เกิดความขัดแย้งทางวัฒนธรรม ทั้งนี้ เนื่องจากนักท่องเที่ยวและผู้คน เจ้าของท้องถิ่นแหล่งท่องเที่ยวมักมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันอยู่แล้ว วัฒนธรรมบางอย่างของนักท่องเที่ยว ซึ่งอาจจะดูไม่แปลกในสายตาของพวกเขา แต่อาจก็ให้เกิดความขัดแย้งอย่างรุนแรงต่อผู้คนเจ้าของแหล่งท่องเที่ยว จึงเกิดการประท้วงและแสดงออกอย่างไม่ต้อนรับ เช่น การปีนป้ายโบราณสถาน หรือ การแต่งกายและแสดงกิริยาไม่สุภาพในสถานที่ที่มีความสำคัญทางศาสนา

2.7 การท่องเที่ยวทำให้เกิดการลดคุณค่าของวัฒนธรรมและศิลปหัตถกรรม ทั้งนี้ เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งได้มีการนำเอาวัฒนธรรมด้านพิธีกรรมมาเป็นสินค้าจำหน่าย แก่ นักท่องเที่ยว จนบางครั้งทำให้สิ่งเหล่านั้นลดคุณค่าและความศักดิ์สิทธิ์ลง และกลับกลายเป็นความรื่นเริงทั้งหมดไป ส่วนงานด้านศิลปหัตถกรรมนั้น เนื่องจากมีความต้องการในปริมาณมาก การเร่งผลิตให้ทันขายจึงส่งผลให้คุณภาพด้านความประณีตลดน้อยลงไป ทำให้เกิดลักษณะ “วัฒนธรรมย้อมแมว” (Phony-folk-culture) และจะเป็นผลเสียในระยะยาวด้านการสืบทอดศิลปะวิทยาการได้ด้วย

3. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย : 2540) ได้แก่

3.1 การบุกรุกพื้นที่อนุรักษ์ พื้นที่สาธารณะ จากจำนวนนักท่องเที่ยวที่นิยมท่องเที่ยวธรรมชาติเพิ่มมากขึ้นนั้นเองที่ทำให้ที่พักโรงแรมประเภทรีสอร์ทและบังกะโลเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วยและที่พักโรงแรมประเภทรีสอร์ทและบังกะโลบางแห่งได้มีการบุกรุกพื้นที่เขตสงวนและเขตอนุรักษ์รวมไปถึงพื้นที่สาธารณะต่างๆ ร้านอาหารมีการบุกรุกทำลายหรือนำพื้นที่มาใช้ประโยชน์หรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ควรสงวนไปเป็นพื้นที่สาธารณะเพื่อใช้ประโยชน์ในการท่องเที่ยว

3.2 การขาดแคลนน้ำเพื่อการบริโภคและบริโภค จากการขยายตัวของนักท่องเที่ยวในบางพื้นที่ก่อให้เกิดการขาดแคลนน้ำดื่มน้ำใช้อย่างมาก โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลประเภทเกาะต่างๆ เช่น ภูเก็ต โดยเฉลี่ยนักท่องเที่ยวจะมีการใช้น้ำทุกกิจกรรมถึง 500 ลิตรต่อคนต่อวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ที่มีอัตราการขาดแคลนน้ำสูง เช่น กระบี่ จะประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะหมู่เกาะพีพี ในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวจะต้องมีการบรรทุกน้ำจากในตัวอำเภอไปใช้บนเกาะด้วยภาวะการขาดแคลนน้ำทำให้มีการใช้น้ำบาดาลเกินอัตราทดแทน จึงเป็นสาเหตุที่สำคัญที่ก่อให้เกิดการแทรกคดดันของน้ำทะเลเข้าสู่แผ่นดิน (Salt Intrusion) ปรากฏการณ์เช่นนี้ อาจส่งผลกระทบต่อพืชพรรณและสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ตามแนวชายฝั่งทะเลได้

3.3 น้ำทิ้งจากการท่องเที่ยว ซึ่งส่วนใหญ่มาจากสถานที่พักแรม รองลงมาเป็นร้านอาหารและสถานบริการที่เกี่ยวข้องอื่นๆ สถานที่พักแรมขนาด 80 ห้องขึ้นไป จะมีระบบบำบัดที่ได้มาตรฐานก็เฉพาะที่ก่อสร้างหลังประกาศ พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เท่านั้น ตามแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลเกือบทั้งหมด ล้วนมีระบบบำบัดน้ำทิ้งที่ไม่ได้มาตรฐาน บางแห่งปล่อยน้ำทิ้งลงสู่แหล่งน้ำใกล้เคียงโดยตรง บางแห่งมีการต่อท่อน้ำทิ้งจากห้องสุขาสู่ท่อน้ำสาธารณะโดยผ่านการบำบัด เป็นเหตุให้น้ำทะเลมีค่าสูงเกินมาตรฐานเพื่อการว่ายน้ำได้ เช่น ที่เกาะสมุยบริเวณหาดเฉวง บริเวณทะเลสาบลำเป่า อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง ก่อให้เกิดสภาพน้ำขุ่นขึ้น ภาวะดินเลนอันเนื่องมาจากตะกอน และมีผลต่อสิ่งมีชีวิตบริเวณนั้นด้วย

3.4 ขยะมูลฝอย จากการสำรวจของคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า แหล่งท่องเที่ยวแทบทุกแห่งจะมีปัญหาเรื่องขยะมูลฝอยมากน้อยแตกต่างกันไป เช่น ชุมชนอ่าวตันไทร เกาะพีพี มีเตาเผาขยะขนาด 3.5 ตันต่อวัน แต่ขยะมูลฝอยบนเกาะพีพีทั้งหมดมี 8 ตันต่อวัน ขยะส่วนเกินจะถูกถล่มลงเรือไปทิ้งที่ท่าจอดขยะบนฝั่ง สภาพโดยทั่วไป ของเกาะยังมีมูลฝอยตกค้างกระจายอยู่ทั่วไป ในจังหวัดชุมพร การเก็บขยะยังไม่ทั่วถึงทำให้มีขยะตกค้างตามจุดต่างๆ เช่น บริเวณหาดทรายรี หาดอรุโณทัย ส่วนใหญ่จะมีปัญหาการฟุ้งกระจายของขยะและการทิ้งขยะ พฤติกรรมการบริโภคของนักท่องเที่ยวชาวไทย ก่อให้เกิดปัญหาขยะมากกว่าพฤติกรรมการบริโภคของนักท่องเที่ยวต่างชาติ วิธีการ และระยะเวลาในการจัดเก็บที่ไม่เหมาะสม มีส่วนเกี่ยวข้องกับปริมาณขยะสะสมตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ก่อให้เกิดทัศนียภาพที่ไม่น่าดูและสร้างความสกปรกกรังแก่นักท่องเที่ยว ส่วนการท่องเที่ยวเดินป่าก่อให้เกิดปัญหาสกปรกของขยะและสิ่งปฏิกูลที่นักท่องเที่ยวทิ้งไว้หลังจากการรื้อถอนเต็นท์เพื่อเดินทางต่อ กิจกรรมการล่องแพจะมีการตัดไม้เป็นจำนวนมาก นักท่องเที่ยวมักทิ้งขยะเศษกระดาษลงในน้ำด้วย

4. มลภาวะทางเสียง ที่มีผลกระทบต่อการพักผ่อนของนักท่องเที่ยวตามชายหาดนั้นมาจากขยดยานพาหนะต่างๆ จากเครื่องกำเนิดไฟฟ้า เครื่องดนตรีในสถานบริการเรียงรายบางแห่งและจากเรือโดยสารทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็ก จากกีฬาทางน้ำ เช่น เรือยนต์ สกู๊ตเตอร์น้ำ

5. ความหลากหลายทางชีวภาพ ป่าไม้ และสัตว์ป่า กิจกรรมต่าง ๆ พื้นที่จากนักท่องเที่ยวรวมไปถึงสิ่งก่อสร้างต่างๆ การรบกวน และการแลกเปลี่ยนการใช้ประโยชน์ที่ดิน ล้วนส่งผลกระทบต่อพืชและสัตว์ที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้น เช่น พื้นที่วางไข่ พื้นที่เพาะฟักตัวอ่อน พื้นที่หาอาหาร พื้นที่อยู่อาศัย ผลกระทบจากการเยี่ยมชมของนักท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์หากมีปริมาณมากเกินไปจะส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศของสัตว์ป่าในบริเวณนั้นๆ ส่วนการท่องเที่ยวเดินป่าจะส่งผลกระทบต่อความอุดมสมบูรณ์

และการพังทลายของดิน ความเสียหายของดินเนื่องจากการเดินป่าจะเกิดขึ้นในเส้นทางเดินป่าที่ถูกใช้เป็นประจำ และมีจำนวนนักท่องเที่ยวมาก อีกทั้งมีการใช้ช้างเป็นพาหนะร่วมในการเดินป่า

6. แนวปะการัง สาเหตุที่สำคัญของการที่ปะการังถูกทำลาย และมีการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ส่วนใหญ่จะเกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวของผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวที่ขาดจิตสำนึกต่อการอนุรักษ์ เช่น การทิ้งสมอเรือในบริเวณแนวปะการัง การทิ้งขยะมูลฝอยลงทะเลและการปล่อยน้ำเสีย ก็มีส่วนทำให้คุณภาพน้ำเปลี่ยนแปลงไป ไม่เหมาะแก่การเจริญของปะการัง

นโยบายการท่องเที่ยวในประเทศไทย

นับแต่ปี พ.ศ. 2546 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ปรับแผนวิสาหกิจ เพื่อให้สอดคล้องกับการก่อตั้งกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยปรับบทบาทมาเป็นองค์กรที่มุ่งเน้นหน้าที่ด้านการบริหารจัดการการตลาดการท่องเที่ยวของประเทศไทยเป็นหลัก โดยมีนโยบายและเป้าหมายการส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2546-2549 ดังนี้

1. นโยบายส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สร้างงานให้กับประชาชนและเพิ่มรายได้ให้กับประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั่วทุกภูมิภาคตามนโยบายรัฐบาล

2. นโยบายส่งเสริมและพัฒนากิจการดำเนินงานด้านการตลาดเชิงรุก การเพิ่มตลาดใหม่และตลาดเฉพาะกลุ่ม เพื่อเร่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวต่างประเทศที่มีคุณภาพเดินทางเข้าท่องเที่ยวในประเทศไทย และกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวชาวไทยท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งกำหนดจุดขายของประเทศไทย (Positioning) ให้มีความชัดเจน

3. นโยบายส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกับทุกฝ่าย ทั้งระดับในประเทศและต่างประเทศ ในการส่งเสริมและพัฒนาตลาดท่องเที่ยว ทั้งนี้เพื่อร่วมกันจัดอุปสรรคทางการท่องเที่ยว และเป็นหนทางก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชีย

4. นโยบายมุ่งพัฒนาองค์กร ระบบบริหารจัดการ และเสริมสร้างบุคลากรให้มีทักษะและขีดความสามารถทางการตลาดท่องเที่ยว เพื่อให้เป็นองค์กรแห่งการขับเคลื่อน (Driving Force) ที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานและมีศักยภาพทางการแข่งขันระดับนานาชาติ ภายใต้อัตลักษณ์สากล รวมทั้งพัฒนาความเข้มแข็งขององค์กรในบทบาทเชิงวิชาการ และองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการตลาด

5. นโยบายเร่งรัดพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว (E-TOURISM) เพื่อรองรับการทำธุรกรรมบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และการดำเนินการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งการดำเนินงานด้านการตลาดด้วยระบบสารสนเทศ โดยมีกลไกในการควบคุมและป้องกันเพื่อเป็นหลักประกันในการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

สถิติการท่องเที่ยวในประเทศไทย

เป้าหมายนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2540-2549

ตารางที่ 1 แสดงสถิตินักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

ปี พ.ศ.	นักท่องเที่ยว		ค่าเฉลี่ย	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย		ภาษี	
	จำนวน	การเปลี่ยนแปลง	การพักค้าง แรม	ต่อคนต่อ วัน	การ เปลี่ยนแปลง	ล้าน	การ เปลี่ยนแปลง
	(ล้านคน)	(%)	(วัน)	(บาท	(%)	บาท	(%)
2540	7.22	+0.41	8.33	3,671.87	-0.92	220,754	+0.63
2541	7.76	+7.53	8.40	3,712.93	+1.12	242,177	+9.70
2542	8.58	+10.50	7.96	3,704.54	-0.23	253,018	+4.48
2543	9.51	+10.82	7.77	3,861.19	+423	285,272	+12.75
2544	10.06	+5.82	7.93	3,748.00	-2.93	299,047	+4.83
2545	10.80	+7.33	7.98	3,753.74	+0.15	323,484	+8.17
2546	10.00	-7.36	8.19	3,774.50	+0.55	309,269	-4.39
2547	11.65	+16.46	8.13	4,057.85	+7.51	384,360	+24.28
2548	13.38	+14.84	8.10	4,150.00	+2.27	450,000	+17.08
2549	15.12	+13.00	8.20	4,300.00	+3.61	533,000	+18.44

ตารางที่ 2 แสดงสถิตินักท่องเที่ยวชาวไทย

ปี พ.ศ.	นักท่องเที่ยว		ค่าเฉลี่ย	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย		ภาษี	
	จำนวน	การเปลี่ยนแปลง	การพักค้าง แรม	ต่อคนต่อ วัน	การ เปลี่ยนแปลง	ล้าน	การ เปลี่ยนแปลง
	(ล้านคน)	(%)	(วัน)	(บาท	(%)	บาท	(%)
2540	52.05	-0.79	2.31	1,466.00	+11.57	180,388.0	+14.66

						0	
2541	51.68	-0.72	2.37	1,512.70	+3.19	187,897.8 2	+4.16
2542	53.62	+3.02	2.43	1,523.55	+2.29	203,179.0 0	+7.42
2543	54.74	+2.08	2.48	1,717.77	+12.75	210,516.1 5	+3.61
2544	58.62	+7.09	2.51	1,702.70	-0.88	223,732.1 4	+6.28
2545	61.82	+5.45	2.55	1,689.52	-0.77	235,337.1 5	+5.19
2546	69.36	+12.20	2.61	1,824.38	+7.98	289,986.8 1	+23.22
2547	74.80	+7.84	2.60	1,852.33	+1.53	317,224.6 2	+9.39
2548	76.24	+1.93	2.65	1,965.00	+6.08	347,300.0 0	+9.48
2549	79.33	+4.05	2.67	2,050.00	+4.33	378,000.0 0	+8.84

ที่มา : www.tat.or.th

ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของประเทศไทย

จากสถานการณ์เศรษฐกิจที่เป็นอยู่ซึ่งไม่สู้จะดีนัก ทั้งด้านการส่งออก การลงทุนต่างชาติ และการใช้จ่ายภาคประชาชนที่ชะลอตัวจนอาจส่งผลให้ภาพรวมของดุลบัญชีเดินสะพัดติดลบได้ ดังนั้นการหาทางออกที่ดีที่สุดคือการนำดุลบริการหรือการนำรายได้จากการท่องเที่ยวเข้ามาจัดเก็บ ดังนั้นรัฐบาลโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไว้ 3 แนวทาง (ศักดิ์ชัย อินทร์จันทร์ : 2549)

1. การดึ่งนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยให้ได้มากที่สุด โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจาก 7 ประเทศหลัก คือ มาเลเซีย จีน ญี่ปุ่น เกาหลี สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และตะวันออกกลางให้ได้ 14.5 ล้านคน และมีรายได้ทั้งสิ้น 500,000 ล้านบาท
2. รมรงค์ให้มีการท่องเที่ยวภายในประเทศของคนไทย โดยมีเป้าหมายอยู่ที่ 79.33 ล้านครั้ง และมีเงินสะพัด 3.78 แสนล้านบาท ทั้งเป็นการท่องเที่ยวในรูปแบบหมู่คณะและการท่องเที่ยวในกลุ่ม คลัสเตอร์ จังหวัดตัวเอง
3. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ โดยมีการสำรวจและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิมหรือสร้างขึ้นมาใหม่ให้เป็นทรัพยากรท่องเที่ยวที่มีคุณค่าต่อการท่องเที่ยว ทั้งในระดับประเทศ ระดับกลุ่มจังหวัด ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น

หอแก้วสูงเสียดฟ้า ภูเขาเทิบแก่งกะเบา แปรเผ่าชนพื้นเมือง ลือเลื่องมะขามหวาน กลองโบราณล้ำเลิศ ถิ่นกำเนิดลำผญา ตระการตาชายโขง เชื่อมโยงอินโดจีน

ในปลายสมัยกรุงศรีอยุธยาทางฝั่งซ้ายของลำน้ำโขงแขวงสวันเขต มีหมู่บ้านชุมชนใหญ่ชื่อบ้านหลวงโพนสิน ซึ่งตั้งอยู่ที่บริเวณพระธาตุอิงฮัง แขวงสวันเขตในปัจจุบัน โดยมีเจ้าจันทรสุนทรวิวงศ์ปกครอง มีบุตรชายชื่อเจ้ากินรี ซึ่งต่อมาได้ข้ามลำน้ำโขงมาฝั่งขวาที่บริเวณปากห้วยมุก สร้างบ้านแปลงเมืองขึ้น ณ ที่นั้นในปี พ.ศ. 2310 แล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2313 และตั้งชื่อเมืองว่า “มุกดาหาร” อันเกิดจากศุภนิมิตร์ที่พบเห็นในขณะที่กำลังสร้างเมือง ชาวเมืองทั่วไปเรียกมุกดาหารว่า เมืองมุก

ในสมัยพระเจ้าตากสินมหาราช ได้พระราชทานบรรดาศักดิ์ ให้เจ้ากินรีเป็นพระยาจันทรสุนทรวิวงศ์ อุปราชามณฑลอุดรราช ดำรงตำแหน่งเจ้าเมืองคนแรกของเมืองมุกดาหาร เมื่อปี พ.ศ. 2321

เดิมเมืองมุกดาหารมีฐานะเป็นเมืองขึ้นการปกครองกับมณฑลอุดร ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2450 มีการปรับปรุงการปกครองมณฑลอุดรเป็นจังหวัด และเมืองมุกดาหารจึงถูกยุบเป็นอำเภอเมืองมุกดาหาร ขึ้นการปกครองกับจังหวัดนครพนม จนกระทั่งปี พ.ศ. 2525 รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติจัดตั้งจังหวัดมุกดาหารขึ้นเป็นจังหวัดที่ 73 ของประเทศไทย และเป็นจังหวัดที่ 17 ของภาคอีสาน จังหวัดมุกดาหารเป็นประตูด่านสำคัญสู่กลุ่มประเทศอินโดจีน มีความสัมพันธ์อันที่ราบรื่นกับแขวงสวันเขต สปป.ลาว มาช้านาน โดยมีแม่น้ำโขงซึ่งมีความยาวถึง 70 กิโลเมตร เป็นเส้นกั้นพรมแดน และมีความโดดเด่นในด้านชนเผ่าพื้นเมืองต่างๆที่มีถึง 8 เผ่าได้แก่ เผ่าไทยอีสาน ภูไท ไทยข่า กระโซ่ ไทยย้อ ไทยกะเลิง ไทยแสกและไทยกุลา และยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม มุกดาหารมีพื้นที่ประมาณ

4,339.830 ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 7 อำเภอ คือ อำเภอเมืองมุกดาหาร อำเภอคำชะอี อำเภอดอนตาล อำเภอนิคมน้ำอ้อย อำเภอดงหลวง อำเภอห้วยน้ำใหญ่ และอำเภอหนองสูง

Link ที่น่าสนใจ

สำนักงานจังหวัดมุกดาหาร

<http://www.mukdahan.go.th>

การเดินทาง

การเดินทางไปยังจังหวัดมุกดาหารสามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง ผู้ประสงค์จะเดินทางไปมุกดาหารสามารถเลือกเส้นทางการเดินทางตามความสะดวก ดังนี้

เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว

มุกดาหารอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 642 กิโลเมตร ใช้เส้นทางกรุงเทพฯ-สระบุรี-นครราชสีมา-อ.บ้านไผ่-มหาสารคาม-อ.โพธิ์ทอง จ.ร้อยเอ็ด-อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร หรือเส้นทาง

กรุงเทพฯ-สระบุรี-นครราชสีมา (ทางหลวงหมายเลข 2) เลี้ยวขวาเข้าเส้นทางหลวงหมายเลข 207 ที่บ้านวัด ผ่าน อ.ประทาย อ.พุทไธสง อ.พยัคฆภูมิพิสัย –อ.เกษตรวิสัย-อ.สุวรรณภูมิ แล้วแยกเข้ามุกดาหารอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 642 กิโลเมตร ใช้เส้นทางกรุงเทพฯ-สระบุรี-นครราชสีมา-อ.บ้านไผ่-มหาสารคาม-อ.โพนทอง จ.ร้อยเอ็ด-อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร หรือเส้นทางกรุงเทพฯ-สระบุรี-นครราชสีมา (ทางหลวงหมายเลข 2) เลี้ยวขวาเข้าเส้นทางหลวงหมายเลข 207 ที่บ้านวัด ผ่าน อ.ประทาย อ.พุทไธสง อ.พยัคฆภูมิพิสัย –อ.เกษตรวิสัย-อ.สุวรรณภูมิ แล้วแยกเข้าทางหลวงหมายเลข 2169 ผ่านทรายมูล อ.กุตุ้ม อ.เลิงนกทา แยกซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข 212 ผ่านอำเภอนิคมคำสร้อย สู่อ.มุกดาหาร

เดินทางโดยรถไฟ

มีรถด่วน รถเร็ว และรถด่วนพิเศษสปรินเตอร์ กรุงเทพฯ-อุบลราชธานี ทุกวัน จากนั้นต่อรถโดยสารไปยังจังหวัดมุกดาหาร ระยะทางประมาณ 167 กิโลเมตร รายละเอียดเพิ่มเติมสอบถามได้ที่ หน่วยบริการเดินทาง การรถไฟแห่งประเทศไทย โทร. 1690,0 2223 7010, 0 2223 7020 www.railway.co.th

เดินทางโดยรถโดยสารประจำทาง

บริษัทขนส่ง จำกัด มีบริการเดินรถจากสถานีขนส่งหมอชิต 2 ทุกวัน โทร. 0 29362852-66 นอกจากนี้ยังมีรถโดยสารประจำทางเชื่อมระหว่างมุกดาหารและจังหวัดอื่นๆในภาคอีสาน อาทิ จังหวัดขอนแก่น อุบลราชธานี นครพนม สกลนคร อุดรธานี และมหาสารคามกำหนดเวลาและรายละเอียดสอบถามได้ที่ สถานีขนส่งจังหวัดมุกดาหาร โทร. 0 4261 1421,0 4261 1478,0 4261 3025-9 www.transport.co.th

เดินทางโดยเครื่องบิน

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ยังไม่มีบริการเที่ยวบินไปจังหวัดมุกดาหารโดยตรง หากประสงค์เดินทางโดยเครื่องบินต้องเดินทางไปจังหวัดอุบลราชธานี จากนั้นต่อรถโดยสารไปจังหวัดมุกดาหาร ติดต่อสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) โทร.1566, 0

2356 1111 , 0 2628 2000 www.thaiairways.com หรือ สายการบินไทย แอร์เอเชีย โทร. 0 2515 9999
www.airasia.com

สถานที่ท่องเที่ยว จังหวัดมุกดาหาร

สะพานมิตรภาพไทย-ลาว **แห่งที่ 2** **อำเภอเมือง** **จ.มุกดาหาร**

ตั้งอยู่ที่บ้านสงเปือย ตำบลบางไทรใหญ่ ห่างจากตัวจังหวัดไปทางทิศเหนือ 7 กิโลเมตร

อุทยานแห่งชาติภูผาเทิบ **อำเภอเมือง** **จ.มุกดาหาร**

ประติมากรรมหินธรรมชาติที่เกิดจากการกัดเซาะของฝน น้ำ ลมและแสงแดด ผ่านกาลเวลามานับร้อย
 ล้านปี แต่งแต้มด้วยดอกหญ้าหลากสียามปลายฝนต้นหนาว

วัดภูเก้าจ้อหรือวัดบรรพตคีรี **อำเภอหนองสูง** **จ.มุกดาหาร**

ตั้งอยู่บริเวณเชิงเขา เป็นวัดที่ประดิษฐานรูปเหมือนของหลวงปู่หล้า เขมปัตโต เกจิอาจารย์ชื่อดัง ซึ่งได้
 มรณภาพไปแล้วเมื่อปี พ.ศ. 2538 และยังเป็นถิ่นบวชของชาวจังหวัดมุกดาหาร

หมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอหนองสูง จ.มุกดาหาร

ตั้งอยู่ที่บ้านเป่า เป็นหมู่บ้านชาวไทยที่จัดเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแห่งแรกของจังหวัด
 มุกดาหาร มีการจัดนำเที่ยวแบบผสมผสานกันระหว่างการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติ

วัดพระศรีมหาโพธิ์ อำเภอหว้านใหญ่ จ.มุกดาหาร

เป็นวัดเก่าแก่อยู่ที่อำเภอหว้านใหญ่ มีโบสถ์เก่าแก่หลังเล็กๆ สร้างขึ้นปี พ.ศ. 2467 ศิลปะผสมตะวันตก
 ไทย เวียดนาม ฝรั่งเศส ภายในโบสถ์มีจิตรกรรมฝาผนังสมัยโบราณอันวิจิตรสวยงามเรื่องพระเวสสันดร
 ชาดกในตอนต่าง ๆ ฝีมือช่างพื้นบ้าน

วัดมโนภิรมย์ อำเภอหว้านใหญ่ จ.มุกดาหาร

เป็นวัดเก่าแก่สร้างขึ้นโดยช่างสถาปัตยกรรมจากนครเวียงจันทน์ ต่อมา เกิดไฟไหม้วัดเสียหายอย่าง
 มากมาย และได้บูรณะปฏิสังขรณ์แล้วเสร็จเมื่อ พ.ศ. 2454 ที่วัดมีสถาปัตยกรรมที่น่าสนใจ เช่น วิหาร
 พระอุโบสถ พระพุทธรูป และซุ้มบันไดโบสถ์ที่เก่าแก่และสวยงาม

ภูหมู **อำเภอนิคมน้ำอ้อย** **จ.มุกดาหาร**

เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามยิ่งอีกแห่งหนึ่งของจังหวัดมุกดาหารมีความสูง 353 เมตร
 เหนือระดับน้ำทะเล มีพื้นที่ราบบนยอดเขาประมาณ 4 ตารางกิโลเมตร หรือ 2,500 ไร่

หอยสมัยหิน**อำเภอเมือง****จ.มุกดาหาร**

มีลักษณะคล้ายหอยสังข์จำนวนมาก ฝังอยู่ในดินลึกประมาณ 40 ฟุต พบที่โคกหินแดง บ้านนายอ ตำบลเหล่าหมี อำเภอคอนตาล

ศาลเจ้าพ่อเจ้าฟ้ามุงเมือง อำเภอเมือง จ.มุกดาหาร

ตั้งอยู่บนถนนสองนางสถิตย์ในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร ชาวเมืองมุกดาหารถือว่าศาลเจ้าพ่อเจ้าฟ้ามุงเมืองเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ ปกปักษ์รักษาเมืองมุกดาหารให้ร่มเย็นเป็นสุข

แขวงสะพานนะเขต สปป.ลาว อำเภอเมือง จ.มุกดาหาร

การเดินทางไปแขวงสะพานนะเขต แขวงสะพานนะเขต ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับตัวเมืองมุกดาหาร นักท่องเที่ยวสามารถไปเที่ยวชมได้ โดยใช้หลักฐานการยื่นขออนุญาตผ่านแดน

กิจกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร**งานรวมเผ่ามุกดาหาร มะขามหวานชายโขง**

ระหว่างวันที่ 9-15 มกราคม ทุกปีจังหวัดมุกดาหารเป็นเมืองเก่าแก่ ตั้งอยู่ริมแม่น้ำโขงตรงข้ามกับแขวงสวันเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จึงมีชาวไทยเผ่าต่างๆ อาศัยอยู่หลายเผ่า อาทิ ผู้ไท ไช่ ย้อ ข่า กะเลิง กูลา ซึ่งแต่ละเผ่าล้วนแล้วแต่มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่น่าสนใจ มีเอกลักษณ์และศิลปวัฒนธรรมของตนเอง นอกจากนี้มุกดาหารยังเป็นแหล่งกำเนิดมะขามหวานพันธุ์ดีที่มีชื่อเสียงโด่งดังมานาน หากแต่ยังขาดการส่งเสริมในด้านการตลาด ดังนั้นเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ของดีของท้องถิ่น และส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร จึงได้จัดงานรวมเผ่าไทยมุกดาหาร มะขามหวานชายโขง ขึ้นเป็นประจำทุกปีระหว่างวันที่ 9-15 มกราคม รวม 7 วัน 7 คืน โดยงานจะจัดขึ้นบริเวณหน้าศาลากลางจังหวัด กิจกรรมระหว่างงานมีขบวนแห่ ซึ่งใช้ผู้พ่อนับร้อยคนแต่งกายด้วยชุดประจำเผ่า มีการประกวดมะขามหวาน การประกวดธิดาเผ่าไทย การออกร้านของหน่วยงานต่างๆ และการแสดงพื้นเมือง เป็นต้น

งานประเพณีแข่งเรือ

ในช่วงเทศกาลออกพรรษาของทุกปีการแข่งขันเรือของจังหวัดมุกดาหารเป็นประเพณีสืบทอดกันมาแต่โบราณ โดยจัดขึ้นในลำน้ำโขงในช่วงเทศกาลออกพรรษาของทุกปี ในวันขึ้น 13 ค่ำ-15 ค่ำ เดือน 11 ที่บริเวณเขื่อนริมโขง ถนนสำราญชายโขง การแข่งเรื่อนี้จัดแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การแข่งเรือเร็ว โดย

แบ่งเป็น 3 รุ่น ได้แก่ เรือรุ่นเล็ก รุ่นกลาง รุ่นใหญ่ ระยะทางแข่งยาว 3 กิโลเมตร เรือทุกลำเป็นเรือชุดท้องถิ่น อีกประเภทหนึ่งคือ การแข่งเรือประเภทสวยงาม โดยตกแต่งเรือให้สวยงามตลอดลำ โดยเฉพาะจะเน้นที่หัวเรือ การแข่งเรือทั้งสองประเภทนี้ ในแต่ละปีจะมีเรือเข้าแข่งขันเป็นจำนวนมาก และได้รับความสนใจจากชาวมุกดาหาร และประชาชนจากจังหวัดใกล้เคียงเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ยังมีการแข่งเรือมิตรภาพไทย-ลาว โดยมีเรือจากแขวงสวันเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมาร่วมแข่งเป็นประจำทุกปี

สถานที่พักแรมในจังหวัด มุกดาหาร

ชื่อโรงแรม	จำนวนห้อง	ราคา	ที่ตั้ง	เบอร์ติดต่อ
มุกธารา	12	450-750	207 ถนนพิทักษ์พนมเขต อำเภอเมือง มุกดาหาร	Fax 042630656 Tel 042630657- 60
มุกดาสวรรค์ รีสอร์ท	12	400-400	69 ถนนชยางกูร (มุกดาหาร-ธาตุพนม) อำเภอเมือง อำเภอเมือง จ.มุกดาหาร	โทร : 0 1220- 5191
บรรทมเกษม	14	140-250		
อ่องกง	24	160-250	161/1-2 ถนนพิทักษ์สันติราษฎร์ อำเภอเมือง จ.มุกดาหาร	042611143
ฮั้วน้ำ	32	120-250	36 ถนนสมุทรศักดิ์ราษฎร์ อำเภอเมือง 1197 อำเภอเมือง จ.มุกดาหาร	042 611137
ทรัพย์มุกดา	34	350		
มุกดาหาร	43	100-400	8/8 หมู่ 3 ถนนสมุทรศักดิ์ราษฎร์ อำเภอเมือง อำเภอเมือง จ.มุกดาหาร	โทร : 0 4261 1619
แสงไทย	44	250-450	9/2 ถนนวิจิตรสุรการ อำเภอเมือง จ.มุกดาหาร	04261 1121 , 0 42633159-60
พลอยพาเลซ	154	900- 5,000	40 ถนนพิทักษ์พนมเขต อำเภอเมือง อำเภอเมือง จ.มุกดาหาร	Tel : 0 4261 1329

				Fax:042611883
มุกดาหารแกรนด์	199	1,800- 15,000	78 ถนนสองนางสถิตย์ อำเภอเมือง จ. มุกดาหาร	Fax 04261 2021 Tel : 042612020-5

ร้านอาหาร จังหวัดมุกดาหาร

ลำดับที่	ชื่อร้านอาหาร	ที่อยู่	เบอร์โทร.
1.	นัดพบริมโขง	หลัง รพ.มุกดาหารอินเตอร์ 91 ถ.สำราญชายโขง อำเภอเมือง จ.มุกดาหาร	0 4263 2543, 08 9711 6063
2.	ป่าเสื่อ	520 ถนนสำราญชายโขงเหนือ อำเภอ จ.มุกดาหาร	: 0 4261 4012
3.	บุศราคัม	ในโรงแรมพลอยพาเลซ อำเภอเมือง จ.มุกดาหาร	0 4261 1075
4.	บี เจ น่องไก่ตุ๋น	42/49-50 ถนนพิทักษ์พนมเขต อำเภอเมือง จ. มุกดาหาร	0 4263 0986, 0 4261 2049
5.	ทิพย์วารี	133/1 ถนนสำราญชายโขง อำเภอเมือง จ.มุกดาหาร	0 4261 2273
6.	ฉลองชัยปลา เผา	บ้านนาโปใหญ่ ถนนสำราญชายโขง อำเภอเมือง จ. มุกดาหาร	0 4261 3913
7.	คู่แฝด	1-2 หลังสถานีตำรวจมุกดาหาร อำเภอเมือง จ. มุกดาหาร	0 4261 2252
8.	คันทีโฮม	72/11 ถนนวิวิธสุรการ อำเภอเมือง จ.มุกดาหาร	04263 3269
9.	ครัวบ้านริมน้ำ	92 ถนนสำราญชายโขง อำเภอเมือง จ.มุกดาหาร	0 4263 2929
10.	ครัวไซ่งอน	105 ถนนสมุทรรค์ดารักษ์ อำเภอเมือง จ.มุกดาหาร	: 0 4261 2621

ตัวอย่างเส้นทางการท่องเที่ยว

เส้นทางหมายเลข 8 ไหว้พระพุทธรูปคู่บ้านคูเมืองมุกดาหาร พระเจ้าองค์หลวง วัดศรีมงคลใต้ --
 > นมัสการหลวงปู่จาม มหาบุญญ และฟังการบรรยายธรรม วัดป่าวิเวกวัฒนาราม จ.มุกดาหาร -->
 พระธาตุอิงฮัง แขวงสะหวันนะเขต --> เจดีย์เทียนมู่ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

เส้นทางหมายเลข 9 นมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของประเทศไทย อาทิ สักการะบูชาองค์พระธาตุพนม
 ชมทัศนียภาพริมแม่น้ำโขง จ.นครพนม --> สักการะปูชนียวัตถุและปูชนียสถานที่สำคัญในวัดโอกาส (ศรี
 บัวบาน) คือพระติ้วพระเทียม ศาเจ้าพ่อหมื่น --> พระธาตุศรีโคตรบอง สปป.ลาว --> เมืองวิน --> ไป
 นมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่วัดเสาเดียว ณ เมืองฮานอย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ สำนักงาน ททท.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 4 โทร 0 4251 3490-1 โทรสาร 0
 4251 3492

การเดินทางไปแขวงสะหวันนะเขต

แขวงสะหวันนะเขต ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับตัวเมืองมุกดาหาร นักท่องเที่ยวสามารถไปเที่ยวชมได้ โดย
 ใช้หลักฐานการยื่นขออนุญาตผ่านแดน ดังนี้

-บัตรประจำตัวประชาชน พร้อมสำเนา 1 ฉบับ

-รูปถ่ายขนาด 1 นิ้ว หรือ 2 นิ้ว 2 รูป (ถ่ายไม่เกิน 6 เดือน)

-กรณีเด็กที่ยังไม่ได้ทำบัตรประชาชน ให้ใช้สำเนาทะเบียนบ้านหรือสูติบัตร 1 ฉบับ

-กรณีใช้บัตรสีเหลือง ต้องติดรูปถ่ายและให้ทางอำเภอรับรอง

-ต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย

-การออกใบอนุญาตผ่านแดนมีอายุครั้งละ 3 วัน (กรณีข้ามไปเยี่ยมญาติหรือท่องเที่ยว) และครั้งละ
 30 วัน (กรณีข้ามไปเพื่อติดต่อธุรกิจค้าขาย)

-ยื่นหลักฐานและสอบถามรายละเอียดได้ที่สำนักงานจังหวัดมุกดาหาร วันจันทร์-ศุกร์ เวลา 08.30-
 16.30 น. วันเสาร์ ตั้งแต่เวลา 08.30-14.00 น. วันอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 09.30-10.30 น. โทรศัพท์ 0 4261
 1330

-ค่าธรรมเนียมทำบัตรผ่านแดน คนละ 30 บาท ค่าเรือเที่ยวละ 50 บาท ค่าเหยียบแผ่นดินฝั่งลาว
 วันจันทร์-ศุกร์ คนละ 80 บาท วันเสาร์-อาทิตย์ คนละ 130 บาท

-เวลาเดินเรือ วันจันทร์-ศุกร์ เวลา 09.15 น. 10.15 น. 11.15 น. 13.30 น. 14.30 น. 15.30 น. วัน

เสาร์ เวลา 10.30 น. 14.30 น. 15.30 น. และวันอาทิตย์ เวลา 10.30 น. 15.30 น.

สอบถามรายละเอียดได้ที่เทศบาลเมืองมุกดาหาร โทรศัพท์ 0 4261 1227 หรือ ทำเทียบเรือโดยสาร
โทรศัพท์ 0 4261 4927

หมายเหตุ แขวงสะพานนะเขต สปป.ลาว ได้มีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมในการเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ พระธาตุอิงฮัง พระธาตุไผ่น และปราสาทเรือนหิน โดยจะเก็บค่าธรรมเนียมผ่านประตู ค่าใช้กล้องถ่ายภาพนิ่งและกล้องวิดีโอ ที่นักท่องเที่ยวนำเข้าไป ซึ่งจะครอบคลุมถึงบุคคลทั่วไปและคนต่างด้าวที่พำนักใน สปป.ลาว แยกของทางการทั้งคนลาวและชาวต่างประเทศ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ชาวลาวที่ถือสัญชาติต่างประเทศ หากกรณีที่เป็นแขกของทางการลาว จะต้องมียกหนังสือแจ้งให้แผนกแถลงข่าวและวัฒนธรรมของแขวงสะพานนะเขตทราบล่วงหน้า

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ออกแบบการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรกลุ่มเป้าหมาย

1. ศึกษายุทธศาสตร์ของจังหวัด โดยการศึกษาเอกสารยุทธศาสตร์และแผนการดำเนินงานจังหวัด **เหตุผลของการศึกษา** เพื่อให้ทราบแนวทางการดำเนินงานของจังหวัดว่ามีทิศทางและแผนการดำเนินการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวกำหนดไว้อย่างไร
2. วิเคราะห์ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์กับแผนงาน โครงการที่กำหนดไว้ **เหตุผลของการวิเคราะห์** เพื่อนำผลการวิเคราะห์มาเป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงยุทธศาสตร์ต่อหน่วยงานที่ผู้รับผิดชอบต่อไป
3. ประชุมผู้เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการพัฒนาของฝ่ายต่างๆ ได้แก่

3.1 สำนักงานจังหวัด **ความเกี่ยวข้อง** การจัดทำยุทธศาสตร์และแผนงานจังหวัด ทั้งนี้เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์และแผนงานของจังหวัดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

3.2 สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ภูมิภาคอีสานตอนบน (นครพนม) **ความเกี่ยวข้อง** เป็นผู้รับผิดชอบในการส่งเสริม พัฒนา การท่องเที่ยวในภูมิภาค มีข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

3.3 สำนักงานพัฒนาการจังหวัด **ความเกี่ยวข้อง** เป็นผู้ดูแลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ชุมชนในฐานะของฝากและสินค้าชุมชนท้องถิ่น เป็นส่วนที่จะเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประชาชนในด้านการกระจายรายได้

3.4 อุทยานแห่งชาติ **ความเกี่ยวข้อง** เป็นผู้ดูแลแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถสะท้อนให้ฝ่ายต่างๆได้เห็นสถานะการและศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัด

3.5 ขนส่งจังหวัด **ความเกี่ยวข้อง** เป็นผู้ดูแลการคมนาคมขนส่งที่จะเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ที่จะเป็นผู้สะท้อนเกี่ยวกับการเดินทางสู่แหล่งท่องเที่ยวต่อฝ่ายต่างๆ

- 3.6 วิทยาลัยชุมชน ความเกี่ยวข้อง เป็นสถานศึกษาที่สามารถช่วยเหลือด้านการฝึกอบรมภาษาและความรู้ที่เกี่ยวกับการให้บริการที่ดี
- 3.7 วิทยาลัยการอาชีพนวมินทรราชินีมุกดาหาร ความเกี่ยวข้อง เป็นสถาบันการศึกษาที่สอนวิชาการท่องเที่ยว ที่มีศักยภาพที่จะจัดการเรียนการสอนและจัดฝึกอบรมหลักสูตรต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแก่ผู้สนใจได้
- 3.8 สำนักงานตำรวจภูธรจังหวัด ความเกี่ยวข้อง เป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวและประชาชน เพื่อสะท้อนสถานการณ์การรักษาความปลอดภัยที่ผ่านมา
- 3.9 ด้านศุลกากร ความเกี่ยวข้อง เป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการระเบียบการการค้าชายแดนไทย-ลาว
- 3.10 ด้านตรวจคนเข้าเมือง ความเกี่ยวข้อง เป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการเดินทางผ่านแดน ไทย-ลาว
- 3.11 ตัวแทนผู้ประกอบการ โรงแรม ตลาดอินโดจีน และร้านอาหาร ความเกี่ยวข้อง เป็นผู้รับนักท่องเที่ยวโดยตรง
- 3.12 ผู้ประกอบการนำเที่ยว ความเกี่ยวข้อง เป็นผู้ให้บริการนักท่องเที่ยวที่มีส่วนสำคัญโดยตรงเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมท่องเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยว
- 3.13 ผู้นำชุมชนในแหล่งท่องเที่ยว ความเกี่ยวข้อง เป็นผู้ที่มีข้อมูลโดยตรงเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวและสถานภาพแหล่งท่องเที่ยวที่รับผิดชอบ
- 3.14 ห้องการท่องเที่ยวสะพานมิตรภาพ ความเกี่ยวข้อง เป็นผู้ดูแลการท่องเที่ยวของแขวงสะพานมิตรภาพ สปป.ลาว โดยตรง
- 3.15 นักศึกษาปริญญาโทหลักสูตรยุทธศาสตร์การพัฒนาศาขามุกดาหาร ความเกี่ยวข้อง เป็นผู้ที่จะนำประเด็นปัญหาที่ได้ไปพัฒนาเป็นวิทยานิพนธ์
- วัตถุประสงค์การประชุม เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนกันในด้าน สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาของแต่ละฝ่ายเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการวางแผนพัฒนาในโอกาสต่อไป
4. วิเคราะห์ประเด็นปัญหาการวิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เพื่อให้เห็นประเด็นสำคัญของการท่องเที่ยวที่จะสามารถนำไปใช้เป็นประเด็นการวิจัยพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้จากการประชุมผู้เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์เชิงเหตุผล แล้วพิจารณาความสมบูรณ์ของเหตุปัจจัยนั้นๆ เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นประเด็นการวิจัย
 5. พัฒนาชุดโครงการวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยวตามประเด็นวิจัยที่ได้จากข้อ 4
 6. เสนอ TOR ต่อหน่วยงานเพื่อให้ทำข้อเสนอโครงการวิจัยพัฒนา
 7. รวบรวมข้อเสนอโครงการวิจัยพัฒนาที่เสนอในกรอบ TOR เพื่อเป็นชุดข้อเสนอโครงการวิจัยพัฒนาต่อแหล่งทุนเพื่อพิจารณา

7. กระบวนการผลักดันผลงานดังกล่าวสู่การนำไปใช้ประโยชน์

- 7.1 โดยการให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการตั้งแต่ต้นซึ่งจะทำให้มีความเข้าใจและตระหนักถึงปัญหาและความรับผิดชอบของตนเองและหน่วยงานต่อการดำเนินการดังกล่าว
- 7.2 โดยการนำเข้าสู่เสนอต่อที่ประชุมประจำเดือนของหัวหน้าส่วนราชการจังหวัด หรือเสนอต่อผู้ว่า CEO ให้เห็นความสำคัญในการดำเนินการตามโครงการดังกล่าวซึ่งจะนำไปสู่การสั่งการและการอนุมัติงบประมาณในการดำเนินการต่อไป
- 7.3 ให้โครงการวิจัยพัฒนาโจทย์วิจัยอยู่ในความรับผิดชอบของหลักสูตรปริญญาโทยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- 7.4 นำเสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ให้เห็นความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนที่ให้มีการบูรณาการกับปัญหาของท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับการท่องเที่ยว

แผนกิจกรรมจำแนกตามวัตถุประสงค์รวมทั้งผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก	กิจกรรมรอง	งบประมาณ(บาท)	ช่วงดำเนินการ	จำนวนวันที่ใช้	ผู้รับผิดชอบ
1. เพื่อร่วมกับผู้เกี่ยวข้องในกรทบทวนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของจังหวัด	1. ทบทวนศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัด จากเอกสารรายงานของหน่วยงานและผลการวิจัย 2. ประชุมผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อสร้างความตระหนักต่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัด	1. ศิษยาภุทธศาสตร์ของจังหวัดเกี่ยวกับท่องเที่ยว และผลการวิจัยการท่องเที่ยวที่มีอยู่แล้วของจังหวัด มุกดาหาร อุบลราชธานี และ สหวันนะเขต 1 ประชุมผู้เกี่ยวข้อง จังหวัดมุกดาหาร สหวันนะเขต 2. ประชุมผู้เกี่ยวข้อง จังหวัดอุบลราชธานี 3. ประชุมทบทวนวิจัยเพื่อสรุปผลการประชุมทั้ง 2 ครั้ง จัดพิมพ์	7,500 10,000 8,000 -	10-25 มิ.ย. 2549 28 มิถุนายน 2549 5 ก.ค. 2549 6-10 ก.ค. 2549	16 1 1 5	วิทยาลัยการอาชีพพนมินทรราชินีมุกดาหาร ประชาสัมพันธ์จังหวัด ผศ.เวช หกพัฒนา ผศ.เวช หกพัฒนา ผศ.เวช หกพัฒนา

แผนกิจกรรม(ต่อ)						
วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก	กิจกรรมรอง	งบประมาณ(บาท)	ช่วงดำเนินการ	จำนวนวันที่ใช้	ผู้รับผิดชอบ
วัตถุประสงค์ 2.เพื่อสร้างเครือข่าย นักวิจัยทั้งที่เป็น องค์กรของรัฐและ เอกชน	1. จัดประชุมตัวแทนหน่วยงาน องค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการ ท่องเที่ยวและนักวิชาการเพื่อ พัฒนาประเด็นปัญหาการ ท่องเที่ยว	1. จัดประชุมตัวแทนหน่วยงาน องค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องกับ การท่องเที่ยวและนักวิชาการ เพื่อพัฒนาประเด็นปัญหาการ ท่องเที่ยว จังหวัดอุบลราชธานี 2. จัดประชุมตัวแทนหน่วยงาน องค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องกับ การท่องเที่ยวและนักวิชาการ เพื่อพัฒนาประเด็นปัญหาการ ท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารและ แขวงสะหวันนะเขต	3,000 8,000	21กรกฎาคม2549 28 ก.ค. 49	1 1	ผศ.เวช หกพันนา ผศ.เวช หกพันนา

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก	กิจกรรมรอง	งบประมาณ(บาท)	ช่วงดำเนินการ	จำนวนวันที่ใช้	ผู้รับผิดชอบ
3. เพื่อสร้าง ชุดโครงการวิจัย พัฒนาการท่องเที่ยว จากโจทย์วิจัยที่ได้ใน ข้อ 2	<p>1. หน่วยงานเครือข่ายวิจัย พัฒนาโครงการวิจัยการท่องเที่ยว ตามประเด็นที่ได้ ที่เกี่ยวข้องกับ พันธกิจของหน่วยงานของตน</p> <p>2. ประชุมเสนอโครงการวิจัย ต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความเหมาะสม</p> <p>3. นักวิจัยนำกลับไปปรับปรุง เป็นโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ</p>	<p>1. หน่วยงานเครือข่ายวิจัย จังหวัดมุกดาหารพัฒนา โครงการวิจัยการท่องเที่ยวตาม ประเด็นที่ได้ ที่เกี่ยวข้องกับ พันธกิจของหน่วยงานของตน</p> <p>2. หน่วยงานเครือข่ายวิจัย จังหวัดอุบลราชธานีพัฒนา โครงการวิจัยการท่องเที่ยวตาม ประเด็นที่ได้ ที่เกี่ยวข้องกับ พันธกิจของหน่วยงานของตน</p> <p>1. จัดประชุมนักวิจัยเครือข่ายเพื่อ เสนอโครงการวิจัย ต่อ ผู้เชี่ยวชาญที่มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี</p> <p>1. นักวิจัยเครือข่ายปรับปรุง โครงการวิจัยตามข้อเสนอแนะ ของผู้เชี่ยวชาญ ส่งกลับกองกลาง เพื่อให้ให้นักวิจัยหลักและผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเพื่อ</p>	6,000	27 ก.ค.- 10 ส.ค. 49	15	นักวิจัย เครือข่ายจังหวัด มุกดาหาร นักวิจัยเครือข่ายแขวง สะหวันนะเขต นักวิจัยเครือข่าย อุบลราชธานี
				20 ถึง 15 ก.ย. 2549	1	ผศ.เวช หกพัฒนา และกรรมการหลักสูตร ยุทธศาสตร์การพัฒนา
				1-15 ก.ย. 2549	15	นักวิจัยและภาคี

แผนงาน (ต่อ)

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก	กิจกรรมรอง	งบประมาณ(บาท)	ช่วงดำเนินการ	จำนวนวันที่ใช้	ผู้รับผิดชอบ
		ตรวจสอบความสมบูรณ์ของ โครงการ 3. ทีมวิจัยหลักจัดทำชุด โครงการวิจัยเพิ่มเติม ในส่วนของ การจัดการการท่องเที่ยวแบบครบ วงจร		16-25 ก.ย. 49	10	ผ.ศ.เวชหภักพัฒนาและทีม วิจัย

บทที่ 4

ผลการรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาขอเสนอผลการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแยกเป็น จังหวัด ตามลำดับคือจังหวัด อุบลราชธานี ยุทธศาสตร์จังหวัด แหล่งท่องเที่ยว จังหวัดมุกดาหาร ยุทธศาสตร์จังหวัด แหล่งท่องเที่ยว

จังหวัดอุบลราชธานี

จังหวัดอุบลราชธานีได้จัดทำยุทธศาสตร์จังหวัด โดยแยกเป็น 6 ประเด็นยุทธศาสตร์ 16 กลยุทธ์ 36 แผนงาน 126 โครงการ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์มีทั้งหมด 6 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1. การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การบริหารทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาการเกษตรและการแปรรูปสินค้าเกษตร

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาระบบบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 การเสริมสร้างและรักษาความมั่นคง

ประเด็นยุทธศาสตร์ 1. การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

กลยุทธ์ 1 การพัฒนาสังคม ยกกระดับคุณภาพชีวิต และแก้ไขความยากจน

แผนงาน 1.1 พัฒนาสังคมและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน

โครงการ 1.1.1 ส่งเสริมและสนับสนุนสถาบันครอบครัว

โครงการ 1.1.2 สร้างความเข้มแข็งเครือข่ายและชุมชน

โครงการ 1.1.3 ส่งเสริมประชาคมและสมาชิก อปท.

โครงการ 1.1.4 ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาระบบการบริหารจัดการชุมชน

โครงการ 1.1.5 จัดระเบียบสังคมจังหวัดอุบลราชธานี

โครงการ 1.1.6 พัฒนาคุณภาพและส่งเสริมสวัสดิการผู้สูงอายุและเด็ก

โครงการ 1.1.7 ราษฎรรัฐร่วมใจหนึ่งตำบลหนึ่งบ้านในฝัน

โครงการ 1.1.8 เพิ่มศักยภาพให้ผู้นำชุมชนและองค์กรชุมชน

แผนงาน 1.2 สร้างเสริมสุขภาพและการควบคุมโรค

โครงการ 1.2.1 สร้างเสริมสุขภาพประชาชน

โครงการ 1.2.2 อาหารปลอดภัยและคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ

โครงการ 1.2.3 ป้องกัน ควบคุมรักษาโรคติดต่อ โรคไม่ติดต่อและภัยสุขภาพ

โครงการ 1.2.4 พัฒนาคุณภาพมาตรฐานโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

แผนงาน 1.3 ส่งเสริมอาชีพสร้างรายได้

โครงการ 1.3.1 ส่งเสริมการฝึกอาชีพและการมีงานทำ

โครงการ 1.3.2 ส่งเสริมความรู้และป้องกันการเอาเปรียบด้านแรงงาน

โครงการ 1.3.3 ฝึกอาชีพและสงเคราะห์เงินทุนประกอบอาชีพผู้ต้องขังยากจน

โครงการ 1.3.4 พัฒนามาตรฐานแรงงาน

โครงการ 1.3.5 คาราวานแก้จน

โครงการ 1.3.6 หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ 2 การส่งเสริมการศึกษาและแหล่งเรียนรู้

แผนงาน 2.1 ส่งเสริมการศึกษาและแหล่งเรียนรู้

โครงการ 2.1.1 จัดทำแผนการให้บริการการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี

โครงการ 2.1.2 หนึ่งตำบลสองทุน

โครงการ 2.1.3 ศูนย์กลางการเรียนรู้ ICT จังหวัดอุบลราชธานี (Ubonratchathani ICT Learning Center)

โครงการ 2.1.4 พัฒนาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

โครงการ 2.1.5 คาราวานการศึกษา

โครงการ 2.1.6 ส่งเสริมนักเรียน นักศึกษาที่มีความสามารถพิเศษ

โครงการ 2.1.7 ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แผนงาน 2.2 ส่งเสริมและพัฒนาการอาชีวศึกษา

โครงการ 2.2.1 ส่งเสริมการศึกษาต่อด้านอาชีวศึกษา

โครงการ 2.2.2 พัฒนามาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา

โครงการ 2.2.3 ส่งเสริมและพัฒนาการประกอบอาชีพแก่ประชาชน

แผนงาน 2.3 ส่งเสริมและพัฒนาการอุดมศึกษา

โครงการ 2.3.1 พัฒนาบุคลากรทางการศึกษา

โครงการ 2.3.2 พัฒนาการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา

โครงการ 2.3.3 ส่งเสริมและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

โครงการ 2.3.4 ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ประกอบการ

กลยุทธ์ 3 การส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรม

แผนงาน 3.1 ส่งเสริมสนับสนุนงานด้านศาสนาและวัฒนธรรม

โครงการ 3.1.1 จัดสร้างพุทธมณฑลจังหวัด

โครงการ 3.1.2 เสริมสร้างความรู้แก่อาสาสมัครพระพุทธศาสนาจังหวัด

โครงการ 3.1.3 ศาสนสัมพันธ์สมานฉันท์แห่งชาติ

โครงการ 3.1.4 เสริมสร้างศีลธรรม

โครงการ 3.1.5 เสริมสร้างวัฒนธรรม

กลยุทธ์ 4 การรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

แผนงาน 4.1 เสริมสร้างความปลอดภัย

โครงการ 4.1.1 ย้ายเรือนจำออกจากแหล่งชุมชน

โครงการ 4.1.2 เพิ่มศักยภาพในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

โครงการ 4.1.3 เสริมสร้างความปลอดภัยให้แก่ประชาชน

แผนงาน 4.2 ป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด

โครงการ 4.2.1 ป้องกันยาเสพติด

โครงการ 4.2.2 ปราบปรามยาเสพติด

โครงการ 4.2.3 บำบัดรักษาฟื้นฟูผู้เสพยาและผู้ติดยาเสพติด

โครงการ 4.2.4 ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การบริหารทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ 5 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนงาน 5.1 พัฒนาและจัดการผังเมือง

โครงการ 5.1.1 ศึกษาและอบรมการพัฒนาผังเมือง

โครงการ 5.1.2 บริหารจัดการผังเมือง

แผนงาน 5.2 จัดระเบียบที่ดินทำกิน ที่อาศัยและพัฒนาศักยภาพสินทรัพย์

โครงการ 5.2.1 ออกเอกสารสิทธิ์เกี่ยวกับที่ดิน

โครงการ 5.2.2 แปลงสินทรัพย์เป็นทุน

แผนงาน 5.3 พัฒนาและฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม

โครงการ 5.3.1 พัฒนาและฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้แบบมีส่วนร่วม

โครงการ 5.3.2 แก้ไขปัญหาหมอกพิษและสิ่งแวดล้อม

โครงการ 5.3.3 พัฒนาเครือข่ายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ 6 การแก้ปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วม

แผนงาน 6.1 แก้ปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วม

โครงการ 6.1.1 ศึกษาการแก้ปัญหาภัยแล้งน้ำท่วม

โครงการ 6.1.2 พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ

โครงการ 6.1.3 บริหารจัดการน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค

โครงการ 6.1.4 พัฒนาศักยภาพระบบเตือนภัย ป้องกันภัยแล้ง น้ำท่วม

กลยุทธ์ 7 การบริหารจัดการด้านพลังงาน

แผนงาน 7.1 บริหารจัดการด้านพลังงานในระดับชุมชน

โครงการ 7.1.1 พัฒนาความรู้ความเข้าใจด้านพลังงาน

โครงการ 7.1.2 พัฒนาศักยภาพพลังงาน

โครงการ 7.1.3 ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ 8 การส่งเสริมการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว

แผนงาน 8.1 ส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการ OTOP, เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน และ SMEs

โครงการ 8.1.1 ส่งเสริมสนับสนุน OTOP วิสาหกิจชุมชน และ SMEs ด้านการบริหารจัดการ

โครงการ 8.1.2 ส่งเสริมพัฒนากระบวนการและมาตรฐานการผลิต

โครงการ 8.1.3 สนับสนุนผู้ประกอบการ OTOP วิสาหกิจชุมชน และ SMEs ด้านการตลาด

โครงการ 8.1.4 ขยายผลการดำเนินงาน OTOP วิสาหกิจชุมชน และ SMEs

โครงการ 8.1.5 ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการใช้ตราสัญลักษณ์จังหวัดอุบลราชธานี

แผนงาน 8.2 ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว

โครงการ 8.2.1 พัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อการท่องเที่ยว

โครงการ 8.2.2 ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี เชื่อมโยงภูมิภาคและเขตสามเหลี่ยมมรกต

แผนงาน 8.3 พัฒนาร่วมมือทางการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ

โครงการ 8.3.1 พัฒนาความร่วมมือทางการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ

โครงการ 8.3.2 เสริมสร้างพันธมิตรธุรกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ

แผนงาน 8.4 เสริมสร้างผู้ประกอบการและการลงทุนอุตสาหกรรมภูมิภาค

โครงการ 8.4.1 ศึกษาความเหมาะสมก่อนการลงทุนผลิตเอทานอลในจังหวัดอุบลราชธานี

โครงการ 8.4.2 เสริมสร้างความเข้มแข็งอุตสาหกรรมภูมิภาค

กลยุทธ์ 9 การส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจบริการสุขภาพ

แผนงาน 9.1 พัฒนาผลิตภัณฑ์สุขภาพและสมุนไพรไทย

โครงการ 9.1.1 ปลูกและควบคุมคุณภาพวัตถุดิบ

โครงการ 9.1.2 วิจัยและพัฒนาการแปรรูปโพลีเอทิลีน

โครงการ 9.1.3 เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สมุนไพร และสนับสนุนผลิตภัณฑ์สมุนไพรเข้าสู่ระบบบริการสุขภาพ

โครงการ 9.1.4 ศูนย์ฝึกอบรมแพทย์แผนไทย (TRAINING CENTER)

แผนงาน 9.2 ธุรกิจการรักษายาบาลเพื่อพัฒนาสู่ศูนย์กลางรักษายาบาลนานาชาติ

โครงการ 9.2.1 ธุรกิจการรักษายาบาลเพื่อพัฒนาสู่ศูนย์กลางรักษายาบาลนานาชาติ

แผนงาน 9.3 พัฒนาธุรกิจบริการส่งเสริมสุขภาพ (สปา นวดเพื่อสุขภาพและเสริมความงาม)

โครงการ 9.3.1 ศูนย์ SPA INDOCHINA (พัฒนาการแพทย์ผสมผสานการแพทย์อุบล-จีน-อินโดจีน)

กลยุทธ์ 10 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐาน เอื้อต่อการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว

แผนงาน 10.1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐาน เอื้อต่อการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว

โครงการ 10.1.1 พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้าน Logistics

โครงการ 10.1.2 ศึกษาการจัดตั้งเขตปลอดอากร (Free Zone) และการจัดตั้งร้านค้าปลอดอากร (Duty Free)

โครงการ 10.1.3 ศึกษาวางแผนระบบ Regional Transport and Logistics Corridor

โครงการ 10.1.4 จัดตั้งและก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก

โครงการ 10.1.5 ปรับปรุงภูมิทัศน์และพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ

โครงการ 10.1.6 ปรับปรุงเส้นทางคมนาคมขนส่ง

โครงการ 10.1.7 พัฒนาศูนย์ข้อมูลเพื่อการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาการเกษตรและการแปรรูปสินค้าเกษตร

กลยุทธ์ 11 การพัฒนาและส่งเสริมการผลิตข้าวหอมมะลิปลอดภัยจากสารพิษและข้าวหอมมะลิอินทรีย์

แผนงาน 11.1 พัฒนาการผลิตข้าวหอมมะลิปลอดภัยจากสารพิษและข้าวหอมมะลิอินทรีย์

โครงการ 11.1.1 จัดทำแผนที่ศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิ

โครงการ 11.1.2 ส่งเสริมการผลิตข้าวหอมมะลิปลอดภัยจากสารพิษ

โครงการ 11.1.3 ส่งเสริมการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์

แผนงาน 11.2 พัฒนาการตลาดข้าวหอมมะลิปลอดภัยจากสารพิษและข้าวหอมมะลิอินทรีย์

โครงการ 11.2.1 พัฒนาระบบตลาดสินค้าข้าวหอมมะลิปลอดภัยจากสารพิษ

โครงการ 11.2.2 พัฒนาระบบตลาดสินค้าข้าวหอมมะลิอินทรีย์

กลยุทธ์ 12 การพัฒนาและส่งเสริมการผลิตพืชเศรษฐกิจ

แผนงาน 12.1 พัฒนาการผลิตและการตลาดพืชเศรษฐกิจ

โครงการ 12.1.1 พัฒนาและส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษหรือพืชอินทรีย์

โครงการ 12.1.2 พัฒนาและส่งเสริมการผลิตมันสำปะหลัง

โครงการ 12.1.3 พัฒนาระบบตลาดพืชปลอดภัยจากสารพิษหรือพืชอินทรีย์

แผนงาน 12.2 พัฒนาองค์ความรู้ด้านการเกษตร

โครงการ 12.2.1 ศูนย์ส่งเสริมและสาธิตเศรษฐกิจพอเพียงเฉลิมพระเกียรติ

โครงการ 12.2.2 พัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

กลยุทธ์ 13 การพัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรดินและน้ำเพื่อการเกษตร

แผนงาน 13.1 พัฒนาทรัพยากรดินและน้ำ

โครงการ 13.1.1 สร้างและบริหารจัดการโรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์

โครงการ 13.1.2 พัฒนาแหล่งน้ำและระบบชลประทาน

โครงการ 13.1.3 บริหารจัดการน้ำระบบชลประทาน

กลยุทธ์ 14 การพัฒนาและส่งเสริมการปศุสัตว์และการประมง

แผนงาน 14.1 พัฒนาและส่งเสริมการปศุสัตว์

โครงการ 14.1.1 ส่งเสริมและพัฒนากล่องเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรรายย่อยเข้าสู่ระบบมาตรฐานฟาร์ม

โครงการ 14.1.2 สร้างเครือข่ายอาสาเฝ้าระวังและป้องกันโรคระบาดสัตว์

โครงการ 14.1.3 พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคนม

แผนงาน 14.2 พัฒนาและส่งเสริมการประมง

โครงการ 14.2.1 ส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงสัตว์น้ำให้ได้มาตรฐานฟาร์ม

โครงการ 14.2.2 ส่งเสริมและพัฒนาการเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ

แผนงาน 16.3 สร้างสัมพันธ์ไมตรีระหว่างประเทศทุกระดับ

โครงการ 16.3.1 ประชุมคณะกรรมการร่วมมือรักษาความสงบเรียบร้อยตามชายแดน
ไทย

โครงการ 16.3.2 เชื่อมความสัมพันธ์ระดับท้องถิ่นกับประเทศเพื่อนบ้าน

โครงการ 16.3.3 พัฒนานุเคราะห์ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

โครงการ 16.3.4 ส่งเสริม พัฒนาอาชีพและฝีมือแรงงานกับประเทศเพื่อนบ้าน

โครงการ 16.3.5 โรงเรียนต้นแบบการศึกษาพื้นที่ชายแดน

โครงการ 16.3.6 สร้างความร่วมมือด้านสาธารณสุขกับประเทศเพื่อนบ้าน

โครงการ 16.3.7 จัดตั้งศูนย์ประสาน (BLO) : Border Liaison Office

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาระบบบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

กลยุทธ์ 15 การพัฒนาประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการ

แผนงาน 15.1 พัฒนาศักยภาพบุคลากร

โครงการ 15.1.1 พัฒนานุเคราะห์

โครงการ 15.1.2 เสริมสร้างขีดสมรรถนะบุคลากร

โครงการ 15.1.3 จัดการองค์ความรู้แก่บุคลากร

แผนงาน 15.2 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

โครงการ 15.2.1 จัดทำข้อมูล

โครงการ 15.2.2 บริหารจัดการระบบสารสนเทศ

โครงการ 15.2.3 ประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาจังหวัด

แผนงาน 15.3 พัฒนาระบบบริหารจัดการและสถานที่ราชการ

โครงการ 15.3.1 พัฒนาระบบการปฏิบัติงาน

โครงการ 15.3.2 ปรับปรุงสถานที่ราชการ

โครงการ 15.3.3 ราชการไทยใสสะอาด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 การเสริมสร้างและรักษาความมั่นคง

กลยุทธ์ 16 การเสริมสร้างและรักษาความมั่นคง

แผนงาน 16.1 ป้องกันและแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการตามแนวชายแดน

โครงการ 16.1.1 ป้องกันปัญหาและเงื่อนไขชายแดน

โครงการ 16.1.2 สกัดกั้น ป้องกันและปราบปราม ปัญหายาเสพติดตามแนวชายแดน

โครงการ 16.1.3 เพิ่มประสิทธิภาพการจักระบบและควบคุมคนต่างด้าว

โครงการ 16.1.4 ควบคุม ป้องกัน โรคติดต่อตามแนวชายแดน

โครงการ 16.1.5 จัดตั้งศูนย์ข่าวร่วม อำเภอ/กิ่งอำเภอชายแดน

แผนงาน 16.2 พัฒนาคมนาคมแนวชายแดน

โครงการ 16.2.1 เพิ่มศักยภาพให้ผู้นำและองค์กรชุมชน

โครงการ 16.2.2 จัดตั้งจุดเฝ้าตรวจและตรวจการณ์ริมฝั่งแม่น้ำโขง

โครงการ 16.2.3 จัดตั้งองค์กรระดับหมู่บ้าน/ชุมชนในการควบคุมสัญจรทางน้ำ

ชายแดน

โครงการ 16.2.4 จัดตั้งหมู่บ้าน/ชุมชนเฝ้าระวังตามแนวชายแดน

โครงการ 16.2.5 ฝึกกำลังประชาชนร่วมกับหน่วยทหาร

โครงการ 16.2.6 เสริมสร้างระบบเศรษฐกิจที่มั่นคงให้กับหมู่บ้านตามแนวชายแดน

แผนงาน 16.4 ป้องกันและแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการการถวายนความปลอดภัย

พระมหากษัตริย์ พระราชินีและรัชทายาท

โครงการ 16.4.1 การถวายนความปลอดภัยและจัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นในการถวายนความ

ปลอดภัยพระมหากษัตริย์ พระราชินีและรัชทายาท

โครงการ 16.4.2 การรับเสด็จและเทิดพระเกียรติพระบรมวงศานุวงศ์ และรัชทายาท

ยุทธศาสตร์จังหวัดมุกดาหาร

ศักยภาพการพัฒนา

1. ประตูสู่ประเทศอินโดจีนตามโครงการพัฒนาเส้นทางเชื่อมโยงเศรษฐกิจตามแนวตะวันตก-ตะวันออก (Ease west Economic Corridor : EWEC)

2. มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่คงความอุดมสมบูรณ์

3. แหล่งวัฒนธรรมพื้นเมือง 8 เผ่า

ที่ควรค่าอนุรักษ์และพัฒนาให้เกิดประโยชน์ ทางเศรษฐกิจและสังคม

วิสัยทัศน์

"เมืองการค้า และการท่องเที่ยวชายโขง ณ ประตูตะวันออกสู่อินโดจีน"

"Trade & Tour Town on Mekong at Eastern Gateway to Indochina and Beyond "

พันธกิจ

- พัฒนาระบบการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขัน

- พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพและสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงและพลวัตโลก
สู่สังคมฐานความรู้

- ส่งเสริมขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
ให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม

- สร้างความสมดุลของระบบเศรษฐกิจ สังคม
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- เสริมสร้างระบบการบริหารจัดการภาครัฐ
ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการความยากจน

กลยุทธ์ที่ 1. เสริมสร้างขีดความสามารถของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการ
แก้ไข ปัญหาความยากจน

กลยุทธ์ที่ 2. พัฒนาระบบ โครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรและปัจจัยผลิตในระดับชุมชนเพื่อ
ยกระดับการผลิต

กลยุทธ์ที่ 3. พัฒนาองค์ความรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน อย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ 4. สร้างโอกาสและศักยภาพแก่คนจนให้มีอาชีพและรายได้โดยใช้ยุทธวิธี Direct sale

กลยุทธ์ที่ 5. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 1. ยกกระดับการศึกษาและความรู้ให้พร้อมสู่สังคมฐานความรู้

กลยุทธ์ที่ 2. สร้างโอกาสการเข้าถึงการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

กลยุทธ์ที่ 3. พัฒนาระดับทักษะฝีมือและผลิตภาพกำลังแรงงานเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

กลยุทธ์ที่ 4. สร้างเสริมสุขภาพอนามัยและพฤติกรรมสุขภาพประชาชนแบบองค์รวมที่มีคุณภาพมาตรฐานครอบคลุม ทุกมิติ

กลยุทธ์ที่ 5. พัฒนาระบบบริหารจัดการทางการแพทย์และสาธารณสุขที่มีคุณภาพมาตรฐาน

กลยุทธ์ที่ 6. อนุรักษ์ สืบสานวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

กลยุทธ์ที่ 7. ป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินอย่างเป็นองค์รวม

กลยุทธ์ที่ 8. เตรียมความพร้อมแก่สังคมเพื่อให้ผู้สูงอายุเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุล

กลยุทธ์ที่ 1. สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าเกษตร (Value Creation)

- การวิจัยและพัฒนาปรับปรุงพันธุ์ และเทคโนโลยีชีวภาพ

- ส่งเสริมการนำผลิตผลเกษตรไปผลิตพลังงานทดแทน เช่น

มันสำปะหลัง อ้อย เป็นต้น

- พัฒนาคุณภาพสินค้าการเกษตรที่มีศักยภาพและโอกาสทางการตลาดสูง เช่น ยางพารา

การประมง เป็นต้น

กลยุทธ์ที่ 2. ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรตามระบบความปลอดภัยอาหาร (Food Safety)

กลยุทธ์ที่ 3. พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

กลยุทธ์ที่ 4. พัฒนา พื้นฟูสภาพดินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการเกษตรทั้งระบบเกษตรอินทรีย์ และระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ 5. เพิ่มศักยภาพแข่งขันด้านอุตสาหกรรม

-ปรับโครงสร้างเพื่อเตรียมความพร้อมและสร้างโอกาสให้กับภาคอุตสาหกรรมที่ไม่สามารถ แข่งขันได้หรือ ได้รับ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง ของตลาดและ ข้อตกลงระหว่างประเทศ

- เพิ่มประสิทธิภาพและมูลค่าผลผลิตของ SMEs

และวิสาหกิจชุมชนบนฐานความรู้ด้าน การพัฒนาบุคลากรการบริหารจัดการ การพัฒนานวัตกรรมด้านการผลิต และการตลาด พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงธุรกิจทุกระดับ

- ส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

กลยุทธ์ที่ 6. ส่งเสริมและพัฒนากองท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางธรรมชาติและวัฒนธรรม

- พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวใหม่ให้มีคุณภาพ

เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าการท่องเที่ยว และบริการด้านการท่องเที่ยว

- พัฒนาระดับมาตรฐานการให้บริการปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว

และธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ 7. เพิ่มศักยภาพการแข่งขันด้านการค้า การลงทุน และการบริการ

- พัฒนาส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการประกอบธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-commerce)

- เสริมสร้างประสิทธิภาพด้านการตลาดและการกระจายผลผลิตไปสู่ตลาด และพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า

- ส่งเสริมและพัฒนาระบบรวบรวมและกระจายสินค้า

(Distribution Center) และระบบ โลจิสติกส์ (Logistics Management)

กลยุทธ์ที่ 8. พัฒนาระดับระบบโครงข่ายการคมนาคมและขนส่ง

กลยุทธ์ที่ 9. พัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพระบบเศรษฐกิจการเงินการคลัง และบัญชี

กลยุทธ์ที่ 10. พัฒนาและส่งเสริมงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และสิ่งประดิษฐ์ เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของจังหวัด

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ 1. ปรับปรุงฟื้นฟู อนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ (ดิน น้ำ ป่าไม้) และความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างเป็นระบบ

กลยุทธ์ที่ 2. พัฒนาและจัดหาแหล่งน้ำให้เพียงพอ ทั้งการผลิต อุปโภค และบริโภค

กลยุทธ์ที่ 3. เสริมสร้างองค์ความรู้และศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้กับชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กลยุทธ์ที่ 4. ป้องกันและควบคุมมลพิษให้อยู่ในระดับมาตรฐานเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีและพัฒนาที่ยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจและสังคม

กลยุทธ์ที่ 1. การอำนวยความสะดวกด้านการค้า การลงทุน และปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน

กลยุทธ์ที่ 2. พัฒนาและส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความร่วมมือด้านการศึกษาศาธารณสุข และวัฒนธรรมกับประเทศเพื่อนบ้าน

กลยุทธ์ที่ 3. พัฒนาเครือข่ายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อผลิตกำลังแรงงานที่เพียงพอ

กลยุทธ์ที่ 4. พัฒนาความร่วมมือด้านเศรษฐกิจภายใต้กรอบ ACMECS 5 สาขา คือการค้า การลงทุน เกษตรและอุตสาหกรรม ท่องเที่ยว คมนาคมและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ยุทธศาสตร์ที่ 6 เสริมสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

กลยุทธ์ที่ 1. พัฒนา ปรับปรุงรูปแบบการทำงาน แลเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐ

กลยุทธ์ที่ 2. เพิ่มสมรรถนะและปรับกระบวนการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ

กลยุทธ์ที่ 3. พัฒนาองค์ความรู้ ทักษะเทคโนโลยี วิทยาการสมัยใหม่ และวัฒนธรรม การทำงานของบุคลากรหน่วยงานภาครัฐ

กลยุทธ์ที่ 4. พัฒนาการให้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Service)

กลยุทธ์ที่ 5. พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศให้ทันสมัยเชื่อมโยงในทุกระดับ และสร้างนวัตกรรม ในการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ โดยใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาไปสู่ E-government

กลยุทธ์ที่ 6. ส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริต และ ประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

กลยุทธ์ที่ 7. สร้างและพัฒนาความโปร่งใสในการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐในทุก ระดับ

กลยุทธ์ที่ 8. สร้างกลไกและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือและบูรณาการการทำงานร่วม ระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม

กลยุทธ์ที่ 9. เสริมสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของหน่วยงานภาครัฐในทุก ระดับ (Good governance)

กลยุทธ์ที่ 10. ส่งเสริมกระบวนการบริหารจัดการที่ดี (ธรรมาภิบาล) ในภาคเอกชน โดย สนับสนุนให้ภาคเอกชนยึดมั่นในความรับผิดชอบต่อลูกค้า ผู้รับบริการและสังคม

กลยุทธ์ที่ 11. ส่งเสริมให้มีระบบและกระบวนการคุ้มครองผู้บริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ ทั่วถึง เพื่อสร้างความเป็นธรรมให้แก่ผู้บริโภค

ยุทธศาสตร์ที่ 7 ส่งเสริมประชาธิปไตยและประชาสังคม

กลยุทธ์ที่ 1. สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมให้กับประชาชน ทั่วถึง

กลยุทธ์ที่ 2. พัฒนาระบบกลไกการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเชิงสร้างสรรค์
 กลยุทธ์ที่ 3. สนับสนุนและจัดให้มีระบบการตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐทุกระดับ
 จาก ทุกภาคส่วน

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การรักษาความมั่นคงชายแดน

กลยุทธ์ที่ 1. จัดกิจกรรมเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ทุกโอกาสอันควร
 กลยุทธ์ที่ 2. พัฒนาระบบข้อมูลด้านการข่าว
 กลยุทธ์ที่ 3. พัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการข่าวแก่บุคลากรหน่วยงานภาครัฐ
 กลยุทธ์ที่ 4. พัฒนาระบบการตรวจคนเข้าเมือง
 กลยุทธ์ที่ 5. เพิ่มประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาผู้ลักลอบเข้าเมือง สกัดกั้นการเข้ามาใหม่ และ
 ปราบปรามขบวนการนำเข้า
 กลยุทธ์ที่ 6. การพิสูจน์และกำหนดสถานภาพบุคคล
 กลยุทธ์ที่ 7. การแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายและจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวอย่าง
 มีระบบ
 กลยุทธ์ที่ 8. จัดระเบียบพื้นที่ชายแดนให้มีความพร้อมต่อการเผชิญสถานการณ์และปัญหา
 ยุทธศาสตร์จังหวัดมุกดาหาร

สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดมุกดาหาร

188 ถนนเมืองใหม่ ต.มุกดาหาร อ.เมือง จ.มุกดาหาร 49000 โทร.0-4261-1297

โทรสาร 0-4261-3694 E-mail : mukdahan@m-industry.go.th

การศึกษาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว สภาพปัญหา และความต้องการพัฒนาของจังหวัด

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเพื่อสำรวจศักยภาพ ปัญหาและความต้องการจากการตรวจสอบเอกสาร ผลงานวิจัยและประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group discussion) เพื่อให้ได้แนวทางกำหนดโจทย์วิจัย ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

การศึกษาสภาพปัญหาและโอกาสการพัฒนาจังหวัดอุบลราชธานี

จังหวัดอุบลราชธานี มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ๆ ทั้งหมด 562 แห่ง แยกเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 279 แห่ง แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม 203 แห่ง แหล่งท่องเที่ยวทางการเกษตร 18 แห่ง แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น (OTOP) 47 แห่ง และแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ อีก 15 แห่ง แหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวมากได้แก่แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น อุทยานผาแต้ม ป่าดงนาทาม น้ำตกสร้อยสวรรค์ น้ำตกแสงจันทร์ อุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ อุทยานแห่งชาติภูจองนายอย เป็นต้น ส่วนแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เช่น ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา วัดป่าพง วัดป่านานาชาติ และสถานที่อื่น ๆ นักท่องเที่ยวจะนิยมมาเที่ยวเฉพาะในช่วงเทศกาล สำหรับแหล่งท่องเที่ยวทางการเกษตรและแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น (OTOP) เป็นที่รู้จักกันในวงจำกัด แต่ก็เป็นส่วนประกอบที่สำคัญของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ OTOPT มีความจำเป็นที่จะต้องมีความไว้คู่กับแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง

ผู้วิจัยได้ศึกษาผลการวิจัยของผู้ช่วยศาสตราจารย์ชั้น ศรีสวัสดิ์และคณะเรื่อง “การพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวแบบครบวงจรของกลุ่มจังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร และอำนาจเจริญ กรณีศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี” สามารถสรุปแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ได้จากการจัดเวทีประชาคมระดับอำเภอ และเวทีประชาคมระดับจังหวัด สรุปได้ดังนี้

1. ต้องการนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญชี้แนะแนวทางในการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่มีอยู่เดิม
2. ต้องการงบประมาณจากส่วนอื่นนอกจากองค์การบริหารส่วนตำบลสนับสนุนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 2 จังหวัดอุบลราชธานี ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการ
3. ต้องการประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่างๆ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
4. ให้มีการปรับปรุงเส้นทางคมนาคมเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวให้สะดวกยิ่งขึ้น

5. สร้างศาลาที่พักบริเวณแหล่งท่องเที่ยวตลอดจนห้องสุขา การสื่อสารให้เพียงพอ และจัดหาบุคลากรดูแลรักษาความสะอาดและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว
6. จัดสร้างอาคารแสดงสินค้า ผลิตภัณฑ์ จัดจุดแสดงประวัติความเป็นมาของแหล่งท่องเที่ยว
7. มีการปรับปรุงดูแลภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยว โดยจัดบุคลากรเข้าไปดูแลอย่างสม่ำเสมอ
8. แหล่งท่องเที่ยวทุกๆ จุดควรมีการอธิบายรายละเอียดประวัติความเป็นมาแสดงแก่นักท่องเที่ยว ตลอดจนนำรายละเอียดประวัติตั้งที่กล่าวมาแล้ว ถ่ายทอดให้แก่บุคคลในชุมชนได้เข้าใจและสามารถอธิบายแก่นักท่องเที่ยวได้
9. มีการปรับปรุงเส้นทางคมนาคมถนนสายหลักจากตัวจังหวัดไปยังอำเภอต่างๆ ให้มีความกว้างขึ้นมีไหล่ทางและซ่อมแซมผิวการจราจรที่ชำรุด
10. แหล่งน้ำต่างๆ ตามธรรมชาติต้องการที่จะส่งน้ำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตรวจสอบคุณภาพน้ำเพื่อที่ประชาชนและนักท่องเที่ยวสามารถที่จะใช้ในการอุปโภคบริโภคได้อย่างสบายใจ
11. แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำควรจัดเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำและพันธุ์สัตว์น้ำต่าง ๆ ให้มีความหลากหลายทางชีวภาพ
12. แหล่งท่องเที่ยวที่มีสภาพเป็นแหล่งน้ำควรจะมีการขุดลอกและปรับปรุง ภูมิทัศน์โดยรอบให้สวยงามตลอดเวลา
13. แหล่งท่องเที่ยวทางสินค้าโอท็อปควรจัดเป็นศูนย์จำหน่ายสินค้าอยู่ที่ตัวอำเภอ โดยอาศัยภาคธุรกิจเข้ามาดำเนินการบริหารจัดการด้านต่างๆ เช่น การตลาด การเงิน การประชาสัมพันธ์ให้มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ (ซื่อสัตย์ ทั้งผู้ซื้อ – ผู้ขาย)
14. แหล่งท่องเที่ยวด้านสินค้าโอท็อป ต้องให้หน่วยงานที่รับผิดชอบช่วยเหลือทางด้านการบรรจุภัณฑ์ และการพัฒนารูปแบบให้ทันสมัยต่อเนื่อง ตลอดจนพัฒนาผู้ผลิตให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้การผลิตสินค้าทันต่อความต้องการของตลาด
15. มีการพัฒนาที่พัก จัดอบรมแก่ชุมชนในเรื่องภาษาอังกฤษเบื้องต้น ตลอดจนมีคฤหาสน์ท้องถิ่น ตลอดจนการบริการจากชุมชนแก่ผู้เข้าพักโฮมสเตย์ ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการที่สามารถประยุกต์ใช้ในชุมชนได้
16. มีการกำหนดราคาสินค้า ของที่ระลึก ราคาอาหาร ราคาที่พักให้ได้มาตรฐาน และเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยววันนั้นๆ
17. แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติโดยเฉพาะในที่สูง ควรจัดหาแหล่งน้ำเพื่อบริการนักท่องเที่ยวในช่วงฤดูร้อน

18. มีการสร้างที่พักให้ได้มาตรฐานและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมให้เพียงพอแก่นักท่องเที่ยว

19. มีการรวบรวมข้อมูลและสร้างระบบสารสนเทศของแหล่งท่องเที่ยวโดยภาพรวมของจังหวัดไม่ว่าจะเป็นหมู่บ้าน ตำบล ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว รูปภาพ และรายละเอียดต่าง ๆ ที่สามารถแสดงได้ในแบบสารสนเทศ

20. การท่องเที่ยวทางน้ำ ต้องเน้นความปลอดภัยของเรือบริการ มีการอบรมความรู้แก่ผู้ขับเรือ และภายในเรือต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวก ตามที่กรมเจ้าท่าระบุไว้สำหรับการเดินเรือในลำน้ำต่าง ๆ

21. มีการประชาสัมพันธ์โดยเน้นที่ป้ายบอกทิศทาง ระยะทางและประเภทของแหล่งท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐานและเหมือนกันทั้งจังหวัด

22. มีการจัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในระดับอำเภอ

23. การท่องเที่ยวแนวชายแดน ควรจะมีความสะดวกรวดเร็วเหมือนด่านช่องจอม

24. ต้องเน้นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนา เช่น การปลูกป่า ปล่อยปลา งานเทศกาลต่าง ๆ เป็นต้น

25. แหล่งท่องเที่ยวในแต่ละแห่ง ควรจะมีการจัดกิจกรรมในแต่ละปีอย่างต่อเนื่องและหลากหลาย เช่น งานเทศกาลประจำท้องถิ่นต่างๆ โดยการอนุรักษ์วัฒนธรรมในท้องถิ่นนั้น เพื่อประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว

26. แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นสินค้าโอท็อปควรสร้างอัตลักษณ์ในชุมชนและมีสัญลักษณ์จุดเด่นในชุมชนรวมทั้งการขยายฐานการผลิต แก่ชุมชนใกล้เคียงและภายในตำบล

27. ข้อมูลในแต่ละท้องถิ่นที่มีแหล่งท่องเที่ยวควรที่จะบันทึกข้อมูลด้านประวัติชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ด้วย

28. แหล่งท่องเที่ยวประเภทต่างๆ ควรจะมีระบบการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลให้ได้มาตรฐานเพื่อจะไม่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศในบริเวณนั้นและบริเวณใกล้เคียง

29. แหล่งท่องเที่ยวทางศาสนสถานควรจะมีการประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชน ควรส่งเสริมให้มีกิจกรรมภายในวัด เพื่อให้มีจิตสำนึกในการที่จะอนุรักษ์พุทธศาสนาต่อไป

30. แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติต้องเป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีการศึกษาวิถีชีวิตชุมชนของแหล่งท่องเที่ยวบริเวณนั้น

31. โรงเรียนในพื้นที่ควรเข้ามามีบทบาทในการพัฒนามัคคุเทศก์ท้องถิ่น โดยส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนเข้ามาเป็นไกด์ชุมชนในการนำนักท่องเที่ยวได้เยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน เช่น การท่องเที่ยวตามธรรมชาติ

32. เน้นการสร้างจิตสำนึกของชุมชนให้เห็นคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนที่จะช่วยกันอนุรักษ์ เพื่อให้เกิดความหวงแหน ว่าแหล่งท่องเที่ยวนั้นเป็นสมบัติของชุมชนและตนเอง

33. เน้นการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการพัฒนาบางส่วนแล้ว

34. พัฒนาสาธารณูปโภคเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว เช่น ไฟฟ้า ประปา อาคาร จุดพัก อุปกรณ์ชูชีพ เครื่องมือสื่อสาร แหล่งอาหารและแหล่งบันเทิง

35. ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบอินซัน เพื่อประชาสัมพันธ์และบุกเบิกแหล่งท่องเที่ยวที่กำลังพัฒนา

36. อบรมชุมชนในท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความเข้าใจในธุรกิจการท่องเที่ยวและรักษาความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นให้เกิดคุณค่าและความสำคัญ

ข้อมูลที่เป็นความเห็นของทีมวิจัย

จากการศึกษาค้นหาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีเพื่อค้นหาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวตลอดจนแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาและการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวให้มีศักยภาพและความเหมาะสมกับนักท่องเที่ยวแนวทางในการสร้างและขยายความร่วมมือในการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชื่อมโยงภายในกลุ่มจังหวัดอย่างเป็นรูปธรรมสามารถสรุปความคิดเห็นได้ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว

จากการจัดเวทีประชาคมของจังหวัดอุบลราชธานีทำให้ได้ข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวที่มีภายในจังหวัด ทั้งหมดที่เวทีได้นำเสนอแต่เมื่อได้ออกสำรวจแบบเชิงลึกจึงได้ทราบสภาพโดยทั่วไปของแหล่งท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศาสนสถาน สินค้าผลิตภัณฑ์ทางภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยภาพรวมจะสังเกตเห็นได้ว่า แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในชุมชน ใกล้เมือง หรือมีผู้นำที่มีชื่อเสียง จะมีสภาพโดยรวมของแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในสภาพดี เหมาะสมที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวต่อไป ส่วนแหล่งท่องเที่ยวที่มีสภาพแวดล้อมห่างไกลชุมชน การคมนาคมไม่สะดวก จะพบว่าแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวจะมีสภาพที่ไม่เหมาะสมที่จะส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวต่อไป

2. บุคลากรทางการท่องเที่ยว

โดยภาพรวมแล้วจังหวัดอุบลราชธานี มีความเหมาะสมทางด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยวเพราะสังเกตได้จากการจัดเวทีประชาคม และการลงพื้นที่เพื่อสำรวจข้อมูลเชิงลึก พบว่าบุคลากรในท้องถิ่นสามารถอธิบายความเป็นมา และพาเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี ยกเว้นบุคลากรในท้องถิ่น เช่น พระสงฆ์โดยภาพรวมยังไม่สามารถอธิบายความเป็นมาของศาสนสถานได้เท่ากับผู้นำชุมชน ด้วยเหตุนี้เองบุคลากรทางการท่องเที่ยว(ผู้นำชุมชน)จึงมีจำนวนลดน้อยลง จึงควรที่จะพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยวของท้องถิ่น ให้มีความรู้ความสามารถในการที่จะอธิบายประวัติความเป็นมาของแหล่งท่องเที่ยวตลอดจนรูปแบบการต้อนรับ การอำนวยความสะดวกต่าง

ๆ แก่นักท่องเที่ยวโดยอาจจะประสานความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดเพื่อจะนำหลักวิชาการไปสนับสนุนภูมิปัญญาที่มีอยู่แล้ว

3. ธุรกิจการท่องเที่ยว

จากการสังเกตธุรกิจการท่องเที่ยวของชุมชนยังไม่มีเท่าที่ควร มีการดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวแบบพี่น้อง เพื่อนฝูง ทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยเฉพาะที่พักในแหล่งท่องเที่ยว ร้านอาหาร สุขภาพ และสิ่งอำนวยความสะดวกยังไม่ดีเท่าที่ควร ยกเว้นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ เพราะจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่หน่วยงานราชการ จังหวัด ควรจะเชิญชวนภาคธุรกิจเข้าไปร่วมลงทุนกับชุมชน เพื่อที่จะให้ชุมชนได้เกิดการเรียนรู้และร่วมเป็นเจ้าของของแหล่งท่องเที่ยวที่ตนเองอาศัยอยู่

4. สิ่งอำนวยความสะดวก

สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น เส้นทางคมนาคม ที่จอดรถ ร้านอาหาร ห้องสุขา ถ้าอยู่ใกล้ตัวจังหวัด ตัวอำเภอจะมีความพร้อมทางด้านดังกล่าว เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่อยู่ใกล้กับตัวจังหวัด ตัวอำเภอก็จะมีร้านอาหาร ห้องน้ำและสิ่งอำนวยความสะดวกครบ การพัฒนาควรจะต้องยึดหลักด้านการอนุรักษ์ ให้การพัฒนาที่เกิดขึ้นมีประโยชน์สูงสุด กลมกลืนกับสภาพธรรมชาติเดิม เช่น ถนนที่ขรุขระจะบดอัดให้แน่น ซึ่งบางเส้นทางไม่จำเป็นต้องลาดยาง แต่ถนนลูกรัง ต้องปรับสภาพให้เรียบเหมาะที่จะส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ ให้คนทั่วไปได้ทราบความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว นั้น และสิ่งหนึ่งที่ขาดไม่ได้ คือ ป้ายประชาสัมพันธ์ ป้ายสื่อความหมาย ยังขาดอยู่มาก และที่มีอยู่ก็ไม่ได้มาตรฐาน ทำให้สังเกตเห็นได้ไม่ชัดเจน ควรที่จะทำป้ายสื่อความหมายบอกทางเข้าออก ให้มีขนาดเดียวกันทั้งจังหวัด โดยทางจังหวัดประสานกับอำเภอและตำบล เพื่อกำหนดขนาด สี ให้เหมือนกันทั้งหมด

5. การเชื่อมคนทำงาน/เชื่อมเส้นทาง

5.1 การเชื่อมคนทำงาน

คณะทำงานด้านการท่องเที่ยว ควรจะมีการเชื่อมบุคลากรตั้งแต่ระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้านแบบสองทาง โดยการประสานงานให้สถาบันการศึกษาช่วยเหลือทางด้านวิชาการ ในการเพิ่มพูนความรู้ แนวทางในการพัฒนา การบริหารจัดการ การประชาสัมพันธ์ การนำเสนอให้ได้มาตรฐาน โดยอาศัยเวทีทุกระดับในการแลกเปลี่ยนแนวคิด เพื่อนำไปสู่การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของรูปแบบให้เกิดความยั่งยืน ต่อไป

5.2 การเชื่อมโยงเส้นทาง

การเชื่อมโยงเส้นทางภายในอำเภอนั้น แนวทางในการพัฒนาเครือข่าย การเชื่อมโยงการท่องเที่ยว ควรจะยึดเส้นทางคมนาคมสายหลักของแต่ละอำเภอ ที่เชื่อมต่อไปยังระดับตำบล จึงแยกเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ของชุมชนนั้น

การเชื่อมโยงในพื้นที่ระดับอำเภอ ควรจัดทำแผนที่แหล่งท่องเที่ยว และรายละเอียดของสถานที่ท่องเที่ยวตลอดจนบุคคลที่สามารถติดต่อได้เพื่อเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวโดยเน้นที่บุคคลระดับตำบลก็สามารถเชื่อมต่อไปยัง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้นำชุมชนที่จะสามารถให้คำอธิบาย และพาเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวได้ การท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีโดยภาพรวมทุกอำเภอต้องมีแผนที่ที่จะเชื่อมกับกลุ่มอำเภอ เช่น แผนที่แสดงที่ตั้งระดับอำเภอทุกอำเภอ โดยมีแผนที่ภาพรวมที่มีเส้นทางการคมนาคมที่ละเอียด และทันสมัย ตลอดจนเส้นทางที่จะเชื่อมต่อไปยังจังหวัดใกล้เคียง

สรุปแนวทางการพัฒนาที่ได้จากการจัดเวทีประชาคม สามารถแยกเป็นแนวทางการพัฒนาในประเภทของแหล่งท่องเที่ยวได้ทั้งหมด 5 แนวทาง ดังนี้ (ผลการศึกษาเครือข่ายการท่องเที่ยว ชื่น ศรีสวัสดิ์ : 2549)

1. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ซึ่งจะรวบรวมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวอยู่นอกเขตพื้นที่อนุรักษ์ เช่น อยู่ในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องเน้นการพัฒนาทางด้านป้ายสื่อความหมาย ป้ายบอกทาง และป้ายอธิบายลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวก ห้องสุขา ร้านอาหาร ที่พัก ระบบ สาธารณูปโภคยังไม่สมบูรณ์ ซึ่งต้องเน้นการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวมาให้มากยิ่งขึ้น โดยทางท้องถิ่นต้องลำดับความสำคัญ แนวทางที่จะพัฒนาของแหล่งท่องเที่ยวของตนเอง เพื่อให้สอดคล้องกับงานวิจัย และอีกสิ่งหนึ่งที่ต้องเน้นคือ เรื่องความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว เพราะยังขาดบุคลากรที่คอยดูแล ช่วยเหลือนักท่องเที่ยว เช่น ภูถ้ำเข้ ภูสองชั้น ภูโลง เป็นต้น

2. แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ซึ่งจะรวบรวมแหล่งท่องเที่ยวประเภทศาสนสถาน (วัด) แหล่งโบราณวัตถุ โบราณสถาน งานประเพณีต่างๆ โดยแนวทางการพัฒนาแหล่งโบราณสถานและโบราณวัตถุ ถ้าอยู่ในความดูแลของกรมศิลปากร ส่วนมากจะอยู่ห่างไกล ขาดบุคลากรในการดูแลที่จะคอยให้คำแนะนำแก่ผู้ที่สนใจ เพราะแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวจะมีเฉพาะป้ายอธิบายประวัติความเป็นมา ซึ่งยังไม่ชัดเจน ซึ่งตรงนี้ทางหน่วยงานที่ดูแลคงจะจัดทำเอกสารอธิบายรายละเอียดแก่นักท่องเที่ยวให้มากยิ่งขึ้น และประสานกับทางท้องถิ่นเป็นผู้แจกให้ และฝึกอบรมท้องถิ่นให้มีความรู้ที่สามารถถ่ายทอดแก่บุคคลอื่นได้ ภายในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณสถาน โบราณวัตถุ ยังไม่มีห้องสุขา และที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวทำให้ผู้ไปเที่ยวเมื่อชมเสร็จก็รีบกลับ (ชะ โงกท้าว) ทำให้ความโดดเด่น ความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวนั้นเริ่มลดลง ส่วนแหล่งท่องเที่ยวทางศาสนสถาน (วัด) ควรจะเน้นที่ความสะอาด การจัดระเบียบ และเปิดโบสถ์ วิหาร ให้นักท่องเที่ยวได้ไปกราบไหว้นมัสการ เพราะสังเกตได้จากการสำรวจเจาะลึกพบว่าแหล่งท่องเที่ยวประเภทดังกล่าวจะพัฒนาดี มีคนมาเที่ยวมากขึ้นเน้นที่ตัวพระที่ชาวบ้านนับถือ ไม่ได้อยู่ที่วัดดูมงคลหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์มากนัก โดยเฉพาะแหล่งศาสนสถานที่อยู่รอบนอก และแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวยังไม่ได้บอกประวัติความเป็นมาของวัตถุและสถานที่

แก่นักท่องเที่ยวซึ่งทางหน่วยงานที่รับผิดชอบต้องเน้นและเพิ่มเติมข้อมูลดังกล่าว เพราะถือว่าเป็นการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวอีกด้านหนึ่งด้วย

3. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จากการเจาะลึกของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีกระจายอยู่ตามอำเภอต่าง ๆ เช่น กิ่งอำเภอน้ำขุ่น อำเภอน้ำยืน อำเภอนาจะหลวย อำเภอเขมราฐ อำเภอโพธิ์ไทร และอำเภวารินชำราบ ที่สามารถจะพัฒนาส่งเสริมประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางด้านผลไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ พืชผัก จะมีระยะเวลาที่จะท่องเที่ยวในช่วงเวลา และป้ายสื่อความหมายที่จะบอกสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร ต้องมีป้ายที่ชัดเจน และมีป้ายอธิบายด้วยว่าพืชผล ไม้ที่นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวชมคือพืชอะไร มีความสำคัญอย่างไร ช่วงเวลาที่จะเข้าไปเที่ยว ที่พบความสวยงามและเหมาะสมจะเป็นช่วงเวลาใด โดยเฉพาะการทำแผนผังรวมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในภาพรวมของจังหวัดอุบลราชธานีและกระจายไปทุกองค์การบริหารส่วนตำบลให้รับทราบในท้องถิ่น โดยเฉพาะหน่วยงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จะต้องนำไปประชาสัมพันธ์ในช่วงเวลาที่เหมาะสม

4. แหล่งท่องเที่ยวทางผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น (OTOP) จากการพิจารณาสินค้า OTOPT เริ่มตั้งแต่กระบวนการผลิตจนถึงกระบวนการจำหน่ายโดยภาพรวมแล้วสินค้า OTOPT ที่จะส่งเสริมเป็นแหล่งท่องเที่ยว ถ้าจะให้ประชาชนเข้าไปเยี่ยมชมแหล่งผลิตจะไม่ได้รับความสะดวก เพราะส่วนมากจะแบ่งการผลิตไปยังบ้าน/ชุมชนต่างๆ ซึ่งโดยหลักการจะมีศูนย์รวมแต่เนื่องจากแบบและวัฒนธรรมของท้องถิ่น และการประกอบอาชีพทำให้สินค้า OTOPT ควรจะจัดเป็นกลุ่มเส้นทางการท่องเที่ยวโดยเริ่มจากการผลิต การจำหน่าย (ต้องนำมารวมอยู่ที่ศูนย์จำหน่ายโดยให้ภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการ) และสถานที่ผลิตส่วนมากแล้วเส้นทางคมนาคมยังไม่สะดวก ซึ่งทางศูนย์ควรจะมีการรวมผลิต เช่น บ้านปะอาว ให้ผู้สนใจได้สัมผัสและทางหน่วยงานที่รับผิดชอบควรจะทำแผนผังประชาสัมพันธ์สินค้า OTOPT ให้มีความชัดเจน และสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยการขยายข้อมูลทุกประเภทเข้าไปยังองค์การบริหารส่วนตำบลช่วยในการประชาสัมพันธ์อีกด้านหนึ่ง

5. แหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่นๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว จากข้อ 1 – 4 โดยภาพรวมแล้วอยู่ในเกณฑ์ดี เช่น ช่องเม็ก สถานที่พักผ่อนแต่ควรจะเน้นที่ความสะอาด ความปลอดภัย สถานที่จอดรถ ซึ่งห่างไกลจากจุดเที่ยว ควรจัดความเป็นระเบียบเรียบร้อย โดยการประสานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และผู้อาสาสมัครในการทำงานให้ช่วยกันดูแล ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเมื่อเกิดปัญหาขึ้น

สรุปโดยภาพรวมของแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี

1. แนวทางการปรับปรุงพัฒนาทั้ง 5 ประเภท ที่กล่าวมาแล้วจะคล้ายคลึงกัน โดยเน้นการปรับปรุงภูมิทัศน์ จัดทำป้ายนำทาง ป้ายสื่อความหมาย คำอธิบายประวัติความเป็นมาของแหล่งท่องเที่ยว เส้นทางคมนาคมให้สะดวกขึ้น จัดสถานที่จอดรถ ศาลาที่พัก ห้องสุขา จุดชมวิว ตลอดจน

สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แต่ถ้าเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางศาสนา ทางโบราณสถาน โบราณวัตถุ ควรจะปรับปรุงปฏิสังขรณ์ จัดเก็บให้เป็นหมวดหมู่ เน้นความสะอาด และความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวให้มากยิ่งขึ้น

2. พัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น ให้มีความรู้ความเข้าใจในสภาพของแหล่งท่องเที่ยว วิธีการจัดการแหล่งท่องเที่ยว การดูแลรักษาความสะอาด ตลอดจนอบรมเป็นผู้นำเที่ยวของชุมชนอย่างน้อยองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน โดยเน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวให้มากที่สุดบริษัททัวร์เป็นเพียงผู้นำนักท่องเที่ยวมาส่งให้ส่วนการดำเนินการต่อไปให้ชุมชนเป็นผู้ดำเนินการเอง

3. กระตุ้นส่งเสริมและร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของตนเองในจังหวัดและกลุ่มจังหวัดให้มีความรู้และรับรู้มองเห็นความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว แล้วจึงขยายผลต่อไป

ผลการประชุมผู้เกี่ยวข้องจังหวัดอุบลราชธานี 28 พฤษภาคม 2550

นอกจากจะศึกษาผลการวิจัยเครือข่ายการท่องเที่ยวดังกล่าวแล้วผู้วิจัยยังได้ประชุมผู้เกี่ยวข้องที่เป็นหัวหน้าส่วนราชการ ซึ่งได้รับความร่วมมือไม่มากนัก โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมเพียง 4 หน่วยงาน ได้แก่ ผู้อำนวยการศูนย์การท่องเที่ยว ประธานหอการค้า พัฒนาการจังหวัด และขนส่งจังหวัด ผลการประชุมมีดังนี้

รถโดยสารประจำทางเส้น อุบล-ปากเซ มีบริการ 8 เที่ยว ไป 4 กลับ 4 แบ่งไทย 2 ลาว 2 รายได้ชายแดน เมื่อปีที่ผ่านมา 6,000 ล้านบาท อุบลราชธานีต้องสร้างแหล่งท่องเที่ยวขึ้นมาเอง หรือไม่ก็ใช้เทคโนโลยีผสมผสานกับธรรมชาติ

เริ่มประชุม

1. ผอ. ศูนย์การท่องเที่ยวอุบล

1.1 กระทรวงการท่องเที่ยวมีนโยบายที่จะร่วมมือกับทุกหน่วยงาน ที่เข้ามาบริหารจัดการวิจัย เกี่ยวกับเรื่องการท่องเที่ยว

1.2 สิ่งที่ต้องการได้รับการพัฒนา

- พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยเน้น ธรรมชาติและวัฒนธรรม
- จัดให้มีการศึกษา วิจัย การตลาด
- ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น แห่เทียนพรรษา บุญบั้งไฟ
- จัดการ โครงสร้างพื้นฐาน
- ผลิต อบรม ให้ความรู้บุคลากร การท่องเที่ยว

- ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวยังไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทำอย่างไรจะทำให้ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้
- พัฒนาอาสาสมัครด้านการท่องเที่ยว
- พัฒนาสินค้า OTOP โดยศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยว
- สร้างมาตรฐานการท่องเที่ยว

2. ประธานหอการค้า

2.1 ยุทธศาสตร์จังหวัดอุบลปีการศึกษา 2550

- พัฒนาสามเหลี่ยมมรกต
- ส่งเสริมการผลิตข้าวหอมมะลิ

2.2 เห็นว่าควรสร้างจุดขายของเราเอง

- ด้าน โรงแรม
- สถานที่ท่องเที่ยว (ทำอย่างไรน้ำตกถลองจะมีตลอดปี)

2.3 ของฝากในพื้นที่จังหวัดอุบล

- ราคาของฝากค่านั่ง จีน ราคาถูกกว่าสินค้าไทย
- สินค้าของดีราคาถูกมีที่ไหน
- ของฝากส่วนใหญ่คนซื้อคือคนไทย
- ซื้อสินค้าที่มุกดาหาร ส่วนใหญ่เป็นคนไทย

2.4 บุคลากรด้านการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ยังไม่มีมาตรฐาน

- เที่ยวค่านั่งต้องใช้บริการมัคคุเทศก์ที่เขาเตรียมไว้
- บริการขนส่งในไทยชุดรีดนักท่องเที่ยว

2.5 กลุ่มนักท่องเที่ยวที่โดยสารเครื่องบิน ทำอย่างไรจึงจะพักที่อุบล

2.6 นักลงทุนส่วนใหญ่ลงทุนที่เวียดนาม

2.7 โจทย์ที่ต้องคิด

- 1 การบริหารจัดการด้านท่องเที่ยว
- 2 ผลกระทบเมื่อมีหรือไม่มีแหล่งท่องเที่ยว
- 3 การนวดเท้าความเป็นไปได้ในการต่อท่อไปมุกดาหาร
- 4 ความเป็นไปได้ของหอเทียนจังหวัดอุบล

3. ผู้แทนขนส่งจังหวัดอุบลราชธานี

3.1 มีรถโดยสารอุบล-ปากเซ วันละ 8 เที่ยว ไป 4 เที่ยว กลับ 4 เที่ยว เป็นรถของลาว และไทยฝ่ายละ 2 คัน คันละ 2 เที่ยว

3.2 บริการรถโดยสารจะขยายเพิ่มเป็นอุบล-คานัง

3.3 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เน้นการใช้บริการรถตู้

4. พัฒนาชุมชน

4.1 ผลิตภัณฑ์ชุมชนยังไม่มีจุดขายที่ชัดเจน

4.2 ทำอย่างไรชุมชนจึงจะเข้มแข็ง ยั่งยืน

การศึกษาศักยภาพ ปัญหาและความต้องการจังหวัดมุกดาหารด้านการท่องเที่ยว

ที่จังหวัดมุกดาหารผู้วิจัยไม่สามารถหาผลการศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวได้ จึงมีข้อมูลจากหน่วยงานและการสนทนากลุ่มผลการศึกษา มี ดังนี้

ผลการประชุมผู้เกี่ยวข้องจังหวัดมุกดาหาร

ลำดับที่	ตัวแทนหน่วยงาน	สถานการณ์ปัจจุบัน	สิ่งที่ต้องการพัฒนา
1	เลขาฯ นายกองเอกการ บริหารส่วนจังหวัด	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิถีชีวิตคนมุกดาหารเป็นพ่อค้าตามแนวชายแดน 2. เมื่อเปิดสะพาน 2 มุกดาหารเป็นเมืองผ่าน 3. คนมุกดาหารจะเอาแต่กำไร 4. คนมุกดาหารไม่ชอบบริการ แต่คนมุกดาหารพร้อมจะเปลี่ยนแปลง 5. มีงบประมาณ 15 ล้าน เพื่อพัฒนาศูนย์บริการนักท่องเที่ยว 6. มุกดาหารคือเมืองไทย 7. ฮานอยจะสร้างรถไฟความเร็วสูง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เปลี่ยนแปลงความคิดคนให้เป็นนักบริการ 2. ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว 3. ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว 4. จัดการความปลอดภัย 5. จัดที่แลกเปลี่ยนเงินตรา 6. ปรับปรุงการใช้สะพาน 7. การแบ่งโซนจัดกิจกรรม 8. แก่งกะเบา จัดกีฬาทางน้ำ 9. ดงหลวง โฮมสเตย์ ถ้าหมามืด 10. ดอนตาล ผลิตภัณฑ์ชุมชน, เดินป่าภูมโนรมย์, ภูมโนรมย์-ภูผาทิพย์ 11. หนองสูง วัฒนธรรมภูไท
2	หัวหน้าสำนักงานจังหวัด	<ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ประกอบด้วยงานออกพรมมา งานแข่งเรือ งานกาชาด งานไตรกีฬา การชกมวยอินโดจีน 2. กิจกรรมส่งเสริมอนุรักษ์วิถีชีวิตชนพื้นเมือง 3. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่แล้ว เพื่อให้เกิดความสนใจ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวที่มีที่ใดบ้าง 2. นักท่องเที่ยวสามารถเดินทาง ในรูปแบบใดบ้าง 3. การบริการดีแค่ไหน 4. ยอดนักท่องเที่ยวก่อนหลังเปิดสะพานเป็นอย่างไรร

ลำดับที่	ตัวแทนหน่วยงาน	สถานการณ์ปัจจุบัน	สิ่งที่ต้องการพัฒนา
3	ขนส่งจังหวัด	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีรถหมวด 1 และหมวด 4 วิ่งบริการภายในตัวเมือง 2. ได้เตรียมรถบริการผ่านสะพาน แต่ต้องรอลูกค้า 3. ราคาค่าจ้างเหมา ไม่มีมาตรฐาน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาความคุ้มค่าของการท่องเที่ยว 2. สร้างแพ็คเกจ การท่องเที่ยว
4	สภาอุตสาหกรรมจังหวัด	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนบริษัทที่รถที่จดทะเบียน 9 บริษัท 2. ขาดกิจกรรมในจังหวัด 3. กำลังต่อเรือสำราญกลางน้ำโขง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. โจทย์ใหญ่อยู่ที่การแข่งขันด้านบริการ 2. เรามีสถานที่ท่องเที่ยวมากมาย แต่เรามีวิธีขายได้ใหม่ 3. เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัด 4. เน้นให้โฆษณาและประชาสัมพันธ์ 5. สร้างสถานวัฒนธรรมริมโขง
5	อุทยานแห่งชาติภูผาเทิบ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ระบบสูบน้ำมีปัญหา 2. ระบบไฟฟ้าทางเข้มีตมก 3. ระบบงบประมาณล่าช้า 4. ระบบไฟฟ้าขาด บางจุดไฟไม่พอ 5. อ่างเก็บน้ำห้วยสิงห์ยังไม่พัฒนาเต็มที่ 6. ป้ายแหล่งท่องเที่ยวที่ว่นน้อยมาก และมีขนาดเล็กไม่สะดุดตา 7. สถานที่จอดรถไม่เพียงพอ 8. ห้องน้ำ ไม่เพียงพอ 9. ไม่มีห้องประชุม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาอ่างเก็บน้ำห้วยสิงห์ เป็นแหล่งท่องเที่ยว จะได้ลดความแออัดของภูผาเทิบ 2. ขอให้หน่วยงานที่รับผิดชอบช่วยแก้ปัญหาด้วย (ฝากเลขานุการ นายก อบจ)

ลำดับที่	ตัวแทนหน่วยงาน	สถานการณ์ปัจจุบัน	สิ่งที่ต้องการพัฒนา
6	กำนันตำบลบ้านเป้า	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความเข้าใจของชาวบ้าน ยังให้ความสำคัญเป็นกลุ่มย่อย 2. อาชีพเลี้ยงจิ้งหรีด 3. มีฟ้าไหมคุณภาพดี 4. ขาดมีคุณภาพต่างประเทศ 	
7	ททท เขต 4	<ol style="list-style-type: none"> 1. มุกดาหารโดดเด่นทั้งเรื่องรายได้ และจำนวนนักท่องเที่ยว 2. ดิฉันคับที่ 1 ของกลุ่ม 3. แหล่งท่องเที่ยวกระจุกกระจาย จัดเส้นทางยาก 4. บริษัททัวร์มีใบอนุญาต 9 แห่ง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เน้นการท่องเที่ยวเส้นทางกระป๋องยักษ์ 2. มีแพ็คเกจการท่องเที่ยวที่ชัดเจน ครึ่งวัน หนึ่งวัน และ สองวัน 3. ต้องร่วมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กับประเทศเพื่อนบ้าน (เนื่องจากเราไม่มีจุดเด่น จึงขายเดี่ยวไม่ได้)
8	นายก อบต.ป่าขาม (แก่งกะเบา)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ฤดูท่องเที่ยวมีจำกัด 2. นักท่องเที่ยวไปรับประทานอาหารเป็นหลัก ไม่มีอะไรดึงดูด 3. สถานที่จอดรถไม่ได้มาตรฐาน 4. ระบบน้ำประปาสร้างเสร็จแล้วใช้ไม่ได้ 5. ฤดูนำหาลากไม่น่าสนใจ 6. นักท่องเที่ยวไม่ชอบนั่งร้านอาหาร แต่ชอบนั่งรับประทานอาหารตามทางเดินริมแก่ง ตามโขดหิน ทำให้เกิดความสกปรก 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ออกแบบผังบริเวณอย่างเป็นทางการ 2. ต้องการความเชื่อมโยงต่อเนื่องกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ

ลำดับที่	ตัวแทนหน่วยงาน	สถานการณ์ปัจจุบัน	สิ่งที่ต้องการพัฒนา
9	นายกอบต.ป่าข่าม(แก่งกะเบา)(ต่อ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. รัฐบาลไม่เข้าช่วยเหลือทำให้สภาพรถ 2. ป้ายบอกทิศทางไม่ทั่วถึง 3. ถนนลงแก่งกะเบาไม่ดี(บางช่วง) 4. ช่วงสงกรานต์แม่ค้ามากแย่งที่กัน 5. ปัญหาความสะอาด 6. ไม่มีการจัดระเบียบ เมื่อจัดแล้วก็ไม่ปฏิบัติตาม 	
10	ผอ. วิทยาลัยชุมชน	<ol style="list-style-type: none"> 1. การท่องเที่ยวเป็นนโยบายของวิทยาลัย 2. มีการจัดอบรมภาษา 3. ประชาชนไม่ตื่นตัว 4. เน้นการใช้ภาษาอังกฤษ เวียดนาม 5. ภาควิทยากร ดำรง ชื่อ ในการถ่ายทอดความรู้ 6. มีกลุ่มวิชชานาติดตามต่อขอเรียน 7. ของไม่มีตราสินค้า 8. สินค้าที่ระลึกจังหวัดไม่มี ภาคสินค้าเอกลักษณ์ของจังหวัด(ช้างน้ำ ผ้า) 9. ขอข้อมูลที่ถูกต้อง 	

ลำดับที่	ตัวแทนหน่วยงาน	สถานการณ์ปัจจุบัน	สิ่งที่ต้องการพัฒนา
11	พัฒนาการจังหวัด	สถานการณ์ปัจจุบัน 1. ประชาชนไม่สามารถเข้าไปในสะพานได้ 2. การจัดการการท่องเที่ยวยังไม่ดี 3. ศูนย์ผลิตภัณฑ์ชุมชนมีแต่ยังไม่ดีใช้ 4. การเดินทางยังไม่เพียงพอ	
12	ศูนย์ท่องเที่ยวและกีฬา	1. งบประมาณด้านการท่องเที่ยวไม่ชัดเจน 2. ได้เปิดบริการตามตอบการท่องเที่ยว 3. แหล่งท่องเที่ยวขาดการบริหารจัดการที่ดี	
13	ผอ. วิทยาลัยการอาชีพฯ	1. มีเนื้อที่ 1000 ไร่ เป็นพื้นที่เกษตรที่อำเภอ คอนทาลสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ 2. มีศูนย์บริการท่องเที่ยวในวิทยาลัยการอาชีพ 3. ได้รับงบประมาณจัดเวทีถนนเกษตร 4. เสนอว่าจะทำคอนทาลเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างไร	
14	รองประธานชมรมการท่องเที่ยว ท่องเที่ยววิมุกดาหาร(คุณ ธนู)	1. นักท่องเที่ยวเสาร์อาทิตย์มาก (สถานบริการอาหารไม่ เพียงพอ) 2. ควรสอนภาษาต่างประเทศ (ลาว กัมพูชา และ เวียดนาม) 3. คนมุกดาหารจะได้แวะมาจากนักท่องเที่ยว	

นอกจากผู้เกี่ยวข้องดังกล่าว ได้เสนอปัญหาและแนวทางการพัฒนาแล้ว ผู้ร่วมประชุมที่เป็นนักวิชาการได้ให้ข้อคิดแก่ที่ประชุม ดังนี้

ผศ.พัชรินทร์ ผู้ประสานงานจาก สกว. ได้สรุปจุดเด่นของประเทศไทย ดังนี้

1. การบริการ เป็นที่ประทับใจของชาวต่างชาติ
2. ระบบสาธารณูปโภคค่อนข้างพร้อมกว่าเพื่อบ้าน
3. การแพทย์เป็นที่ยอมรับของนานาชาติ
4. แหล่งซื้อของดีราคาถูก

ผศ.ดร.ชมพูนุท โปรแกรมวิชาการท่องเที่ยว คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ม.ราชภัฏอุบลฯ

คนมาประชุมส่วนใหญ่เป็นข้าราชการที่มีโอกาสอยู่มุกดาหารน้อย เดียวก็ย้ายควรวให้คนมุกดาหารที่แท้จริงมาช่วยกันคิดและทำเพื่อบ้านเกิดของตนเอง

สรุปผลการจัดประชุม

จากผลการประชุมครั้งนี้สามารถสรุปเป็นด้านๆ ดังนี้

ศักยภาพของจังหวัดที่เป็นอยู่

1. มีสะพานข้ามโขงไทยลาว 2 ทำให้ดึงดูดความสนใจของคนให้เดินทางมาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นทั้งคนไทยและต่างชาติ
2. เป็นเมืองชายแดนมีแม่น้ำโขงเป็นสิ่งดึงดูดใจ
3. มีเมืองสะพานมิตรภาพเป็นเมืองคู่แฝดมีประเพณีวัฒนธรรมที่คล้ายกัน ประชาชนมีความสัมพันธ์และผูกพันกันมายาวนาน
4. มีความถนัดในการทำการค้าชายแดน
5. มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลาย
6. มีวัฒนธรรม 8 เเผ่า
7. มีนักท่องเที่ยวทั้งที่มาเที่ยวมุกดาหารโดยตรงและโดยอ้อมเพิ่มมากขึ้น

ปัญหาของการท่องเที่ยว

1. การใช้สะพานยังไม่มีความสะดวกเพียงพอ คนไม่สามารถเดินขึ้นไปบนสะพานได้
2. คนมุกดาหารไม่มีความถนัดด้านการบริการ
3. ขาดมัคคุเทศก์ที่สามารถต้อนรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ
4. ไม่มีสถาบันอุดมศึกษาที่จะช่วยพัฒนาคนตามที่ต้องการ
5. แหล่งท่องเที่ยวมีมากแต่ไม่โดดเด่น กระจุกกระจาย

6. แหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ยังไม่สมบูรณ์ทั้งด้านภูมิทัศน์ สิ่งอำนวยความสะดวก อื่นๆ
7. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ผ่านมายังไม่เป็นเอกภาพการประสานงานระหว่างหน่วยงานหลักไม่สะดวก
8. เส้นทางท่องเที่ยวในพื้นที่ยังไม่เป็นที่รู้จักของประชาชนทั่วไปและยังไม่ได้รับการพัฒนาให้ดีพอจะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้
9. บริษัทนำเที่ยวยังไม่มีการรวมกลุ่มเพื่อสร้างสรรค์การท่องเที่ยวร่วมกัน
10. วัฒนธรรม 8 เผ่ายังไม่ได้นำมาใช้เพื่อการท่องเที่ยว
11. ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวภาคกลางคืนที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้พักค้างคืนได้
12. ศูนย์บริการการท่องเที่ยวและแสดงสินค้าชุมชนยังไม่เปิดใช้
13. รถบริการนักท่องเที่ยวไม่มี
14. ที่แลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศไม่สะดวกอยู่ไกลแหล่งท่องเที่ยว

ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาของผู้ร่วมประชุมมีดังนี้

1. จัดกิจกรรมท่องเที่ยวให้หลากหลาย เช่นเดินป่าชมธรรมชาติ ศาสนสถาน บันเทิง วัฒนธรรม เลือกซื้อของฝาก
2. พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวให้เชื่อมโยงในจังหวัด กลุ่มจังหวัด และจังหวัดใกล้เคียง
3. จัดโชนการท่องเที่ยวเช่น
4. การท่องเที่ยวธรรมชาติเดินป่าที่คอนตาล ดงหลวง
5. จัดโฮมสเต วัฒนธรรมที่หนองสูง
6. กีฬาทางน้ำที่แก่งกะเบา
7. สร้างลานวัฒนธรรมที่ริมโขง
8. พัฒนาคอนให้เป็นนักรบริการ
9. พัฒนาโครงสร้างทั่วไปเช่น ที่แลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ การคมนาคม
10. จัด แพคเกจ การท่องเที่ยวที่สามารถให้ความคุ้มค่าแก่นักท่องเที่ยว
11. พัฒนาอ่างเก็บน้ำห้วยสิงห์เพื่อลดความแออัดภูผาเทิบ
12. เพิ่มการโฆษณาประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว
13. จัดผังบริเวณแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นระบบ
14. ให้ประชาชนในชุมชนเป็นผู้คิดและดำเนินการพัฒนาเพื่อท้องถิ่นของตนเอง
15. สถาบันการศึกษาในท้องถิ่นร่วมกันพัฒนาคอนในชุมชนในด้านภาษาและการให้บริการที่ดี อบรมมัคคุเทศก์
16. พัฒนาพื้นที่อำเภอคอนตาลให้เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นการท่องเที่ยวแบบหนึ่ง

โจทย์การท่องเที่ยว

เมื่อพิจารณาข้อมูลที่ได้สามารถกำหนดโจทย์ที่น่าสนใจได้ดังนี้ จังหวัดอุบลราชธานีมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพที่แตกต่างกัน 2 ระดับ ได้แก่ระดับท้องถิ่น และระดับสากล กล่าวคือแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานีถึงแม้จะมีมากแต่ แหล่งท่องเที่ยวบางแห่งมีขนาดเล็กเหมาะสำหรับการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจของคนในท้องถิ่นเท่านั้น บางแห่งก็มีขนาดใหญ่มีศักยภาพสูง เช่น ผาแต้ม แม่น้ำสองสี น้ำตกสร้อยสวรรค์ น้ำตกกรุง เป็นต้น แต่เมื่อเทียบกับแหล่งท่องเที่ยวของประเทศเพื่อนบ้านที่มีศักยภาพสูงเช่น ปราสาทวัดภู น้ำตกหลิสี น้ำตกคอนพะเพ็ง และอื่นๆ จะพบว่าแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานีจะมีขนาดเล็กและศักยภาพเหลือน้อยนิด ดังนั้นสถานการณ์ที่เป็นอยู่จึงพบว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดอุบลราชธานีจึงเดินทางผ่านเพื่อไปแหล่งท่องเที่ยวอื่นในต่างประเทศ แต่ถึงกระนั้นเมื่อพิจารณาถึงนักท่องเที่ยวท้องถิ่นเองก็ยังนิยมท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้ไม่น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งวันหยุดคนชดถุกๆ ต่างๆจะมีประชาชนท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวอย่างหนาแน่น ส่วนนักท่องเที่ยวต่างถิ่นมักเดินทางโดยเครื่องบินแล้วเดินทางต่อไปยังแหล่งท่องเที่ยวประเทศเพื่อนบ้าน จังหวัดมุกดาหารก็มีสภาพไม่แตกต่างจากจังหวัดอุบลราชธานีก็เป็นเมืองผ่านไปสู่ประเทศเพื่อนบ้าน ยิ่งแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารยังมีศักยภาพดียิ่งกว่าจังหวัดอุบลราชธานีด้วย แต่ทั้งสองจังหวัดมีลักษณะร่วมกันคือเป็นจังหวัดชายแดนมีแม่น้ำโขงเป็นเส้นเขตแดนระหว่างไทยกับ สปป.ลาว ด้วยสาเหตุดังกล่าวจึงมีแนวคิดที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวให้พักที่จังหวัดอุบลราชธานีเพื่อจะเกิดการใช้จ่ายในตัวจังหวัดมากขึ้น ดังนั้นจึงได้โจทย์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวดังนี้

โจทย์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี

1. ทำอย่างไรนักท่องเที่ยวจึงจะพักค้างคืน ที่เที่ยว และ ใช้จ่ายเงินที่จังหวัดอุบลราชธานีให้มากที่สุด
2. ผู้ประกอบการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลจะร่วมมือกันจัดการท่องเที่ยวอย่างไรจึงจะทำให้คนในท้องถิ่นได้รับประโยชน์มากที่สุด
3. ผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานีจะมีบทบาทและคุณลักษณะอย่างไรจึงจะสามารถสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวได้
4. กระบวนการที่จะนำเสนอสินค้าชุมชนที่มีอยู่ต่อนักท่องเที่ยวมีกี่วิธีอะไรบ้าง
5. กระบวนการพัฒนาสินค้าชุมชนให้เป็นของฝาก ของที่ระลึกเป็นอย่างไร และมีสินค้าอะไรบ้าง
6. แหล่งท่องเที่ยวผาแต้ม จะพัฒนาศักยภาพให้สูงขึ้นได้อย่างไร
7. น้ำตกต่างๆ ที่มีอยู่จะสามารถนำเทคโนโลยีเข้ามาทำให้มีน้ำตกตลอดทั้งปีได้อย่างไร
8. ความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนไทย-ลาวจะสามารถนำมาเป็นจุดขายในการท่องเที่ยวได้อย่างไร

โจทย์การทอ่งเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร

1. ทำอย่างไรนักท่องเที่ยวจึงจะพักค้างคืน เที่ยว และ ใช้จ่ายเงินที่จังหวัดมุกดาหารให้มากที่สุด
2. ผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการท่องเที่ยวของจังหวัดมุกดาหารจะมีบทบาทและคุณลักษณะอย่างไรจึงจะสามารถสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวได้
3. กระบวนการที่จะนำเสนอสินค้าชุมชนที่มีอยู่ต่อนักท่องเที่ยวมีกี่วิธีอะไรบ้าง
4. กระบวนการพัฒนาสินค้าชุมชนให้เป็นของฝาก ของที่ระลึกเป็นอย่างไร และมีสินค้าอะไรบ้าง
5. แหล่งท่องเที่ยว ต่างๆ ในท้องถิ่น จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพได้อย่างไร
6. แม่น้ำโขงจะพัฒนาให้เป็นจุดขายในการท่องเที่ยวได้อย่างไร
7. วัฒนธรรมชนเผ่าจะนำมาใช้เพื่อการท่องเที่ยวได้อย่างไร
8. ธรรมชาติบนเขาภูพานอำเภอดงหลวงจะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติได้อย่างไร
9. เส้นทางการท่องเที่ยวตามรอยกะปอมยักษ์มีความเป็นไปได้เพียงใดและควรจะทำอย่างไร
10. เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดมุกดาหารและมุกดาหารกับกลุ่มจังหวัดควรเป็นอย่างไรจะสามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพได้หรือไม่อย่างไร
11. ความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนไทย-ลาวจะสามารถนำมาเป็นจุดขายในการท่องเที่ยวได้อย่างไร
12. ผู้ประกอบการนำเที่ยวจะร่วมมือกันพัฒนาการท่องเที่ยวให้ดีขึ้นได้อย่างไร
13. แนวทางการจัดตั้งบริษัทร่วมทุนเพื่อจัดนำเที่ยวระหว่างประเทศของผู้ประกอบการนำเที่ยวมีความเป็นไปได้หรือไม่ อย่างไร

ชุดโครงการวิจัย

จาก โจทย์วิจัยที่ได้มานั้นผู้วิจัยได้ร่วมมือกับนักศึกษาและต้นสังกัดนักศึกษารวมทั้งเจ้าของผู้รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาชุดโครงการวิจัยการท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร เพื่อจะตอบโจทย์การวิจัยข้อที่ 1. ทำอย่างไรนักท่องเที่ยวจึงจะพักค้างคืน เที่ยว และ ใช้จ่ายเงินที่จังหวัดมุกดาหารให้มากที่สุด ในชุดโครงการดังกล่าวมี 6 โครงการย่อย ดังนี้

1. โครงการวิจัยพัฒนารูปแบบความร่วมมือของผู้ประกอบการในการจัดการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ
2. วิจัยแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาแก่งกะเบา
3. แนวทางการใช้ประโยชน์จุดชมวิวแม่น้ำโขงในภาคกลางคืน
4. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดมุกดาหารเพื่อการท่องเที่ยว
5. วิจัยพัฒนาตลาดราตรีให้เป็นตลาดมาตรฐานเพื่อการท่องเที่ยว
6. แนวทางในการจัดจำหน่ายสินค้าชุมชนในตลาดอิน โดจีน

จากการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวของหัวหน้าหน่วยงาน และการวิเคราะห์ศักยภาพการท่องเที่ยวทำให้ได้ประเด็นพัฒนาที่สอดคล้องกับโจทย์วิจัยที่ได้หลายประการ จึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาโครงการวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยวโครงการต่างๆ ดังนี้

1. โครงการวิจัยพัฒนาคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม
2. โครงการวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนและรูปแบบการเสนอขายแก่นักท่องเที่ยว
3. โครงการวิจัยความเป็นไปได้และรูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการท่องเที่ยว
4. โครงการวิจัยพัฒนาการใช้ประโยชน์จากแม่น้ำโขงเพื่อการท่องเที่ยว
5. โครงการวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมชนเผ่า
6. โครงการวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์เขาภูพาน
7. โครงการวิจัยพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างประเทศเพื่อการท่องเที่ยว
8. โครงการวิจัยพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวตามรอบกะปอมยักษ์
9. โครงการวิจัยรูปแบบการร่วมมือในการจัดตั้งบริษัทร่วมทุนด้านการบริการนำเที่ยวระหว่างประเทศ
10. โครงการความร่วมมือของผู้ประกอบการนำเที่ยวในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัด

การวิเคราะห์วัตถุประสงค์การท่องเที่ยวเกี่ยวกับศักยภาพของจังหวัด

วัตถุประสงค์การท่องเที่ยว	สิ่งที่ต้องการ	ศักยภาพของจังหวัด	เป้าหมายการพัฒนา
<p>1. การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากความอยากรู้อยากเห็น เป็นการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเพื่อได้พบเห็นสิ่งแปลกใหม่ ได้แก่ วัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างออกไป ทั้งทางด้านการเมือง ด้านสังคม และบุคคล ด้านลักษณะพิเศษของสภาพธรรมชาติ ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ กล่าวคือ การได้รับรู้เรื่องราวที่แตกต่างไปจากที่ตนเองเคยได้รับรู้ตนเอง</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. วัฒนธรรมชนเผ่าได้รับ การนำเสนอ 2. ความสัมพันธ์ ไทย-ลาว 3. วัฒนธรรมการแสดง บ้าน 4. แม่น้ำโขง 5. แหล่งท่องเที่ยว 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีพร้อมแต่ยังไม่มีการนำมาจัดแสดง 2. มีการค้าขายระหว่าง ไทย-ลาว-เวียดนาม 3. ดนตรีและหมอลำพื้นบ้านแต่ยังไม่ได้ออกมาแสดง 4. เป็นธรรมชาติที่นักท่องเที่ยวไม่เพียงพอ 5. มีแต่ยังมีศักยภาพไม่เพียงพอ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดสถานที่นำเสนอวัฒนธรรมและจัดการท่องเที่ยว Home Stay 2. เพิ่มรูปแบบการค้าขายที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว 3. ให้มีการแสดงหมอลำแบบต่างๆที่เป็นแบบดั้งเดิม 4. ให้มีการนำเที่ยวลำน้าโขงเชื่อมโยงสองฝั่ง ไทย-ลาว 5. จัดรถโดยสารที่สามารถผ่านแหล่งท่องเที่ยว
<p>2. การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากความต้องการที่จะพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อเป็นการผ่อนคลายความเครียดจากภารกิจประจำวัน ได้แก่ การไปเล่นกีฬาประเภทต่าง ๆ การเดินทางท่องเที่ยวตามแหล่งบริเวณที่มีความสวยงามตามธรรมชาติ งานศิลปะ และการดนตรี หรือความบันเทิงอย่างอื่น ๆ ซึ่งรวมถึงการท่องเที่ยวตามสวนสนุก สวนสัตว์ บาร์ ผับ และการจับจ่ายซื้อของไว้ด้วย ทั้งนี้ก็เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจของผู้ท่องเที่ยวเอง</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงาม ร่มรื่น สงบเงียบ 2. ตลาดซื้อขายสินค้าท้องถิ่น 3. แหล่งท่องเที่ยวภาคกลางคืน 4. การละเล่นและดนตรี 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีแม่น้ำโขงเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีภูเขาเทิบและแก่งกะเบา 2. มีตลาดอินโดจีน มีตลาดราตรี 3. มีผับ บาร์ 4. ไม่มีมีการแสดงดนตรีและการละเล่นพื้นเมือง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางน้ำ มีการเดินป่าที่ภูเขาเทิบ และพักผ่อนที่แก่งกะเบา 2. จัดระเบียบตลาด รูปแบบการตั้งร้านและหมวดหมู่สินค้าน่าสนใจ 3. ปรับปรุงมาตรฐานการบริการให้ดีขึ้น 4. จัดให้มีสถานที่แสดงดนตรีและการละเล่นอีสานแบบดั้งเดิม

วัตถุประสงค์การท่องเที่ยว	สิ่งที่ต้องการ	ศักยภาพของจังหวัดภูเก็ตอาหาร	เป้าหมายการพัฒนา
<p>3. การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากความสนใจทางด้านศาสนาและไฮยศาสตร์ ซึ่งได้แก่ การจาริกแสวงบุญ การนมัสการศาสนสถาน หรืออธิการจารย์ที่มีชื่อเสียงที่ผู้มาท่องเที่ยว นับถือ รวมถึงการท่องเที่ยวตามสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์หรือศาสนาและกิจกรรมทางศาสนา</p>	<ol style="list-style-type: none"> วัด พิพิธภัณฑ์ อนุสาวรีย์ สถานที่ทางประวัติศาสตร์ 	<ol style="list-style-type: none"> วัดคู่ด่านแต่ วัดคู่อีกชื่อ วัดคูหา ส้วม วัดมโนภิรมณ์ โบสถ์คริสต์จักรโรมันคาทอลิกที่บ้านสองคอน พิพิธภัณฑ์หลวงปู่เส้าปริไลโท บ้านพักลี้ภัยของโฮจิมิน 	<ol style="list-style-type: none"> พัฒนามัคคุเทศก์ประจำแหล่งท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยว จัดที่พักสำหรับผู้แสวงบุญพักค้างคืน ปรับปรุงสถานที่ให้สวยงาม
<p>4. การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากอาชีพและธุรกิจของผู้ท่องเที่ยว ได้แก่ การเดินทางเพื่อสำรวจค้นคว้า การประชุม การสัมมนา การดูงาน การศึกษา ซึ่งเปรียบเสมือนการเดินทางทัศนศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้หรือเพื่อเป็นเกียรติและศักดิ์ศรีของผู้ท่องเที่ยวเอง</p>	<ol style="list-style-type: none"> ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร สถานบันเทิง 	<ol style="list-style-type: none"> มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีชื่อเสียง เช่น ผ้าลายมุก ผ้าเชื่อมคราม มีบาร์ มีผับ และมีร้านอาหารไอศกะ 	<ol style="list-style-type: none"> พัฒนามัคคุเทศก์ประจำหมู่บ้าน จัดกิจกรรมการผลิตให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วม(ลองทำ) พัฒนาพนักงานต้อนรับและสถานประกอบการ
<p>5. การท่องเที่ยวที่เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ เช่น การเดินทางเพื่อเยี่ยมชมญาติพี่น้อง เพื่อนฝูงในต่างถิ่น มักเกิดขึ้นในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ หรือวันหยุดนักขัตฤกษ์ และวันเทศกาลต่าง ๆ</p>	<ol style="list-style-type: none"> ร้านอาหารที่รัฐสามารถนั่งสังสรรค์กันอย่างเป็นส่วนตัว แหล่งท่องเที่ยวที่สามารถใช้เป็นสถานที่พบปะสังสรรค์กันได้ 	<ol style="list-style-type: none"> มีร้านอาหารท้องถิ่น มีอาหารเวียดนาม มีภัตตาคารในโรงแรม 	<ol style="list-style-type: none"> จัดให้มีร้านอาหารจวนที่สามารรถรับนักท่องเที่ยวจำนวนมากได้ (เสิร์ฟอาทิตย์ วันหยุดนักขัตฤกษ์) จัดให้มีที่พักผ่อนในสถานที่ท่องเที่ยวและสวนสาธารณะ

วัตถุประสงค์การท่องเที่ยว	สิ่งที่ต้องการ	ศักยภาพของจังหวัด	เป้าหมายการพัฒนา
<p>1. การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากความอยากรู้อยากเห็น เป็นการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเพื่อได้พบเห็นสิ่งแปลกใหม่ ได้แก่ วัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างออกไป ทั้งทางด้านการเมือง ด้านสมาคม และบุคคล ด้านลักษณะพิเศษของสภาพธรรมชาติ ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ กล่าวคือ การได้รับรู้เรื่องราวที่แตกต่างไปจากที่ตนเองเคยได้รับรู้นั่นเอง</p>	<ol style="list-style-type: none"> วัฒนธรรมชนเผ่าได้รับการนำเสนอ ความสัมพันธ์ไทย-ลาว วัฒนธรรมการแสดงพื้นบ้าน แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เรื่องราวประวัติศาสตร์ 	<ol style="list-style-type: none"> มีวัฒนธรรมไทยประยุกต์ยังไม่มีการนำมาจัดแสดง มีการค้าขายระหว่างไทย-ลาว-คนตรีและหมอลำพื้นบ้านแต่ยังไม่ได้ออกมาแสดง มีแม่น้ำโขง ผาแต้ม น้ำตก แก่งสะพือ เขื่อนสิรินธร ทำคำผาง ผิงญูตีบาป มีพิพิธภัณฑ์ 	<ol style="list-style-type: none"> จัดสถานที่นำเสนอวัฒนธรรมและจัดการท่องเที่ยว Home Stay เพิ่มรูปแบบการค้าขายที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว ให้มีการแสดงผลหมอลำแบบต่างๆที่เป็นแบบดั้งเดิม ให้มีการนำเที่ยวลำน้ำโขงเชื่อมโยงสองฝั่งไทย-ลาว พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีศักยภาพมากขึ้น นำเสนอเรื่องราวในสื่อต่างๆ
<p>2. การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากความต้องการที่จะพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อเป็นการผ่อนคลายความเครียดจากภารกิจประจำวัน ได้แก่ การไปเล่นกีฬาประเภทต่าง ๆ การเดินทางท่องเที่ยวตามแหล่งบริเวณที่มีความสวยงามตามธรรมชาติ งานศิลปะ และการดนตรี หรือความบันเทิงอย่างอื่น ๆ ซึ่งรวมถึงการท่องเที่ยวตามสวนสนุก สวนสัตว์ บาร์ ผับ และการจับจ่ายซื้อของไว้ด้วย ทั้งนี้เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจของผู้ท่องเที่ยวเอง</p>	<ol style="list-style-type: none"> แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงาม ร่มรื่น สงบเงียบ ตลาดซื้อขายสินค้าท้องถิ่น แหล่งท่องเที่ยวภาคกลางคืน การเล่นและดนตรี 	<ol style="list-style-type: none"> มีแม่น้ำโขงเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีหาดดูเรือ มีพิพิธภณน้อย เขื่อนสิรินธร และน้ำตก มีสวนปดงนาทาม วังอ้อและอื่น ๆ มีสวนเสื่อตระการพิชพล มีศูนย์การค้าหลายแห่ง มีศูนย์จำหน่ายสินค้าพื้นเมือง มีผับ บาร์ และสถานบันเทิงหลายแห่งให้เลือก มีการแสดงดนตรีและการละเล่นพื้นเมือง 	<ol style="list-style-type: none"> จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางน้ำมีการเดินป่า และพักผ่อนตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ จัดโปรแกรมการท่องเที่ยวสวนเสื่อ ให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับศูนย์การค้า ปรับปรุงมาตรฐานการบริการให้ดีขึ้น จัดให้มีสถานที่แสดงดนตรีและการละเล่นอีสานแบบดั้งเดิม

วัตถุประสงค์การท่องเที่ยว	สิ่งที่ต้องการ	ศักยภาพของจังหวัดมุกดาหาร	เป้าหมายการพัฒนา
<p>3. การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากความสนใจทางด้านศาสนาและไฮศาสตร์ ซึ่งได้แก่ การจรริกแสวงบุญ การนมัสการศาสนสถาน หรือเอจอิอาจารย์ที่มีชื่อเสียงที่ผู้มาท่องเที่ยว นับถือ รวมถึงการท่องเที่ยวตามสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์หรือศาสนาและกิจกรรมทางศาสนา</p>	<p>1. วัด</p> <p>2. พิพิธภัณฑ</p> <p>3. อนุสาวรีย์</p> <p>4. สถานที่ทางประวัติศาสตร์</p>	<p>1. วัดป่านานาชาติ วัดป่าธรรมชา วัดป่าใหญ่ วัดทุ่งศรีเมือง วัดหนองบัว วัดปกกแพง วัดสุทัศน์</p> <p>2. พิพิธภัณฑแห่งชาติอุบล อนุสาวรีย์ท้าวคำผง พิพิธภัณฑหหลวงปู่ชา ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมกาญจนภิเษก</p>	<p>1. พัฒนาศูนย์วัฒนธรรมประจำแหล่งท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยว</p> <p>2. จัดที่พักสำหรับผู้แสวงบุญพักค้างคืนในวัด</p> <p>3. ปรับปรุงสถานที่โดยรอบรวมทั้งร้านค้าให้สวยงามเป็นระเบียบ</p>
<p>4. การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากอาชีพและธุรกิจของผู้ท่องเที่ยว ได้แก่ การเดินทางเพื่อสำรวจค้นคว้า การประชุม การสัมมนา การดูงาน การศึกษา ซึ่งเปรียบเสมือนการเดินทางทัศนศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้หรือเพื่อเป็นเกียรติและศักดิ์ศรีของผู้ท่องเที่ยวเอง</p>	<p>1. ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร</p> <p>2. สถาบันเทิง</p>	<p>1. มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีชื่อเสียง เช่น ผ้าลายมุก ผ้าข้อมคราม</p> <p>2. มีบาร์ มีผับ และมีร้านอาหารไอศกะ</p>	
<p>5. การท่องเที่ยวที่เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ เช่น การเดินทางเพื่อเยี่ยมชมญาติพี่น้อง เพื่อนฝูงในต่างถิ่น มักเกิดขึ้นในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ หรือวันหยุดนักขัตฤกษ์ และวันหยุดเทศกาลต่าง ๆ</p>	<p>1. ร้านอาหารที่มาตรฐานที่สามารถนั่งสังสรรค์กันอย่างเป็นส่วนตัวได้จำนวนมาก</p> <p>2. แหล่งท่องเที่ยวที่สามารถใช้เป็นสถานที่พบปะสังสรรค์ได้</p>	<p>1. มีร้านอาหารท้องถิ่น</p> <p>2. มีอาหารเวียดนาม</p> <p>3. มีภัตาคารให้บริการเพียงพอ</p> <p>4. มีศูนย์อาหารตามห้างสรรพสินค้า และตลาดนิกร</p> <p>5. มีทุ่งศรีเมืองเป็นสวนสาธารณะเป็นที่พักผ่อน ออกกำลังกายได้</p>	<p>1. ให้มีการประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยว</p> <p>2. ปรับปรุงร้านอาหารที่ยังไม่ได้มาตรฐานเพื่อยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้น</p> <p>3. จัดให้มีที่พักผ่อนในสถานที่ท่องเที่ยวและสวนสาธารณะ</p>

การวิเคราะห์จุดแข็งและโอกาสด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดมุกดาหาร

ผู้วิจัยได้พิจารณาจุดแข็งและโอกาสของจังหวัดเพื่อนำมาวิเคราะห์หาแนวทางในการ
ดำเนินการพัฒนาที่เหมาะสม และเป็นการแสวงหาโจทย์วิจัยเพื่อดำเนินการต่อไป รายละเอียดการ
วิเคราะห์ ดังตาราง

จุดแข็ง (strong)	โอกาส (Opportunity)	แนวทางวิธีการดำเนินงาน
1. มีแม่น้ำโขงเป็นเส้นเขตแดน	1. ความสัมพันธ์อันดีของประชาชนสองฝั่งโขง และมีวัฒนธรรมประเพณีเหมือนกัน	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางน้ำ 2. จัดแข่งขันกีฬาทางน้ำนานาชาติ 3. ปรับปรุงทัศนียภาพริมโขงให้สวยงาม 4. ปรับปรุงท่าจอด แก่ง ในน้ำโขงเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยว 5. ยกระดับงานประเพณี ไทยลาวให้ยิ่งใหญ่ขึ้นกว่าเดิม
2. มีผู้ประกอบการนำเที่ยวหลายบริษัท	โครงการความร่วมมือของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว	<p>สร้างความร่วมมือของผู้ประกอบการระหว่างประเทศในการจัดการท่องเที่ยวในภูมิภาคร่วมกันให้มีคุณภาพ</p>
3. มีสินค้า OTOP ที่หลากหลาย	1. มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่จำนวนมาก 2. สะพานมิตรภาพไทยลาว 2	<ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนารูปแบบของสินค้าให้เป็นของฝาก ของที่ระลึก 2. พัฒนารูปแบบการนำเสนอขายสินค้าแก่นักท่องเที่ยว 1. จัดจำหน่ายสินค้าบริเวณขมวิทที่สะพานมิตรภาพไทย-ลาว 2
4. มีวัฒนธรรมชนเผ่า	1. กระแสการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ 2. มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่จำนวนมาก	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดการท่องเที่ยว Home Stay 2. จัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชน 1. นำเสนอการแสดงวัฒนธรรมแก่นักท่องเที่ยว 2. พัฒนาคุณลักษณะของผู้ประกอบการและผู้เกี่ยวข้องกับการบริการนักท่องเที่ยว
5. มีแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติ และศาสนสถาน	1. สะพานมิตรภาพไทยลาว 2	<ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ เพื่อแนะนำแก่นักท่องเที่ยว 2. พัฒนาอาสาสมัครนำเที่ยว

เมื่อพิจารณาศักยภาพของจังหวัดแล้วเห็นว่ากิจกรรมที่ควรพัฒนาเพื่อให้สามารถใช้ศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดได้อย่างคุ้มค่า ได้แก่

1. จัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางน้ำ
2. จัดแข่งขันกีฬาทางน้ำนานาชาติ
3. ปรับปรุงทัศนียภาพริมโขงให้สวยงาม
4. ปรับปรุงหาด แก่ง ในน้ำโขงเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยว
5. ยกระดับงานประเพณี ไทยลาวให้ยิ่งใหญ่ขึ้นกว่าเดิม
6. สร้างความร่วมมือของผู้ประกอบการระหว่างประเทศในการจัดการท่องเที่ยวในภูมิภาค ร่วมกันให้มีคุณภาพ
7. พัฒนารูปแบบของสินค้าให้เป็นของฝาก ของที่ระลึก
8. พัฒนารูปแบบการนำเสนอขายสินค้าแก่นักท่องเที่ยว
9. จัดจำหน่ายสินค้าบริเวณชมทิวทัศน์สะพานมิตรภาพไทย-ลาว 2
10. พัฒนาคุณลักษณะของผู้ประกอบการและผู้เกี่ยวข้องกับบริการนักท่องเที่ยว
11. จัดการท่องเที่ยว Home Stay
12. จัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชน
13. นำเสนอการแสดงวัฒนธรรมแก่นักท่องเที่ยว
14. พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ เพื่อแนะนำแก่นักท่องเที่ยว
15. พัฒนาอาสาสมัครนำเที่ยว

สรุปประเด็นการพัฒนาการท่องเที่ยว

ด้านแหล่งท่องเที่ยว

1. ปรับปรุงทัศนียภาพริมโขง
2. ปรับปรุงหาด เกาะแก่ง ในลำน้ำโขง
3. พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว

ด้านการสนับสนุน

1. จัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางน้ำ
2. จัดแข่งขันกีฬาทางน้ำนานาชาติ
3. ปรับระดับงานประเพณีไทย-ลาวให้ยิ่งใหญ่
4. พัฒนารูปแบบของสินค้าให้เป็นของฝาก ของที่ระลึก
5. พัฒนารูปแบบการนำเสนอขายสินค้าแก่นักท่องเที่ยว
6. จัดจำหน่ายสินค้าบริเวณชมทิวทัศน์สะพานมิตรภาพไทย-ลาว 2

ด้านการจัดการ

1. สร้างความร่วมมือของผู้ประกอบการระหว่างประเทศในการจัดการท่องเที่ยวในภูมิภาคร่วมกันให้มีคุณภาพ
2. นำเสนอการส่งเสริมวัฒนธรรมแก่นักท่องเที่ยว
3. พัฒนาคุณลักษณะของผู้ประกอบการและผู้เกี่ยวข้องกับการบริการนักท่องเที่ยว
4. จัดการท่องเที่ยว Home Stay โดยมีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการต้อนรับนักท่องเที่ยวแก่เจ้าของบ้านพัก
5. จัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชน
6. พัฒนาอาสาสมัครนำเที่ยว

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา

การศึกษากระบวนการพัฒนาโจทย์วิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวแบบทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) เพื่อ ร่วมกับผู้เกี่ยวข้องในการทบทวนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของจังหวัด 2) เพื่อสร้างเครือข่ายนักวิจัยทั้งกับหน่วยงานภาครัฐและ เอกชน เพื่อร่วมพัฒนาโจทย์วิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยว 3) เพื่อสร้างชุดโครงการวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยว จากโจทย์วิจัยที่ได้ในข้อ 2 โดยมุ่งตอบคำถามต่อไปนี้ 1) ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดมุกดาหาร และ แขวงสะหวันนะเขต เป็นอย่างไร 2)ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดมุกดาหาร และ แขวงสะหวันนะเขต เป็นอย่างไรมีประเด็นใดบ้างที่จะจัดมาเป็นประเด็นการวิจัย 3)ประเด็นการวิจัยที่มีอยู่สมควรจะนำมาพัฒนาเป็นโครงการวิจัยได้อย่างไร ควรมีหน่วยงานใดบ้างเป็นผู้ร่วมวิจัย 4)จะมีการบริหารจัดการโครงการวิจัยนี้ให้สัมพันธ์กับงานวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาหลักสูตรยุทธศาสตร์การพัฒนาได้อย่างไร 5)กระบวนการพัฒนาประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและ เอกชนในการพัฒนาโจทย์วิจัย และสร้างโครงการและชุดโครงการวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยวควรเป็นอย่างไร โดยใช้วิธีการศึกษาเอกสาร สันทนากลุ่มเพื่อศึกษาศักยภาพ สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของแต่ละหน่วยงานแล้ววิเคราะห์องค์ประกอบของการท่องเที่ยว โดยใช้หลักการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็ง โอกาสและอุปสรรค (SWOT Analysis)

ผลการศึกษา ดังนี้

1. การทบทวนยุทธศาสตร์จังหวัด

1.1 ยุทธศาสตร์จังหวัดอุบลราชธานี

จังหวัดอุบลราชธานีได้จัดทำยุทธศาสตร์จังหวัด โดยแยกเป็น 6 ประเด็นยุทธศาสตร์ 16 กลยุทธ์ 36 แผนงาน 126 โครงการ เพื่อพัฒนาจังหวัดในด้านต่างๆ

เมื่อพิจารณาถึง ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์และแผนพัฒนาที่จังหวัดอุบลราชธานีกำหนดขึ้นพบว่า อุบลราชธานีมี 6 ยุทธศาสตร์ 16 กลยุทธ์ และ 36 แผนงาน ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการท่องเที่ยว ด้วยกลยุทธ์และแผนพัฒนาที่กำหนดไว้ พบว่า มียุทธศาสตร์ที่ 3 **การส่งเสริมการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว** กลยุทธ์ 8 **การส่งเสริมการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว** แผนงาน 8.2 **ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว** แผนงาน 8.3 **พัฒนาความร่วมมือทางการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว**

ระหว่างประเทศ กลยุทธ์ 10 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐาน เอื้อต่อการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว แผนงาน 10.1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐาน เอื้อต่อการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังกำหนดหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพที่จะรับผิดชอบโครงการที่ต้องดำเนินการด้วย จึงแสดงให้เห็นว่าจังหวัดได้ให้ความสำคัญต่อการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง รายละเอียดดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 แสดงรายละเอียดกลยุทธ์ แผนงาน โครงการและผู้รับผิดชอบตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์การค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ	ผู้รับผิดชอบ
8. การส่งเสริมการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว	8.1 ส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการ OTOP, เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน และ SMEs	โครงการ 8.1.1 ส่งเสริมสนับสนุน OTOP วิสาหกิจชุมชน และ SMEs ด้านการบริหารจัดการ โครงการ 8.1.2 ส่งเสริมพัฒนากระบวนการและมาตรฐานการผลิต	1. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด 2. สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด 3. สำนักงานเกษตรจังหวัด 1. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด 2. สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด 3. สำนักงานเกษตรจังหวัด
	8.1 ส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการ OTOP, เครือข่าย วิสาหกิจชุมชน และ SMEs (ต่อ)	โครงการ 8.1.3 สนับสนุนผู้ประกอบการ OTOP วิสาหกิจชุมชน และ SMEs ด้านการตลาด	1. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด 2. สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด 3. สำนักงานเกษตรจังหวัด 4. สำนักงานพาณิชย์จังหวัด 5. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
		โครงการ 8.1.4 ขยายผลการดำเนินงาน OTOP วิสาหกิจชุมชน และ SMEs	1. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด 2. สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด 3.สำนักงานเกษตรจังหวัด

ตารางที่ 4.1(ต่อ)				
กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ	ผู้รับผิดชอบ	
8. การส่งเสริมการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว (ต่อ)	8.2 ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว	โครงการ 8.1.5 จัดทำและประชาสัมพันธ์ตราสัญลักษณ์มาตรฐานสินค้า จ.อุบลราชธานี	1. สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	
		โครงการ 8.2.1 พัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อการท่องเที่ยว		
	8.3 พัฒนาความร่วมมือทางการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ	โครงการ 8.2.2 ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี เชื่อมโยงภูมิภาค และเขตตามเหลี่ยมมรกต		
		โครงการ 8.3.1 พัฒนาร่วมมือทางการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ	1. ด้านศุลกากรพินุลมั่งสหภาพ 2. สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	
	8.4 เสริมสร้างผู้ประกอบการ และการลงทุนอุตสาหกรรม ภูมิภาค	โครงการ 8.3.2 เสริมสร้างพันธมิตรธุรกิจการค้า และอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ	โครงการ 8.3.2 เสริมสร้างพันธมิตรธุรกิจการค้า และอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ	1. สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด 2. สำนักงานพาณิชย์จังหวัด
			โครงการ 8.4.1 ศึกษาความเหมาะสมก่อนการลงทุนผลิตเอทานอล	1. สำนักงานพลังงานภูมิภาคที่ 7
		โครงการ 8.4.2 เสริมสร้างความเข้มแข็งอุตสาหกรรมภูมิภาค	1. สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด	

ตารางที่ 4.1(ต่อ)			
กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ	ผู้รับผิดชอบ
10.การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐาน เอื้อต่อการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว	10.1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐาน เอื้อต่อการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว	โครงการ 10.1.1 พัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อรองรับ Logistics	1. สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน
		โครงการ 10.1.2 ศึกษาการจัดตั้งเขตปลอดอากร (Free Zone) และการจัดตั้งร้านค้าปลอดอากร (Duty Free)	1. ด้านศุลกากรพินุลมั่งสหภาพ
		โครงการ 10.1.3 ศึกษาวางแผนระบบ Regional Transport and Logistics Corridor	1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด
		โครงการ 10.1.4 จัดตั้งและก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก	1. สำนักงานจังหวัด 2. ด้านศุลกากรพินุลมั่งสหภาพ 3. ด้านตรวจคนเข้าเมืองพินุลมั่งสหภาพ

<p>10.การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง</p> <p>การดำเนินการลงทุนและการท่องเที่ยว (ต่อ)</p>	<p>10.1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง</p> <p>การดำเนินการลงทุนและการท่องเที่ยว (ต่อ)</p>	<p>โครงการ 10.1.5 ปรับปรุงภูมิทัศน์และพัฒนาสภาพแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ</p>	<p>1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด</p> <p>2.เทศบาลนคร</p> <p>3.อุทยานแห่งชาติผาแต้ม, แก่งตะนะ, ภูจองนายอย</p> <p>4. กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช</p> <p>5. จังหวัดอุบลราชธานี</p> <p>6. กรมป่าไม้</p>	<p>7. สำนักงานขนส่งจังหวัด</p> <p>8. หอการค้า</p> <p>9. สมาคมธุรกิจท่องเที่ยว</p> <p>10. ศูนย์การท่องเที่ยว</p> <p>กีฬาและนันทนาการ จ.อุบลราชธานี</p> <p>11. สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด</p>
		<p>โครงการ 10.1.6 ปรับปรุงเส้นทางคมนาคมขนส่ง</p>	<p>1. กรมทางหลวง</p> <p>2. สำนักงานทางหลวงชนบท</p> <p>3. องค์การบริหารส่วนจังหวัด</p>	
		<p>โครงการ 10.1.7 พัฒนาศูนย์ข้อมูลเพื่อการจัดการลงทุน และการท่องเที่ยว</p>	<p>1. ศูนย์การท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการ จ.อุบลราชธานี</p> <p>2. สำนักงานพาณิชย์จังหวัด</p> <p>3. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด</p>	

1.2 ยุทธศาสตร์จังหวัดมุกดาหาร

จังหวัดมุกดาหารได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาไว้ 8 ยุทธศาสตร์ 53 กลยุทธ์ ได้แก่

- 1) ยุทธศาสตร์การจัดความยากจน
- 2) การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ
- 3) การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุล
- 4) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 5) พัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจและสังคม
- 6) เสริมสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
- 7) ส่งเสริมประชาธิปไตยและประชาสังคม
- 8) การรักษาความมั่นคงชายแดน

ทั้ง 8 ยุทธศาสตร์ไม่ได้กล่าวถึงการท่องเที่ยวเลย แสดงถึงการมองการท่องเที่ยวว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย โดยมีกบ่าวไว้ในกลยุทธ์ที่ 6 ของยุทธศาสตร์ที่ 3 **ว่าจะ ส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางธรรมชาติและวัฒนธรรม พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวใหม่ให้มีคุณภาพ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าการท่องเที่ยวและบริการด้านการท่องเที่ยว พัฒนาระดับมาตรฐานการให้บริการปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว และธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว** แต่กลยุทธ์ดังกล่าวก็ยังไม่ปรากฏว่ามีแผนงาน โครงการรองรับ จึงไม่แน่ใจว่าการพัฒนาจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ ทั้งนี้วิสัยทัศน์ของจังหวัดก็เน้นการท่องเที่ยวแต่กลับมองไม่เห็นในยุทธศาสตร์ แผนงานและโครงการ

วัตถุประสงค์ข้อ 2) เพื่อสร้างเครือข่ายนักวิจัยทั้งกับหน่วยงานภาครัฐและ เอกชน เพื่อร่วมพัฒนา โจทย์วิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ผลการศึกษา

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีสนทนากลุ่มนั้นทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้ทำความรู้จักกันต่างฝ่ายต่างก็ได้แลกเปลี่ยนปัญหาซึ่งกันจึงสามารถมองเห็นความสัมพันธ์สอดคล้องของงานร่วมกันจึงเกิดเครือข่ายความร่วมมือของแต่ละหน่วยงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นเครือข่ายกับมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลรัตน์สังกัดของผู้วิจัย ทั้งนี้การมีผู้แทนจากส่วนกลางเช่นศูนย์ประสานงานมหาวิทยาลัยราชภัฏ ตัวแทนจากสถาบันอาชีวศึกษา และตัวแทนของ สกว. ทำให้ตัวแทนจากหน่วยงานให้ความไว้วางใจ จึงเกิดเครือข่ายเบื้องต้นระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลฯกับวิทยาลัยการอาชีพพนมดินราชชนนีมุกดาหาร เครือข่ายระหว่างทีมวิจัยกับหน่วยงานต้นสังกัดของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศูนย์มุกดาหาร การดำเนินการดังกล่าวทำให้ได้ข้อมูลทั้งด้านศักยภาพ ปัญหา และความต้องการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว เมื่อทีมวิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยกระบวนการ SWOT Analysis ได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

และเป็นเครือข่ายโดยตรงคือนักวิจัยกับนักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์ โดยมีนักศึกษาร่วมทำงานวิจัยในโครงการวินโด2 จำนวน 6 โครงการ

วัตถุประสงค์ข้อ 3) เพื่อสร้างชุดโครงการวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยว จากโจทย์วิจัยที่ได้ในข้อ 2

ชุดโครงการวิจัย

จากโจทย์วิจัยที่ได้มานั้นผู้วิจัยได้ร่วมมือกับนักศึกษาและต้นสังกัดนักศึกษารวมทั้งเจ้าของผู้รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาชุดโครงการวิจัยการท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร เพื่อจะตอบโจทย์การวิจัยข้อที่ 1. ทำอย่างไรนักท่องเที่ยวจึงจะพักค้างคืน ที่เที่ยว และ ใช้จ่ายเงินที่จังหวัดมุกดาหารให้มากที่สุด ในชุดโครงการดังกล่าวมี 6 โครงการย่อย ดังนี้

1. โครงการวิจัยพัฒนารูปแบบความร่วมมือของผู้ประกอบการในการจัดการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ
2. วิจัยแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาแก่งกะเบา
3. แนวทางการใช้ประโยชน์จุดชมวิวม่านน้ำโขงในภาคกลางคืน
4. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดมุกดาหารเพื่อการท่องเที่ยว
5. วิจัยพัฒนาตลาดราตรีให้เป็นตลาดมาตรฐานเพื่อการท่องเที่ยว
6. แนวทางในการจัดจำหน่ายสินค้าชุมชนในตลาดอินโดจีน

จากการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวของหัวหน้าหน่วยงาน และการวิเคราะห์ศักยภาพการท่องเที่ยวทำให้ได้ประเด็นพัฒนาที่สอดคล้องกับโจทย์วิจัยที่ได้หลายประการ จึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาโครงการวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยวโครงการต่างๆ ดังนี้

1. โครงการวิจัยพัฒนาคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม
2. โครงการวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนและรูปแบบการเสนอขายแก่นักท่องเที่ยว
3. โครงการวิจัยความเป็นไปได้และรูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการท่องเที่ยว
4. โครงการวิจัยพัฒนาการใช้ประโยชน์จากแม่น้ำโขงเพื่อการท่องเที่ยว

5. โครงการวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมชนเผ่า
6. โครงการวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์เขาภูพาน
7. โครงการวิจัยพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างประเทศเพื่อการท่องเที่ยว
8. โครงการวิจัยพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวตามรอยกะปอมยักษ์
9. โครงการวิจัยรูปแบบการร่วมมือในการจัดตั้งบริษัทร่วมทุนด้านการบริการนำเที่ยวระหว่างประเทศ
10. โครงการความร่วมมือของผู้ประกอบการนำเที่ยวในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัด

การตอบคำถามการวิจัย ดังนี้

คำถามข้อที่ 1) ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดมุกดาหาร และ แขวงสะหวันนะเขต เป็นอย่างไร

คำถามข้อที่ 2) ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดมุกดาหาร และ แขวงสะหวันนะเขต เป็นอย่างไรมีประเด็นใดบ้างที่จะจัดมาเป็นประเด็นการวิจัย

คำถามข้อที่ 3) ประเด็นการวิจัยที่มีอยู่สมควรจะนำมาพัฒนาเป็นโครงการวิจัยได้อย่างไร ควรมีหน่วยงานใดบ้างเป็นผู้ร่วมวิจัย

คำถามข้อที่ 4) จะมีการบริหารจัดการโครงการวิจัยนี้ให้สัมพันธ์กับงานวิทยานิพนธ์ของ นักศึกษาหลักสูตรยุทธศาสตร์การพัฒนาได้อย่างไร

คำถามข้อที่ 5) กระบวนการพัฒนาประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการ พัฒนาโจทย์วิจัย และสร้างโครงการและชุดโครงการวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยวควรเป็นอย่างไร

คำถามข้อที่ 1) ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดมุกดาหาร และ แขวงสะหวันนะเขต เป็นอย่างไร

ศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี

1. มีสนามบิน รถไฟ รถโดยสารปรับอากาศ เชื่อมโยงการจราจรอุบลราชธานี กรุงเทพมหานครทำให้การเดินทางมีความสะดวกสบาย และ รวดเร็ว ทำให้สามารถขนถ่าย นักท่องเที่ยวเข้ามาจังหวัดอุบลราชธานีได้จำนวนมากและรวดเร็ว
2. มีรถโดยสารระหว่างประเทศวิ่งระหว่างอุบลราชธานี กับเมืองปากเซ แขวงจำปาศักดิ์ วันละ 8 เที่ยว จึงเป็นสิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาจังหวัดอุบลราชธานีจำนวนมาก
3. มีรถตู้รับจ้างวิ่งนำเที่ยวระหว่างประเทศ จึงเป็นช่องทางในการเลือกสถานที่ท่องเที่ยวทั้งในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน

4. มีโรงแรม ร้านอาหารเพียงพอต่อการให้บริการยกเว้นกรณีเทศกาลแห่งเทียนพรรษา ร้านอาหารจำหน่ายของฝาก สร้างความสะดวกสบายต่อนักท่องเที่ยว
5. มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายทั้งทางวัฒนธรรม ธรรมชาติ ศาสนสถาน โบราณสถานและโบราณวัตถุ ที่นักท่องเที่ยวสามารถเลือกท่องเที่ยวได้ตามความต้องการ
6. มีแหล่งท่องเที่ยวผาแต้ม แม่น้ำสองสี ที่มีชื่อเสียงสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้
7. มีแม่น้ำโขงเป็นเส้นแบ่งเขตแดนไทย-ลาว ซึ่งสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้
8. มีประเพณีแห่งเทียนพรรษาที่ยิ่งใหญ่ ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาได้จำนวนมาก

ศักยภาพของจังหวัดมุกดาหาร

1. มีสะพานข้ามโขงไทยลาว 2 ทำให้ดึงดูดความสนใจของคนให้เดินทางมาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ทั้งคนไทยและต่างชาติ
2. เป็นเมืองชายแดนมีแม่น้ำโขงเป็นสิ่งดึงดูดใจ
3. มีเมืองสะพานนะเขตเป็นเมืองคู่แฝดมีประเพณีวัฒนธรรมที่คล้ายกัน ประชาชนมีความสัมพันธ์ และ ผูกพันกันมายาวนาน
4. มีความถนัดในการทำการค้าชายแดน
5. มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายแต่ศักยภาพการท่องเที่ยวต่ำ
6. มีวัฒนธรรม 8 เผ่า ที่สามารถพัฒนารูปแบบการนำเสนอต่อนักท่องเที่ยวได้
7. มีนักท่องเที่ยวทั้งที่มาเที่ยวมุกดาหารโดยตรงและโดยอ้อมเพิ่มมากขึ้น ทำให้เป็นโอกาสของท้องถิ่นที่จะสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิตของชุมชนได้เป็นอย่างดี

คำถามข้อที่ 2) ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดมุกดาหาร เป็นอย่างไรมีประเด็นใดบ้างที่จะจัดมาเป็นประเด็นการวิจัย

เมื่อพิจารณาประเด็นยุทธศาสตร์พัฒนาจังหวัดในรายการยุทธแล้วผู้วิจัยเห็นว่าประเด็นที่ควรนำมาเป็นโจทย์การวิจัยดังนี้

1 ส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางธรรมชาติและวัฒนธรรม

ประเด็นวิจัย การส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางธรรมชาติและวัฒนธรรม มีรูปแบบเป็นอย่างไร

2 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวใหม่ให้มีคุณภาพ

ประเด็นการวิจัย รูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวใหม่ เป็นอย่างไร

3 เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าการท่องเที่ยว และบริการด้านการท่องเที่ยว

ประเด็นการวิจัย รูปแบบการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าและบริการการท่องเที่ยวเป็นอย่างไร

4 พัฒนาระดับมาตรฐานการให้บริการปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว

ประเด็นการวิจัย ปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวใดที่ไม่ได้มาตรฐานและแนวทางการพัฒนาเป็นอย่างไร

คำถามข้อที่ 3) ประเด็นการวิจัยที่มีอยู่สมควรจะนำมาพัฒนาเป็นโครงการวิจัยได้อย่างไร ควรมีหน่วยงานใดบ้างเป็นผู้ร่วมวิจัย

จากประเด็นการวิจัยดังกล่าวสามารถนำมาพัฒนาเป็นโครงการวิจัยดังนี้

ประเด็นวิจัย 1 การส่งเสริมและพัฒนาก่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางธรรมชาติและวัฒนธรรม มีรูปแบบเป็นอย่างไร

โครงการวิจัย

- การวิจัยนำร่องเพื่อจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเป็นเจ้าของ
- การวิจัยพัฒนาการจัดการท่องเที่ยว home stay

ผู้เกี่ยวข้องในการวิจัย ผอ.ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด พัฒนาการจังหวัด นายองค์การบริหารส่วนตำบล ชาวบ้านเจ้าของวัฒนธรรม และ/หรือแหล่งท่องเที่ยว ผู้ประกอบการนำเที่ยว

ประเด็นการวิจัย 2 รูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวใหม่ เป็นอย่างไร

โครงการวิจัย

- การวิจัยพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวผูกพันกับอ่างเก็บน้ำห้วยสิงห์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเชื่อมโยงต่อกันเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่

ผู้เกี่ยวข้องในการวิจัย หัวหน้าอุทยาน องค์การบริหารส่วนตำบล ประชาชนในเขตอุทยาน ผู้ประกอบการนำเที่ยว ผอ.อารท่องเที่ยวและกีฬา

ประเด็นการวิจัย รูปแบบการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าและบริการการท่องเที่ยวเป็นอย่างไร

โครงการวิจัย

- การศึกษาศักยภาพของสินค้าชุมชนเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาสู่การผลิตเป็นสินค้าจำหน่ายเป็นของฝากแก่นักท่องเที่ยว
- การศึกษารูปแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนให้เป็นของที่ระลึกเพื่อจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว
- การศึกษารูปแบบการนำเสนอขายสินค้าชุมชนแก่นักท่องเที่ยว

ผู้เกี่ยวข้องในการวิจัย พัฒนาการจังหวัด พานิชย์จังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด กลุ่มผู้ประกอบการสินค้าชุมชน นายกองค้การบริหารส่วนตำบล นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี

ประเด็นการวิจัย ปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวใดที่ไม่ได้มาตรฐานและแนวทางการพัฒนาเป็นอย่างไร

โครงการวิจัย

- การวิจัยพัฒนาปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร

ผู้เกี่ยวข้องในการวิจัย พัฒนาการจังหวัด พานิชย์จังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด กลุ่มผู้ประกอบการสินค้าชุมชน นายกองค้การบริหารส่วนตำบล นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี แรงงานจังหวัด สาธารณสุขจังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด ประธานหอการค้า นายกสมาคมการท่องเที่ยว วัฒนธรรมจังหวัด ขนส่งจังหวัด ททท.เขต

โจทย์วิจัยการท่องเที่ยว

จากความต้องการพัฒนาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยได้กำหนดโจทย์วิจัยให้ครอบคลุมความต้องการ ดังนี้

1. เมื่อมีสะพานมิตรภาพไทยลาว 2 จะทำให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามามากขึ้นจังหวัดมุกดาหารจะมีการบริหารจัดการเพื่อให้จังหวัดได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวโดยวิธีใดบ้าง
 - 1.1 จังหวัดจะทำให้มีนักท่องเที่ยวพักค้างคืนและท่องเที่ยวในจังหวัดได้อย่างไร

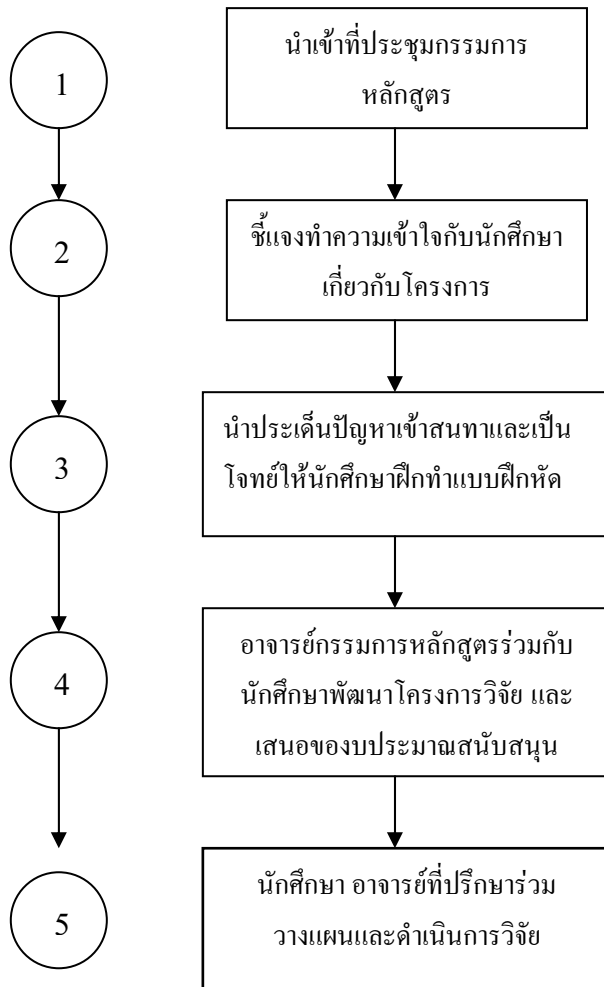
- 1.2 ผู้ประกอบการนำเที่ยวจะร่วมมือกันพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างไรจึงจะสร้างความเป็นผู้ดำเนินการท่องเที่ยวของภูมิภาคได้
 - 1.3 กระบวนการนำเสนอการแสดงทางวัฒนธรรมแก่นักท่องเที่ยวที่เหมาะสมเป็นอย่างไร
 - 1.4 ผลิตภัณฑ์ชุมชนจะพัฒนารูปแบบให้เป็นสินค้าของฝากได้อย่างไรบ้าง และจะนำเสนอต่อนักท่องเที่ยวได้อย่างไรบ้าง
 - 1.5 จุดชุมวิวิสะพานมิตรภาพไทย-ลาว 2 จะสามารถสร้างศูนย์จำหน่ายสินค้าชุมชนได้หรือไม่ อย่างไร
 - 1.6 ผู้ประกอบการและประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวควรมีคุณลักษณะอย่างไรจึงจะสามารถสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวและจะพัฒนาอย่างไร
 - 1.7 กระบวนการจัดการท่องเที่ยว home stay ที่เหมาะสมเป็นอย่างไร จะสามารถสร้างกระบวนการดังกล่าวได้อย่างไร
 - 1.8 การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ดำเนินการโดยชุมชนมีกระบวนการจัดการอย่างไร และจะสร้างขึ้นมาได้อย่างไร
- 2. จังหวัดมุกดาหารจะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่เพื่อรองรับการท่องเที่ยวที่มีมากขึ้นอย่างไร**
- 2.1 ทศนิยมภาพริมฝั่งโขงควรเป็นอย่างไรและจะมีกระบวนการพัฒนาให้เป็นจุดขายในการท่องเที่ยวได้อย่างไร
 - 2.2 หาด เกาะ แก่งของแม่น้ำโขงที่มีศักยภาพพอที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีที่ใดบ้างและควรพัฒนาให้เป็นอย่างไร
 - 2.3 แหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่จะสามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สมบูรณ์และพัฒนาเป็นเส้นทางท่องเที่ยวได้อย่างไรบ้าง
- 3. เมื่อมีนักท่องเที่ยวมากขึ้นจังหวัดมุกดาหารจะพัฒนาสิ่งสนับสนุนการท่องเที่ยวให้สมบูรณ์และเป็นที่ยังพอใจของนักท่องเที่ยวได้อย่างไร**
- 1.2 ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเช่น พนักงานต้อนรับของโรงแรม กรมกรสามล้อ ผู้บริการรถรับจ้าง และพนักงานเสิร์ฟอาหารของร้านอาหารต่างๆจะร่วมมือกันสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวได้อย่างไรบ้างและจะมีการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยวิธีใด
 - 1.3 การท่องเที่ยวทางน้ำจะสามารถจัดได้กี่รูปแบบอะไรบ้างและมีเส้นทางใดบ้างที่มีศักยภาพพอที่จะพัฒนาให้เป็นเส้นทางท่องเที่ยวประจำได้

- 1.4 การจัดการแข่งขันกีฬาทางน้ำนานาชาติมีความเป็นไปได้หรือไม่และควรเป็นกีฬานิดใด
- 1.5 การจัดงานประเพณีแข่งเรือยาวไทย-ลาวที่ทำอยู่จะสามารถจัดให้ยิ่งใหญ่เป็นการแข่งขันเรือยาวนานาชาติได้หรือไม่อย่างไร

คำถามข้อที่ 4) จะมีการบริหารจัดการโครงการวิจัยนี้ให้เป็นวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา

หลักสูตรยุทธศาสตร์การพัฒนา ได้อย่างไร

การดำเนินการพัฒนาโจทย์วิจัยผู้วิจัยได้นำโครงการเข้าชี้แจงและขอให้คณะกรรมการหลักสูตรเป็นกรรมนักวิจัยร่วม ดังนั้นจึงได้รับความร่วมมือจากคณะกรรมการหลักสูตรเป็นอย่างดี และกำหนดให้นักศึกษาเข้าร่วมประชุมเพื่อทำความเข้าใจกับปัญหาและความต้องการพัฒนาของหน่วยงานต่างๆ นอกจากนั้นในการสอนอาจารย์ผู้สอนก็นำปัญหาการท่อกเกี่ยวข้องมาเป็นประเด็นตัวอย่างในการฝึกภาคปฏิบัติ และขณะเดียวกันคณะกรรมการหลักสูตรช่วยกันพัฒนาโครงการวิจัยเพื่อขอทุนวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย แล้วกำหนดหัวข้อให้นักศึกษาพัฒนาเป็นเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จึงสรุปเป็นขั้นตอนการดำเนินการได้ดังนี้

คำถามข้อที่ 5) กระบวนการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

ในการพัฒนาโจทย์วิจัยและสร้างโครงการวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยวร่วมกันอย่างไร

การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ขอให้มหาวิทยาลัยออกหนังสือเชิญหน่วยงาน ที่จังหวัดมุกดาหารอธิการบดีเป็นผู้ลงนาม ส่วนจังหวัดอุบลราชธานีคณะบดีเป็นผู้ลงนาม จังหวัดมุกดาหารให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเป็นผู้ส่งและติดตามสอบถามเรื่องการเข้าร่วมประชุม ส่วนจังหวัดอุบลราชธานีส่งหนังสือตามระบบของมหาวิทยาลัยคือมีพนักงานส่งหนังสือตามหน่วยงานโดยไม่ได้ติดตามโดยวิธีอื่น จากการดำเนินการทั้งสองวิธีพบว่า การที่อธิการบดีลงนามในหนังสือและให้นักศึกษาส่งหนังสือและติดตามสอบถามเรื่องการเข้าร่วมประชุมทำให้มีผู้เข้าร่วมประชุม เกือบครบทุกหน่วยงานคือขาดเพียง 2 หน่วยงาน ส่วนที่อุบลราชธานีที่ให้คณะบดีลงนามและส่งหนังสือโดยระบบที่ทำประจำและไม่มีการติดตามสอบถามทำให้มีผู้เข้าร่วมประชุมเพียง 4 หน่วยงานเท่านั้น

การอภิปรายผล

จากการศึกษาการพัฒนาโจทย์วิจัยพัฒนาการท่องเที่ยวแบบทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้พบประเด็นที่สมควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

ด้านกระบวนการพัฒนาโจทย์การวิจัย

หมายถึงกระบวนการพัฒนาโจทย์วิจัยที่ผู้วิจัยนำมาใช้ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือให้มีการพัฒนาโจทย์วิจัยโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ดังนั้นผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องเชิญผู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวทั้งโดยตรงและโดยอ้อมมาร่วมประชุม โดยผู้วิจัยได้ขอให้มหาวิทยาลัยออกหนังสือเชิญผู้เกี่ยวข้องมาประชุม แล้วส่งถึงผู้เกี่ยวข้องเป็น 2 แบบ คือ จังหวัดมุกดาหารอธิการบดีลงนามหนังสือการส่งหนังสือผู้วิจัยให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาอุทกศาสตร์การพัฒนาเป็นผู้ส่งหนังสือโดยตรงและสอบถามการเข้าร่วมประชุม ส่วนจังหวัดอุบลราชธานีคณะบดีเป็นผู้ลงนามส่วนการส่งผู้วิจัยได้ให้มหาวิทยาลัยส่งตามปกติคือให้เจ้าหน้าที่ส่งหนังสือเป็นผู้ส่ง ซึ่งผู้เกี่ยวข้องทุกหน่วยเหมือนกันทั้งสองจังหวัด ผลการเชิญพบว่าจังหวัดอุบลราชธานีมีผู้เกี่ยวข้องที่รับเชิญเข้าร่วมประชุมเพียง 4 หน่วยงาน ส่วนจังหวัดมุกดาหารมีตัวแทนหน่วยงานเข้าร่วมประชุม จำนวน 14 หน่วยงาน ทั้งนี้เนื่องมาจากการส่งหนังสือเชิญและการติดตามสอบถามและเชิญชวนผู้เกี่ยวข้องที่ต่างกัน การที่จังหวัดมุกดาหารมีผู้เข้าร่วมประชุมมากกว่าเพราะว่านักศึกษาได้ส่งหนังสือและเชิญด้วยตัวเองจึงถือว่าเป็นปัจจัยที่ทำให้หน่วยงานให้ความสำคัญต่อการประชุมและมาประชุมมากกว่าการส่งหนังสือแบบธรรมดาโดยไม่มีผู้รับผิดชอบประสานงานเชิญชวน และการที่อธิการบดีกับคณะบดีเป็นผู้ลงนามอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้มีผู้เข้าร่วมประชุมต่างกัน เพราะหน่วยงานอาจให้ความสำคัญต่อคนลงนามในหนังสือต่างกัน

ด้านที่มาของปัญหาและความต้องการพัฒนาของผู้เกี่ยวข้อง

การประชุมผู้เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการสนทนากลุ่มผสมกับเทคนิคการประชุมโตะกลม ที่ให้ผู้ร่วมประชุมทุกคนได้แสดงความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาและความต้องการของหน่วยงานที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว เมื่อประเด็นปัญหาเกี่ยวข้องกับหน่วยงานใด ผู้วิจัยที่ทำหน้าที่เป็นประธานที่ประชุมก็จะเชิญหน่วยงานนั้นได้แสดงความคิดเห็นที่ ดังนั้น นอกจากที่ประชุมจะทราบปัญหาและความต้องการของแต่ละหน่วยงานแล้วยังได้แนวทางในการแก้ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานของตนไปพร้อมกันด้วย และการที่ขอให้ผู้ร่วมประชุมได้แนะนำตัวเองต่อที่ประชุมก่อนการแสดงความคิดเห็นทำให้เกิดความรู้จักคุ้นเคยระหว่างหน่วยงาน จึงเป็นการสร้างเครือข่ายได้อีกทางหนึ่ง

ด้านผลผลิตของโจทย์วิจัย

ส่วนมากตัวแทนหน่วยงานผู้เสนอปัญหาและความต้องการจะเสนอปัญหาทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานตัวเอง ดังนั้นผู้วิจัยต้องนำปัญหาเหล่านั้นมาพัฒนาให้เป็นปัญหาการวิจัยและตั้งเป็นโจทย์วิจัยเอง โดยที่ผู้วิจัยได้รวบรวมปัญหาจากที่ประชุมมาจัดหมวดหมู่ของปัญหาการท่องเที่ยวนอกเป็นด้านๆ ได้แก่ ด้านแหล่งการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการ ด้านสิ่งสนับสนุน และยกประเด็นโอกาสที่มีสะพานมิตรภาพไทยลาว 2 ที่จะเป็นปัจจัยดึงดูดให้ประชาชนเดินทางเข้ามาจังหวัดมุกดาหารมากขึ้นเป็นประเด็นในการวิเคราะห์เพื่อสร้างโจทย์การวิจัย ดังนั้นจึงได้โจทย์วิจัยออกมาเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ ในสภาพที่จังหวัดมุกดาหารมีสะพานข้ามโขงมิตรภาพไทยลาว 2 จังหวัดมุกดาหารจะมีการบริหารจัดการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงจังหวัดอย่างไร 2) ด้านแหล่งท่องเที่ยว จังหวัดมุกดาหารจะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่เพื่อรองรับการท่องเที่ยวที่จะมีมากขึ้นอย่างไร 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เมื่อมีนักท่องเที่ยวมากขึ้นจังหวัดมุกดาหารจะพัฒนาสิ่งสนับสนุนการท่องเที่ยวให้สมบูรณ์อย่างไรบ้าง โดยในแต่ละด้านจะประกอบด้วยโจทย์การวิจัยย่อยเพื่อให้หน่วยงานนำไปตั้งเป็นโจทย์และทำการวิจัยพัฒนาให้เกิดผลดีต่อการท่องเที่ยวต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้งาน

สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำโจทย์วิจัยไปพัฒนาเป็นโครงการวิจัยเพื่อขอรับทุนอุดหนุนจากหน่วยงานเพื่อทำการวิจัยพัฒนาได้ และอาจร่วมมือกับหน่วยงานราชการ สถาบันการศึกษาในการวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โจทย์วิจัยที่พัฒนาขึ้นมา ส่วนผู้สนใจการทำวิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยวก็สามารถใช้โจทย์วิจัยไปพัฒนาเป็นโครงการวิจัยเพื่อขอรับทุนอุดหนุนจากสถาบันการเงินได้เลย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

หากจะมีการวิจัยครั้งต่อไป ในลักษณะที่กว้างขึ้น(รวมถึงประเทศเพื่อนบ้าน) ควรใช้
งบประมาณที่มากขึ้น มีส่วนราชการระดับกรมของแต่ละประเทศเข้าร่วมด้วยอย่างเป็นทางการ จะทำให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความสะดวก

บทความงานวิจัย

โครงการวิจัยเรื่อง	การวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างบูรณาการ โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม		
สนับสนุนทุนการวิจัย	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)		
คณะผู้วิจัย	เวช	หกพันนา	หัวหน้าโครงการ
	อารี	หลวงนา	
	ธนาวัฒน์	เจริญวงศ์	
ปีที่ทำการวิจัยสำเร็จ	พ.ศ.	2550	

บทคัดย่อ

การวิจัย “การวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างบูรณาการแบบทุกฝ่ายมีส่วนร่วม” มีวัตถุประสงค์ เพื่อร่วมกับผู้เกี่ยวข้องของทบทวนยุทธศาสตร์ของจังหวัด สร้างเครือข่ายนักวิจัยทั้งกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อร่วมพัฒนาโจทย์ชุดโครงการวิจัย และพัฒนาชุดโครงการวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยวที่เป็นผลจากโจทย์วิจัย โดยกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การสนทนากลุ่ม (Focus Group) และการวิเคราะห์ปัจจัยการท่องเที่ยวประกอบกับศักยภาพของจังหวัด ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ผลการวิจัย

ด้านยุทธศาสตร์จังหวัดอุบลราชธานีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวมีการกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ แผนงานและโครงการไว้อย่างชัดเจน โดยมีผู้รับผิดชอบในกิจกรรมต่างๆที่กำหนดขึ้น ส่วนจังหวัดมุกดาหารไม่มียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยตรง แต่มีกำหนดไว้ในกลยุทธ์ ซึ่งก็กำหนดไว้เป็นกรอบแคบๆและเป็นส่วนย่อยเท่านั้น ส่วนเครือข่ายนักวิจัยนั้นได้สร้างเครือข่ายกับวิทยาลัยการอาชีพนวมินทรราชชนนีมุกดาหาร นักศึกษาปริญญาโทสาขายุทธศาสตร์การพัฒนาซึ่งส่วนใหญ่เป็นข้าราชการในหน่วยงานจังหวัดมุกดาหารที่มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารระดับกลาง เป็นผู้ประกอบการ เช่นพัฒนาการจังหวัดมุกดาหาร รองหัวหน้าอุทยานภูผาเทิบ และนักการเมืองท้องถิ่น เป็นต้น และได้โจทย์วิจัย ดังนี้ 1)เมื่อมีสะพานมิตรภาพไทยลาว 2 จะทำให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามามากขึ้นจังหวัดมุกดาหารจะมีการบริหารจัดการเพื่อให้จังหวัดได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวโดยวิธีใดบ้าง 1.1)จังหวัดจะทำให้นักท่องเที่ยวพักค้างคืนและท่องเที่ยวในจังหวัดได้อย่างไร 1.2)ผู้ประกอบการนำเที่ยวจะร่วมมือกันพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างไรจึงจะสร้างความเป็นผู้นำในการจัดการท่องเที่ยวของภูมิภาคได้ 1.3)

กระบวนการนำเสนอการแสดงทางวัฒนธรรมแก่นักท่องเที่ยวที่เหมาะสมเป็นอย่างไร 1.4) ผลิตภัณฑ์ชุมชนจะพัฒนารูปแบบให้เป็นสินค้าของฝากได้อย่างไรบ้าง และจะนำเสนอต่อนักท่องเที่ยวได้อย่างไรบ้าง 1.5) จุดชุมวิวสะพานมิตรภาพไทย-ลาว 2 จะสามารถสร้างศูนย์จำหน่ายสินค้าชุมชนได้หรือไม่ อย่างไร 1.6) ผู้ประกอบการและประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวควรมีคุณลักษณะอย่างไรจึงจะสามารถสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวและจะพัฒนาอย่างไร 1.8) กระบวนการจัดการท่องเที่ยว home stay ที่เหมาะสมเป็นอย่างไร จะสามารถสร้างกระบวนการดังกล่าวได้อย่างไร 1.9) การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ดำเนินการโดยชุมชนมีกระบวนการจัดการอย่างไรและจะสร้างขึ้นมาได้อย่างไร 2) จังหวัดมุกดาหารจะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่เพื่อรองรับการท่องเที่ยวที่จะมีมากขึ้นได้อย่างไร 2.1) ทัศนียภาพริมฝั่งโขงควรเป็นอย่างไรและจะมีกระบวนการพัฒนาให้เป็นจุดขายในการท่องเที่ยวได้อย่างไร 2.2) หาด เกาะ แก่งของแม่น้ำโขงที่มีศักยภาพพอที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีที่ใดบ้างและควรพัฒนาให้เป็นอย่างไร 2.3) แหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่จะสามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สมบูรณ์และพัฒนาเป็นเส้นทางท่องเที่ยวได้อย่างไรบ้าง 3) เมื่อมีนักท่องเที่ยวมากขึ้นจังหวัดมุกดาหารจะพัฒนาสิ่งสนับสนุนการท่องเที่ยวให้สมบูรณ์และเป็นที่พักพอใจของนักท่องเที่ยวได้อย่างไร 3.1) ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเช่น พนักงานต้อนรับของโรงแรม กรมกรสามล้อ ผู้บริการรถรับจ้าง และพนักงานเสิร์ฟอาหารของร้านอาหารต่างๆจะร่วมมือกันสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวได้อย่างไรบ้างและจะมีการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยวิธีใด 3.2) การท่องเที่ยวทางน้ำจะสามารถจัดได้ที่รูปแบบอะไรบ้างและมีเส้นทางใดบ้างที่มีศักยภาพพอที่จะพัฒนาให้เป็นเส้นทางท่องเที่ยวประจำได้ 3.3) การจัดการแข่งขันกีฬาทางน้ำนานาชาติมีความเป็นไปได้หรือไม่และควรเป็นกีฬานชนิดใด 3.4) การจัดงานประเพณีแข่งเรือยาวไทย-ลาวที่ทำอยู่จะสามารถจัดให้ยิ่งใหญ่เป็นการแข่งขันเรือยาวนานาชาติได้หรือไม่อย่างไร

ABSTRACT

TITLE

SPONSORED BY The Thailand Research Fun (TRF)

RESERCHER BY Asst. prof. Wech hokpunna

Asst.prof.Dr.Arree Luangna

Mr.Thanawat Charernwong

COMPLETED YEAR 2007

The development research travels type integration like [model] , the every side participates in , there is the objective ,for cooperate the accessory reviews the strategy of a province , build researcher both of network with government sector institute and private for share to develop problem in group research project arithmetic , and develop research project development group travels. That is from the problem in arithmetic researches , by the procedure picks to collect the data from a document , group conversations , (Focus Group) , and factor tourism analysis assembles with the latency has of education province as follows ,

RESEARCH RESULT

Strategy Ubon Ratchathani side about the tourism has strategy specification , strategy , work wound and the project keep clearly , by have the responsible man in all activity at fixes to go up. Mukdahan part has no the strategy at about the tourism directly , but , there is note in the strategy which as a result note narrow frame and is the fraction only. Network researcher that part has built the network and a college something boxing gloves tyrant mother Mookdahan occupation , master's degree branch strategy development student which , the majority is government servant in Mukdahan institute where has a position is level middle executive , be the entrepreneur , such as Mukdahan development. Deputy park rocky mountain chief pours , and locality politician , etc. , and get the problem in arithmetic researches , 1) as follows when , there are 2 friendship Thai Laos bridges will make to have a tourist travels to come in more and more the Mukdahan have will the administration manage for , how are which way is a province receives the advantage from the tourism by ? 1.1) How province will make a tourist has rested to stay overnight and travel in a province ? 1.2)How the entrepreneur will guide to join hands the development travel ? then will build the leadership in the administration have traveled of provincial 1.3) the procedure present cultural show to a tourist who appropriate ? 1.4) community products will have developed the format to gift goods ? , and will present build [wasp] a tourist has how 1.5) the dot abounds bridge friendship Thai scenery - , or not is Laos will have 2 can build zero sell community goods ? , how are how are ? 1.6) the entrepreneur and pertaining to tourism people supposedto the quality ? then will can build the impression to a tourist and will develop ? 1.8) the procedure manage to travel , home stay , at appropriate ? , how are how are how are how are how is will can build how is the procedure has aforementioned ? 1.9) manner tourism conserves that manage by the community has the procedure manages ?

and will establish can come to ? 2) the Mukdahan will develop the tourist attraction where will exist for support the tourism to will abound to go up ? 2.1) river bank Mekong scenery should ? and have will the procedure develop to the selling point have in the tourism ? 2.2) a beach , island , how are how is the islet of the Mekong River where has the latency will That will do. develop to the tourist attraction has where ? and should develop to ? 2.3) the tourist attraction where will exist can develop to tourist completed attraction and develop to are the route can travel ? 3) when , how are there is a tourist more and more the Mukdahan will develop the thing support smart recitation completely and pleasing of a tourist ? 3.1) the accessory and the tourism such as , the receptionist of a hotel , tricycle laborer , person serve the taxi , what kind are or not are how many are which way are how is and food work of bad [evil] an uncle will have sought all join hands to build the impression to a tourist ? and have will quality desirable development by ? 3.2) the tourism by sea will have can very ? the format what ? and have which route ? at have the latency will have That will do. to develop to tourism permanent route 3.3) the administration compete marine foreign countries sport have the possibility ? and should are the sport ? 3.4) work tradition arrangement race long Thai boat - , or not is Laos will have been whering do can very greatly is boat long foreign countries competition ? how ,

บทนำ

สืบเนื่องมาจาก ยุทธศาสตร์ความร่วมมือในการพัฒนาระหว่างประเทศลุ่มน้ำอิระวดี-เจ้าพระยาและแม่น้ำโขง(ACMECS) ได้นำมาสู่การพัฒนาโครงการต่างร่วมกันเช่น การสร้างระบบการขนส่งโดยพัฒนาเส้นทางคมนาคมจากร่างกึ่งประเทศเมียนมา ผ่านเข้าประเทศไทยที่อำเภอแม่สอด ออกที่จังหวัดมุกดาหาร เข้าสปป.ลาว ที่สะหวันนะเขต เข้าเวียตนามและออกทะเลจีนที่เมืองท่าดงเฮ้ย เส้นทางดังกล่าวจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความร่วมมือทางการค้าและการท่องเที่ยวที่สำคัญของภูมิภาคนี้ และปรากฏการตั้งแต่เริ่มต้นก่อสร้างสะพานมิตรภาพไทยลาวแห่งที่สองเพื่อเชื่อมระหว่างจังหวัดมุกดาหารกับเมืองไกรสอนพรมวิหาร แขวงสะหวันนะเขต คือประชาชนเริ่มเดินทางเข้ามาจังหวัดมุกดาหารเพิ่มขึ้น ยิ่งเมื่อก่อสร้างเสร็จและทำพิธีเปิดเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 249 สถิตินักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาจังหวัดมุกดาหารก็ยิ่งเพิ่มสูงขึ้นอีกหลายเท่าตัว ดังนั้นจังหวัดมุกดาหารจึงเป็นจังหวัดที่ได้รับผลกระทบด้านการท่องเที่ยวโดยตรง จึงเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยสนใจพัฒนาโจทย์วิจัยในเรื่องนี้

การวิจัยเป็นกระบวนการแสวงหาองค์ความรู้ใหม่เพื่อนำองค์ความรู้นั้นมาใช้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ในการวิจัยทางสังคมศาสตร์เป็นการวิจัยเพื่อตอบสนองต่อการนำองค์ความรู้มาใช้เพื่อตอบสนองความต้องการทางสังคมที่จะสรรสร้างสังคมให้เป็นไปตามทิศทางที่สังคมส่วนใหญ่ต้องการ ดังนั้นการวิจัยที่สร้างขึ้นมาก็ควรตอบสนองต่อการแก้ปัญหาที่แท้จริงของสังคมส่วนใหญ่ เมื่อการวิจัยเริ่มต้นด้วยโจทย์การวิจัย ดังนั้นที่มาของโจทย์การวิจัยจึงควรมาจากปัญหาและความต้องการของผู้ใช้งานวิจัยโดยตรง เพื่อให้ผลงานวิจัยที่ได้มามีผู้ที่ให้นำเอาไปใช้ได้จริง ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงเป็นการพัฒนาโจทย์วิจัยที่มุ่งเน้นให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ทั้งนี้เพื่อให้ได้โจทย์ที่มาจากปัญหาและความต้องการของทุกฝ่ายโดยแท้จริง จึงเป็นที่มาของกระบวนการพัฒนาโจทย์วิจัยในครั้งนี้

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยด้านพื้นที่คือจังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดมุกดาหาร และแขวงสะหวันนะเขตของ สปป.ลาว แต่เนื่องจากสะหวันนะเขตมีปัญหาด้านการประสานงานเพราะรัฐบาลลาวได้กำหนดขั้นตอนการเดินทางออกนอกประเทศไว้ยุ่งยากมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่สามารถดำเนินการในส่วนของแขวงสะหวันนะเขตได้ ส่วนด้านเนื้อหาคือกระบวนการพัฒนาโจทย์วิจัยการท่องเที่ยวอย่างบูรณาการแบบทุกฝ่ายมีส่วนร่วม โดยมีขอบเขตด้านเวลา 6 เดือน

สรุปผลการศึกษา

1. การทบทวนยุทธศาสตร์จังหวัด

1.1 ยุทธศาสตร์จังหวัดอุบลราชธานี

จังหวัดอุบลราชธานีได้จัดทำยุทธศาสตร์จังหวัด โดยแยกเป็น 6 ประเด็นยุทธศาสตร์ 16 กลยุทธ์ 36 แผนงาน 126 โครงการ เพื่อพัฒนาจังหวัดในด้านต่างๆ

เมื่อพิจารณาถึง ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์และแผนพัฒนาที่จังหวัดอุบลราชธานีกำหนดขึ้นพบว่า อุบลราชธานีมี 6 ยุทธศาสตร์ 16 กลยุทธ์ และ 36 แผนงาน ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการท่องเที่ยว ด้วยกลยุทธ์และแผนพัฒนาที่กำหนดไว้ พบว่า มียุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว กลยุทธ์ 8 การส่งเสริมการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว แผนงาน 8.2 ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว แผนงาน 8.3 พัฒนาความร่วมมือ ทางการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว ระหว่างประเทศ กลยุทธ์ 10 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐาน เอื้อต่อการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว แผนงาน 10.1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐาน เอื้อต่อการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังกำหนดหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพที่จะรับผิดชอบ โครงการที่ต้องดำเนินการด้วย จึงแสดงให้เห็นว่าจังหวัดได้ให้ความสำคัญต่อการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง รายละเอียดดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 แสดงรายละเอียดกลยุทธ์ แผนงาน โครงการและผู้รับผิดชอบตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์การค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ	ผู้รับผิดชอบ
8. การส่งเสริมการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว	8.1 ส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการ OTOP, เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน และ SMEs	โครงการ 8.1.1 ส่งเสริมสนับสนุน OTOP วิสาหกิจชุมชน และ SMEs ด้านการบริหารจัดการ โครงการ 8.1.2 ส่งเสริมพัฒนากระบวนการและมาตรฐานการผลิต	1. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด 2. สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด 3. สำนักงานเกษตรจังหวัด 1. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด 2. สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด 3. สำนักงานเกษตรจังหวัด
	8.1 ส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการ OTOP, เครือข่าย วิสาหกิจชุมชน และ SMEs (ต่อ)	โครงการ 8.1.3 สนับสนุนผู้ประกอบการ OTOP วิสาหกิจชุมชน และ SMEs ด้านการตลาด	1. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด 2. สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด 3. สำนักงานเกษตรจังหวัด 4. สำนักงานพาณิชย์จังหวัด 5. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
		โครงการ 8.1.4 ขยายผลการดำเนินงาน OTOP วิสาหกิจชุมชน และ SMEs	1. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด 2. สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด 3.สำนักงานเกษตรจังหวัด

ตารางที่ 4.1(ต่อ)

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ	ผู้รับผิดชอบ	
8. การส่งเสริมการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว (ต่อ)	8.2 ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว	โครงการ 8.1.5 จัดทำและประชาสัมพันธ์ตราสัญลักษณ์มาตรฐานสินค้า จ.อุบลราชธานี	1. สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	
		โครงการ 8.2.1 พัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อการท่องเที่ยว		
	8.3 พัฒนาความร่วมมือทางการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ	โครงการ 8.2.2 ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี เชื่อมโยงภูมิภาค และเขตตามเหลี่ยมมรกต		
		โครงการ 8.3.1 พัฒนาความร่วมมือทางการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ	1. ด้านศุลกากรพินุลมั่งอาหาร 2. สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	
8.4 เสริมสร้างผู้ประกอบการ และการลงทุนอุตสาหกรรม ภูมิภาค	8.4 เสริมสร้างผู้ประกอบการ และการลงทุนอุตสาหกรรม ภูมิภาค	โครงการ 8.3.2 เสริมสร้างพันธมิตรธุรกิจการค้า และอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ	1. สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด 2. สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	
		โครงการ 8.4.1 ศึกษาความเหมาะสมก่อนการลงทุนผลิตเอทานอล	1. สำนักงานพลังงานภูมิภาคที่ 7	
		โครงการ 8.4.2 เสริมสร้างความเข้มแข็งอุตสาหกรรมภูมิภาค	1. สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด	

ตารางที่ 4.1(ต่อ)

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ	ผู้รับผิดชอบ
<p>10.การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐาน เอื้อต่อการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว</p>	<p>10.1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐาน เอื้อต่อการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว</p>	<p>โครงการ 10.1.1 พัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อรองรับ Logistics</p>	<p>1. สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน</p>
		<p>โครงการ 10.1.2 ศึกษาการจัดตั้งเขตปลอดอากร (Free Zone) และการจัดตั้งร้านค้าปลอดอากร (Duty Free)</p>	<p>1. ด้านศุลกากรพินุลมั่งสหภาพ</p>
		<p>โครงการ 10.1.3 ศึกษาวางแผนระบบ Regional Transport and Logistics Corridor</p>	<p>1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด</p>
		<p>โครงการ 10.1.4 จัดตั้งและก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก</p>	<p>1. สำนักงานจังหวัด 2. ด้านศุลกากรพินุลมั่งสหภาพ 3. ด้านตรวจคนเข้าเมืองพินุลมั่งสหภาพ</p>

<p>10.การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง การลงทุนและการท่องเที่ยว (ต่อ)</p>	<p>10.1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง การลงทุนและการท่องเที่ยว (ต่อ)</p>	<p>โครงการ 10.1.5 ปรับปรุงภูมิทัศน์และพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ</p>	<p>1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด 2.เทศบาลนคร 3. อุทยานแห่งชาติผาแต้ม, แก่งตะนะ, ภูจองนายอย 4. กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช 5. จังหวัดอุบลราชธานี 6. กรมป่าไม้</p>	<p>7. สำนักงานขนส่งจังหวัด 8. หอการค้า 9. สมาคมธุรกิจท่องเที่ยว 10. ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการ จ.อุบลราชธานี 11. สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด</p>
		<p>โครงการ 10.1.6 ปรับปรุงเส้นทางคมนาคมขนส่ง</p>	<p>1. กรมทางหลวง 2. สำนักงานทางหลวงชนบท 3. องค์การบริหารส่วนจังหวัด</p>	
		<p>โครงการ 10.1.7 พัฒนาศูนย์ข้อมูลเพื่อการจัดการลงทุน และการท่องเที่ยว</p>	<p>1. ศูนย์การท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการ จ.อุบลราชธานี 2. สำนักงานพาณิชย์จังหวัด 3. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด</p>	

1.2 ยุทธศาสตร์จังหวัดมุกดาหาร

จังหวัดมุกดาหารได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาไว้ 8 ยุทธศาสตร์ 53 กลยุทธ์ ได้แก่

- 1) ยุทธศาสตร์การจัดความยากจน
- 2) การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ
- 3) การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุล
- 4) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 5) พัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจและสังคม
- 6) เสริมสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
- 7) ส่งเสริมประชาธิปไตยและประชาสังคม
- 8) การรักษาความมั่นคงชายแดน

ทั้ง 8 ยุทธศาสตร์ไม่ได้กล่าวถึงการท่องเที่ยวเลย แสดงถึงการมองการท่องเที่ยวว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย โดยมีกบ่าวไว้ในกลยุทธ์ที่ 6 ของยุทธศาสตร์ที่ 3 **ว่าจะ ส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางธรรมชาติและวัฒนธรรม พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวใหม่ให้มีคุณภาพ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าการท่องเที่ยวและบริการด้านการท่องเที่ยว พัฒนาระดับมาตรฐานการให้บริการปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว และธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว** แต่กลยุทธ์ดังกล่าวก็ยังไม่ปรากฏว่ามีแผนงาน โครงการรองรับ จึงไม่แน่ใจว่าการพัฒนาจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ ทั้งนี้วิสัยทัศน์ของจังหวัดก็เน้นการท่องเที่ยวแต่กลับมองไม่เห็นในยุทธศาสตร์ แผนงานและโครงการ

วัตถุประสงค์ข้อ 2) เพื่อสร้างเครือข่ายนักวิจัยทั้งกับหน่วยงานภาครัฐและ เอกชน เพื่อร่วมพัฒนา โจทย์วิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ผลการศึกษา

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีสนทนากลุ่มนั้นทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้ทำความรู้จักกัน ต่างฝ่ายต่างก็ได้แลกเปลี่ยนปัญหาซึ่งกันจึงสามารถมองเห็นความสัมพันธ์สอดคล้องของงานร่วมกันจึงเกิดเครือข่ายความร่วมมือของแต่ละหน่วยงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นเครือข่ายกับมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลรัตน์สังกัดของผู้วิจัย ทั้งนี้การมีผู้แทนจากส่วนกลางเช่นศูนย์ประสานงานมหาวิทยาลัยราชภัฏ ตัวแทนจากสถาบันอาชีวศึกษา และตัวแทนของ สกว. ทำให้ตัวแทนจากหน่วยงานให้ความไว้วางใจ จึงเกิดเครือข่ายเบื้องต้นระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลกับวิทยาลัยการอาชีพพนมดินราชชนนีมุกดาหาร เครือข่ายระหว่างทีมวิจัยกับหน่วยงานต้นสังกัดของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศูนย์มุกดาหาร การดำเนินการดังกล่าวทำให้ได้ข้อมูลทั้งด้านศักยภาพ ปัญหา และความต้องการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว เมื่อทีมวิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยกระบวนการ SWOT Analysis ได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

และเป็นเครือข่ายโดยตรงคือนักวิจัยกับนักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์ โดยมีนักศึกษาร่วมทำงานวิจัยในโครงการวินโด 2 จำนวน 6 โครงการ

วัตถุประสงค์ข้อ 3) เพื่อสร้างชุดโครงการวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยว จากโจทย์วิจัยที่ได้ในข้อ 2

ชุดโครงการวิจัย

จากโจทย์วิจัยที่ได้มานั้นผู้วิจัยได้ร่วมมือกับนักศึกษาและต้นสังกัดนักศึกษารวมทั้งเจ้าของผู้รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาชุดโครงการวิจัยการท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร เพื่อจะตอบโจทย์การวิจัยข้อที่ 1. ทำอย่างไรนักท่องเที่ยวจึงจะพักค้างคืน ที่เที่ยว และ ใช้จ่ายเงินที่จังหวัดมุกดาหารให้มากที่สุด ในชุดโครงการดังกล่าวมี 6 โครงการย่อย ดังนี้

1. โครงการวิจัยพัฒนารูปแบบความร่วมมือของผู้ประกอบการในการจัดการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ
2. วิจัยแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาแก่งกะเบา
3. แนวทางการใช้ประโยชน์จุดชมวิวน้ำโขงในภาคกลางคืน
4. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดมุกดาหารเพื่อการท่องเที่ยว
5. วิจัยพัฒนาตลาดตราตรีให้เป็นตลาดมาตรฐานเพื่อการท่องเที่ยว
6. แนวทางในการจัดจำหน่ายสินค้าชุมชนในตลาดอินโดจีน

จากการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวของหัวหน้าหน่วยงาน และการวิเคราะห์ศักยภาพการท่องเที่ยวทำให้ได้ประเด็นพัฒนาที่สอดคล้องกับโจทย์วิจัยที่ได้หลายประการ จึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาโครงการวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยวโครงการต่างๆ ดังนี้

1. โครงการวิจัยพัฒนาคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม
2. โครงการวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนและรูปแบบการเสนอขายแก่นักท่องเที่ยว
3. โครงการวิจัยความเป็นไปได้และรูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการท่องเที่ยว
4. โครงการวิจัยพัฒนาการใช้ประโยชน์จากแม่น้ำโขงเพื่อการท่องเที่ยว

5. โครงการวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมชนเผ่า
6. โครงการวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์เขาภูพาน
7. โครงการวิจัยพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างประเทศเพื่อการท่องเที่ยว
8. โครงการวิจัยพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวตามรอยกะปอมยักษ์
9. โครงการวิจัยรูปแบบการร่วมมือในการจัดตั้งบริษัทร่วมทุนด้านการบริการนำเที่ยวระหว่างประเทศ
10. โครงการความร่วมมือของผู้ประกอบการนำเที่ยวในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัด

การตอบคำถามการวิจัย ดังนี้

คำถามข้อที่ 1) ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดมุกดาหาร และ แขวงสะหวันนะเขต เป็นอย่างไร

คำถามข้อที่ 2) ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดมุกดาหาร และ แขวงสะหวันนะเขต เป็นอย่างไรมีประเด็นใดบ้างที่จะจัดมาเป็นประเด็นการวิจัย

คำถามข้อที่ 3) ประเด็นการวิจัยที่มีอยู่สมควรจะนำมาพัฒนาเป็นโครงการวิจัยได้อย่างไร ควรมีหน่วยงานใดบ้างเป็นผู้ร่วมวิจัย

คำถามข้อที่ 4) จะมีการบริหารจัดการโครงการวิจัยนี้ให้สัมพันธ์กับงานวิทยานิพนธ์ของ นักศึกษาหลักสูตรยุทธศาสตร์การพัฒนาได้อย่างไร

คำถามข้อที่ 5) กระบวนการพัฒนาประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการ พัฒนาโจทย์วิจัย และสร้างโครงการและชุดโครงการวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยวควรเป็นอย่างไร

คำถามข้อที่ 1) ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดมุกดาหาร และ แขวงสะหวันนะเขต เป็นอย่างไร

ศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี

1. มีสนามบิน รถไฟ รถโดยสารปรับอากาศ เชื่อมโยงการจราจรอุบลราชธานี กรุงเทพมหานครทำให้การเดินทางมีความสะดวกสบาย และ รวดเร็ว ทำให้สามารถขนถ่าย นักท่องเที่ยวเข้ามาจังหวัดอุบลราชธานีได้จำนวนมากและรวดเร็ว
2. มีรถโดยสารระหว่างประเทศวิ่งระหว่างอุบลราชธานี กับเมืองปากเซ แขวงจำปาศักดิ์ วัน ละ 8 เที่ยว จึงเป็นสิ่งดึงดูดให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาจังหวัดอุบลราชธานีจำนวนมาก
3. มีรถตู้รับจ้างวิ่งนำเที่ยวระหว่างประเทศ จึงเป็นช่องทางในการเลือกสถานที่ท่องเที่ยวทั้งในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน

4. มีโรงแรม ร้านอาหารเพียงพอต่อการให้บริการยกเว้นกรณีเทศกาลแห่งเทียนพรรษา ร้านอาหารจำหน่ายของฝาก สร้างความสะดวกสบายต่อนักท่องเที่ยว
5. มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายทั้งทางวัฒนธรรม ธรรมชาติ ศาสนสถาน โบราณสถานและโบราณวัตถุ ที่นักท่องเที่ยวสามารถเลือกท่องเที่ยวได้ตามความต้องการ
6. มีแหล่งท่องเที่ยวผาแต้ม แม่น้ำสองสี ที่มีชื่อเสียงสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้
7. มีแม่น้ำโขงเป็นเส้นแบ่งเขตแดนไทย-ลาว ซึ่งสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้
8. มีประเพณีแห่งเทียนพรรษาที่ยิ่งใหญ่ ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาได้จำนวนมาก

ศักยภาพของจังหวัดมุกดาหาร

1. มีสะพานข้ามโขงไทยลาว 2 ทำให้ดึงดูดความสนใจของคนให้เดินทางมาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ทั้งคนไทยและต่างชาติ
2. เป็นเมืองชายแดนมีแม่น้ำโขงเป็นสิ่งดึงดูดใจ
3. มีเมืองสะพานมิตรภาพเป็นเมืองคู่แฝดมีประเพณีวัฒนธรรมที่คล้ายกัน ประชาชนมีความสัมพันธ์ และ ผูกพันกันมายาวนาน
4. มีความถนัดในการทำการค้าชายแดน
5. มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายแต่ศักยภาพการท่องเที่ยวต่ำ
6. มีวัฒนธรรม 8 แห่ง ที่สามารถพัฒนารูปแบบการนำเสนอต่อนักท่องเที่ยวได้
7. มีนักท่องเที่ยวทั้งที่มาจากมุกดาหารโดยตรงและโดยอ้อมเพิ่มมากขึ้น ทำให้เป็นโอกาสของท้องถิ่นที่จะสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิตของชุมชนได้เป็นอย่างดี

คำถามข้อที่ 2) ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดมุกดาหาร เป็นอย่างไรมีประเด็นใดบ้างที่จะจัดมาเป็นประเด็นการวิจัย

เมื่อพิจารณาประเด็นยุทธศาสตร์พัฒนาจังหวัดในรายการยุทธแล้วผู้วิจัยเห็นว่าประเด็นที่ควรนำมาเป็นโจทย์การวิจัยดังนี้

1 ส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางธรรมชาติและวัฒนธรรม

ประเด็นวิจัย การส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางธรรมชาติและวัฒนธรรม มีรูปแบบเป็นอย่างไร

2 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวใหม่ให้มีคุณภาพ

ประเด็นการวิจัย รูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวใหม่ เป็นอย่างไร

3 เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าการท่องเที่ยว และบริการด้านการท่องเที่ยว

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างบูรณาการแบบทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

ประเด็นการวิจัย รูปแบบการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าและบริการการท่องเที่ยวเป็นอย่างไร

4 **พัฒนาระดับมาตรฐานการให้บริการปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว**

ประเด็นการวิจัย ปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวใดที่ไม่ได้มาตรฐานและแนวทางการพัฒนาเป็นอย่างไร

คำถามข้อที่ 3) ประเด็นการวิจัยที่มีอยู่สมควรจะนำมาพัฒนาเป็นโครงการวิจัยได้อย่างไร ควรมีหน่วยงานใดบ้างเป็นผู้ร่วมวิจัย

จากประเด็นการวิจัยดังกล่าวสามารถนำมาพัฒนาเป็นโครงการวิจัยดังนี้

ประเด็นวิจัย 1 การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางธรรมชาติและวัฒนธรรม มีรูปแบบเป็นอย่างไร

โครงการวิจัย

- การวิจัยนำร่องเพื่อจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเป็นเจ้าของ
- การวิจัยพัฒนาการจัดการท่องเที่ยว home stay

ผู้เกี่ยวข้องในการวิจัย ผอ.ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด พัฒนาการจังหวัด นายองค์การบริหารส่วนตำบล ชาวบ้านเจ้าของวัฒนธรรม และ/หรือแหล่งท่องเที่ยว ผู้ประกอบการนำเที่ยว

ประเด็นการวิจัย 2 รูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวใหม่ เป็นอย่างไร

โครงการวิจัย

- การวิจัยพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวผูกพันกับอ่างเก็บน้ำห้วยสิงห์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเชื่อมโยงต่อกันเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่

ผู้เกี่ยวข้องในการวิจัย หัวหน้าอุทยาน องค์การบริหารส่วนตำบล ประชาชนในเขตอุทยาน ผู้ประกอบการนำเที่ยว ผอ.อารท่องเที่ยวและกีฬา

ประเด็นการวิจัย รูปแบบการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าและบริการการท่องเที่ยวเป็นอย่างไร

โครงการวิจัย

- การศึกษาศักยภาพของสินค้าชุมชนเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาสู่การผลิตเป็นสินค้าจำหน่ายเป็นของฝากแก่นักท่องเที่ยว
- การศึกษารูปแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนให้เป็นของที่ระลึกเพื่อจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว
- การศึกษารูปแบบการนำเสนอขายสินค้าชุมชนแก่นักท่องเที่ยว

ผู้เกี่ยวข้องในการวิจัย พัฒนาการจังหวัด พานิชย์จังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด กลุ่มผู้ประกอบการสินค้าชุมชน นายกองค้การบริหารส่วนตำบล นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี

ประเด็นการวิจัย ปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวใดที่ไม่ได้มาตรฐานและแนวทางการพัฒนาเป็นอย่างไร

โครงการวิจัย

- การวิจัยพัฒนาปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร

ผู้เกี่ยวข้องในการวิจัย พัฒนาการจังหวัด พานิชย์จังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด กลุ่มผู้ประกอบการสินค้าชุมชน นายกองค้การบริหารส่วนตำบล นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี แรงงานจังหวัด สาธารณสุขจังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด ประธานหอการค้า นายกสมาคมการท่องเที่ยว วัฒนธรรมจังหวัด ขนส่งจังหวัด ททท.เขต

โจทย์วิจัยการท่องเที่ยว

จากความต้องการพัฒนาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยได้กำหนดโจทย์วิจัยให้ครอบคลุมความต้องการ ดังนี้

1. **เมื่อมีสะพานมิตรภาพไทยลาว 2 จะทำให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามามากขึ้นจังหวัดมุกดาหารจะมีการบริหารจัดการเพื่อให้จังหวัดได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวโดยวิธีใดบ้าง**
 - 1.1 จังหวัดจะทำให้นักท่องเที่ยวพักค้างคืนและท่องเที่ยวในจังหวัดได้อย่างไร

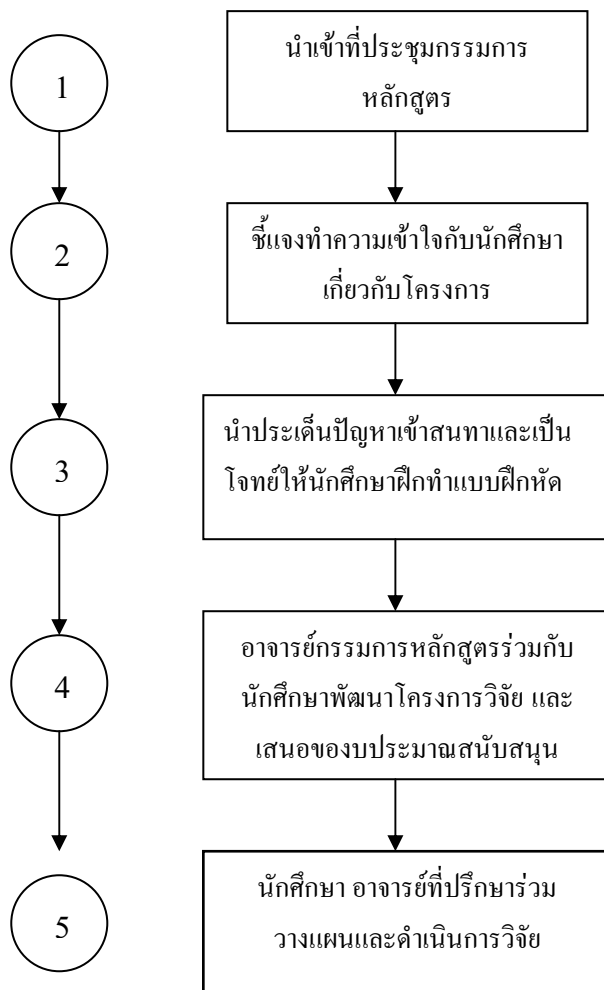
- 1.2 ผู้ประกอบการนำเที่ยวจะร่วมมือกันพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างไรจึงจะสร้างความเป็นผู้ดำเนินการจัดการท่องเที่ยวของภูมิภาคได้
 - 1.3 กระบวนการนำเสนอการแสดงทางวัฒนธรรมแก่นักท่องเที่ยวที่เหมาะสมเป็นอย่างไร
 - 1.4 ผลิตภัณฑ์ชุมชนจะพัฒนารูปแบบให้เป็นสินค้าของฝากได้อย่างไรบ้าง และจะนำเสนอต่อนักท่องเที่ยวได้อย่างไรบ้าง
 - 1.5 จุดชุมวิวิสะพานมิตรภาพไทย-ลาว 2 จะสามารถสร้างศูนย์จำหน่ายสินค้าชุมชนได้หรือไม่ อย่างไร
 - 1.6 ผู้ประกอบการและประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวควรมีคุณลักษณะอย่างไรจึงจะสามารถสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวและจะพัฒนาอย่างไร
 - 1.7 กระบวนการจัดการท่องเที่ยว home stay ที่เหมาะสมเป็นอย่างไร จะสามารถสร้างกระบวนการดังกล่าวได้อย่างไร
 - 1.8 การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ดำเนินการโดยชุมชนมีกระบวนการจัดการอย่างไร และจะสร้างขึ้นได้อย่างไร
- 2. จังหวัดมุกดาหารจะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่เพื่อรองรับการท่องเที่ยวที่มีมากขึ้นอย่างไร**
- 2.1 ทศนิยมภาพริมฝั่งโขงควรเป็นอย่างไรและจะมีกระบวนการพัฒนาให้เป็นจุดขายในการท่องเที่ยวได้อย่างไร
 - 2.2 หาด เกาะ แก่งของแม่น้ำโขงที่มีศักยภาพพอที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีที่ใดบ้างและควรพัฒนาให้เป็นอย่างไร
 - 2.3 แหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่จะสามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สมบูรณ์และพัฒนาเป็นเส้นทางท่องเที่ยวได้อย่างไรบ้าง
- 3. เมื่อมีนักท่องเที่ยวมากขึ้นจังหวัดมุกดาหารจะพัฒนาสิ่งสนับสนุนการท่องเที่ยวให้สมบูรณ์และเป็นที่ยังพอใจของนักท่องเที่ยวได้อย่างไร**
- 1.2 ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเช่น พนักงานต้อนรับของโรงแรม กรมกรสามล้อ ผู้บริการรถรับจ้าง และพนักงานเสิร์ฟอาหารของร้านอาหารต่างๆ จะร่วมมือกันสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวได้อย่างไรบ้างและจะมีการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยวิธีใด
 - 1.3 การท่องเที่ยวทางน้ำจะสามารถจัดได้กี่รูปแบบอะไรบ้างและมีเส้นทางใดบ้างที่มีศักยภาพพอที่จะพัฒนาให้เป็นเส้นทางท่องเที่ยวประจำได้

- 1.4 การจัดการแข่งขันกีฬาทางน้ำนานาชาติมีความเป็นไปได้หรือไม่และควรเป็นกีฬานิดใด
- 1.5 การจัดงานประเพณีแข่งเรือยาวไทย-ลาวที่ทำอยู่จะสามารถจัดให้ยิ่งใหญ่เป็นการแข่งขันเรือยาวนานาชาติได้หรือไม่อย่างไร

คำถามข้อที่ 4) จะมีการบริหารจัดการโครงการวิจัยนี้ให้เป็นวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา

หลักสูตรยุทธศาสตร์การพัฒนา ได้อย่างไร

การดำเนินการพัฒนาโจทย์วิจัยผู้วิจัยได้นำโครงการเข้าชี้แจงและขอให้คณะกรรมการหลักสูตรเป็นกรรมนักวิจัยร่วม ดังนั้นจึงได้รับความร่วมมือจากคณะกรรมการหลักสูตรเป็นอย่างดี และกำหนดให้นักศึกษาเข้าร่วมประชุมเพื่อทำความเข้าใจกับปัญหาและความต้องการพัฒนาของหน่วยงานต่างๆ นอกจากนั้นในการสอนอาจารย์ผู้สอนก็นำปัญหาการทอเกี่ยวมาเป็นประเด็นตัวอย่างในการฝึกภาคปฏิบัติ และขณะเดียวกันคณะกรรมการหลักสูตรช่วยกันพัฒนาโครงการวิจัยเพื่อขอทุนวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย แล้วกำหนดหัวข้อให้นักศึกษาพัฒนาเป็นเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จึงสรุปเป็นขั้นตอนการดำเนินการได้ดังนี้

คำถามข้อที่ 5) กระบวนการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

ในการพัฒนาโจทย์วิจัยและสร้างโครงการวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยวร่วมกันอย่างไร

การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ขอให้มหาวิทยาลัยออกหนังสือเชิญหน่วยงาน ที่จังหวัดมุกดาหารอธิการบดีเป็นผู้ลงนาม ส่วนจังหวัดอุบลราชธานีคณะบดีเป็นผู้ลงนาม จังหวัดมุกดาหารให้นักศึกษาบัณฑิตศึกษาเป็นผู้ส่งและติดตามสอบถามเรื่องการเข้าร่วมประชุม ส่วนจังหวัดอุบลราชธานีส่งหนังสือตามระบบของมหาวิทยาลัยคือมีพนักงานส่งหนังสือตามหน่วยงานโดยไม่ได้ติดตามโดยวิธีอื่น จากการดำเนินการทั้งสองวิธีพบว่า การที่อธิการบดีลงนามในหนังสือและให้นักศึกษาส่งหนังสือและติดตามสอบถามเรื่องการเข้าร่วมประชุมทำให้มีผู้เข้าร่วมประชุม เกือบครบทุกหน่วยงานคือขาดเพียง 2 หน่วยงาน ส่วนที่อุบลราชธานีที่ให้คณะบดีลงนามและส่งหนังสือโดยระบบที่ทำประจำและไม่มีการติดตามสอบถามทำให้มีผู้เข้าร่วมประชุมเพียง 4 หน่วยงานเท่านั้น

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้งาน

สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำโจทย์วิจัยไปพัฒนาเป็นโครงการวิจัยเพื่อขอรับทุนอุดหนุนจากหน่วยงานเพื่อทำการวิจัยพัฒนาได้ และอาจร่วมมือกับหน่วยงานราชการ สถาบันการศึกษาในการวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โจทย์วิจัยที่พัฒนาขึ้นมา ส่วนผู้สนใจการทำวิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยวก็สามารถใช้โจทย์วิจัยไปพัฒนาเป็นโครงการวิจัยเพื่อขอรับทุนอุดหนุนจากสถาบันการเงินได้เลย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

หากจะมีการวิจัยครั้งต่อไป ในลักษณะที่กว้างขึ้น(รวมถึงประเทศเพื่อนบ้าน) ควรใช้งบประมาณที่มากขึ้น มีส่วนราชการระดับกรมของแต่ละประเทศเข้าร่วมด้วยอย่างเป็นทางการ จะทำให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความสะดวก

ยุทธศาสตร์จังหวัดมุกดาหาร

ศักยภาพการพัฒนา

1. ประตูสู่ประเทศอินโดจีนตามโครงการพัฒนาเส้นทางเชื่อมโยงเศรษฐกิจตามแนวตะวันตก-ตะวันออก (Ease west Economic Corridor : EWEC)

2. มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่คงความอุดมสมบูรณ์

3. แหล่งวัฒนธรรมพื้นเมือง 8 เผ่า

ที่ควรค่าอนุรักษ์และพัฒนาให้เกิดประโยชน์ ทางเศรษฐกิจและสังคม

วิสัยทัศน์

"เมืองการค้า และการท่องเที่ยวชายโขง ณ ประตูตะวันออกสู่อินโดจีน"

"Trade & Tour Town on Mekong at Eastern Gateway to Indochina and Beyond "

พันธกิจ

- พัฒนาระบบการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขัน

- พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพและสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงและพลวัตโลก
สู่สังคมฐานความรู้

- ส่งเสริมขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
ให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม

- สร้างความสมดุลของระบบเศรษฐกิจ สังคม
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- เสริมสร้างระบบการบริหารจัดการภาครัฐ
ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การขจัดความยากจน

กลยุทธ์ที่ 1. เสริมสร้างขีดความสามารถของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการ
แก้ไข ปัญหาความยากจน

กลยุทธ์ที่ 2. พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรและปัจจัยผลิตในระดับชุมชนเพื่อ
ยกระดับการผลิต

กลยุทธ์ที่ 3. พัฒนาองค์ความรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจ
ชุมชน อย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ 4. สร้างโอกาสและศักยภาพแก่คนจนให้มีอาชีพและรายได้โดยใช้ยุทธวิธี Direct sale

กลยุทธ์ที่ 5. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 1. ยกระดับการศึกษาและความรู้ให้พร้อมสู่สังคมฐานความรู้

กลยุทธ์ที่ 2. สร้างโอกาสการเข้าถึงการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

กลยุทธ์ที่ 3. พัฒนาระดับทักษะฝีมือและผลิตภาพกำลังแรงงานเพื่อเพิ่มขีดความสามารถใน
การแข่งขัน

กลยุทธ์ที่ 4. สร้างเสริมสุขภาพอนามัยและพฤติกรรมสุขภาพประชาชนแบบองค์รวมที่มี
คุณภาพมาตรฐานครอบคลุม ทุกมิติ

กลยุทธ์ที่ 5. พัฒนาระบบบริหารจัดการทางการแพทย์และสาธารณสุขที่มีคุณภาพมาตรฐาน

กลยุทธ์ที่ 6. อนุรักษ์ สืบสานวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

กลยุทธ์ที่ 7. ป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินอย่างเป็นองค์รวม

กลยุทธ์ที่ 8. เตรียมความพร้อมแก่สังคมเพื่อให้ผู้สูงอายุเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุล

กลยุทธ์ที่ 1. สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าเกษตร (Value Creation)

- การวิจัยและพัฒนาปรับปรุงพันธุ์ และเทคโนโลยีชีวภาพ

- ส่งเสริมการนำผลิตผลเกษตรไปผลิตพลังงานทดแทน เช่น

มันสำปะหลัง อ้อย เป็นต้น

- พัฒนาคุณภาพสินค้าการเกษตรที่มีศักยภาพและโอกาสทางการตลาดสูง เช่น ยางพารา

การประมง เป็นต้น

กลยุทธ์ที่ 2. ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรตามระบบความปลอดภัยอาหาร (Food
Safely)

กลยุทธ์ที่ 3. พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

กลยุทธ์ที่ 4. พัฒนา พื้นฟูสภาพดินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการเกษตรทั้งระบบเกษตรอินทรีย์
และระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ 5. เพิ่มศักยภาพแข่งขันด้านอุตสาหกรรม

-ปรับโครงสร้างเพื่อเตรียมความพร้อมและสร้างโอกาสให้กับภาคอุตสาหกรรมที่ไม่สามารถ แข่งขัน ได้หรือ ได้รับ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง ของตลาดและ ข้อตกลงระหว่าง ประเทศ

- เพิ่มประสิทธิภาพและมูลค่าผลผลิตของ SMEs

และวิสาหกิจชุมชนบนฐานความรู้ด้าน การพัฒนาบุคลากรการบริหารจัดการ การพัฒนานวัตกรรม ด้านการผลิต และการตลาด พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงธุรกิจทุกระดับ

- ส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

กลยุทธ์ที่ 6. ส่งเสริมและพัฒนากองทุนที่เกี่ยวข้องเชิงอนุรักษ์ทางธรรมชาติและวัฒนธรรม

- พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวใหม่ให้มีคุณภาพ

เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าการท่องเที่ยว และบริการด้านการท่องเที่ยว

- พัฒนาระดับมาตรฐานการให้บริการปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว

และธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ 7. เพิ่มศักยภาพการแข่งขันด้านการค้า การลงทุน และการบริการ

-พัฒนาส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการประกอบธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-commerce)

- เสริมสร้างประสิทธิภาพด้านการตลาดและการกระจายผลผลิตไปสู่ตลาด

และพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า

- ส่งเสริมและพัฒนาระบบรวบรวมและกระจายสินค้า

(Distribution Center) และระบบโลจิสติกส์ (Logistics Management)

กลยุทธ์ที่ 8. พัฒนาระดับระบบโครงข่ายการคมนาคมและขนส่ง

กลยุทธ์ที่ 9. พัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพระบบเศรษฐกิจการเงินการคลัง และบัญชี

กลยุทธ์ที่ 10. พัฒนาและส่งเสริมงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และสิ่งประดิษฐ์ เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของจังหวัด

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ 1. ปรับปรุง ฟื้นฟู อนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ (ดิน น้ำ ป่าไม้) และความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างเป็นระบบ

กลยุทธ์ที่ 2. พัฒนาและจัดหาแหล่งน้ำให้เพียงพอ ทั้งการผลิต อุปโภค และบริโภค

กลยุทธ์ที่ 3. เสริมสร้างองค์ความรู้และศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้กับชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กลยุทธ์ที่ 4. ป้องกันและควบคุมมลพิษให้อยู่ในระดับมาตรฐานเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีและพัฒนาที่ยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจและสังคม

กลยุทธ์ที่ 1. การอำนวยความสะดวกด้านการค้า การลงทุน และปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน

กลยุทธ์ที่ 2. พัฒนาและส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความร่วมมือด้านการศึกษาสาธารณสุข และวัฒนธรรมกับประเทศเพื่อนบ้าน

กลยุทธ์ที่ 3. พัฒนาเครือข่ายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อผลิตกำลังแรงงานที่เพียงพอ

กลยุทธ์ที่ 4. พัฒนาความร่วมมือด้านเศรษฐกิจภายใต้กรอบ ACMECS 5 สาขา คือการค้า การลงทุน เกษตรและอุตสาหกรรม ท่องเที่ยว คมนาคมและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ยุทธศาสตร์ที่ 6 เสริมสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

กลยุทธ์ที่ 1. พัฒนา ปรับปรุงรูปแบบการทำงาน แลเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐ

กลยุทธ์ที่ 2. เพิ่มสมรรถนะและปรับกระบวนการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ

กลยุทธ์ที่ 3. พัฒนานอ้ก้ความรู้ ทักษะเทคโนโลยี วิทยาการสมัยใหม่ และวัฒนธรรม การทำงานของบุคลากรหน่วยงานภาครัฐ

กลยุทธ์ที่ 4. พัฒนาการให้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Service)

กลยุทธ์ที่ 5. พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศให้ทันสมัยเชื่อมโยงในทุกกระดับ และสร้างนวัตกรรม ในการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ โดยใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาไปสู่ E-government

กลยุทธ์ที่ 6. ส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริต และ ประพฤติชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

กลยุทธ์ที่ 7. สร้างและพัฒนาความโปร่งใสในการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐในทุก ระดับ

กลยุทธ์ที่ 8. สร้างกลไกและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือและบูรณาการการทำงานร่วม ระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม

กลยุทธ์ที่ 9. เสริมสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของหน่วยงานภาครัฐในทุก ระดับ (Good governance)

กลยุทธ์ที่ 10. ส่งเสริมกระบวนการบริหารจัดการที่ดี (ธรรมาภิบาล) ในภาคเอกชน โดย สนับสนุนให้ภาคเอกชนยึดมั่นในความรับผิดชอบต่อลูกค้า ผู้รับบริการและสังคม

กลยุทธ์ที่ 11. ส่งเสริมให้มีระบบและกระบวนการคุ้มครองผู้บริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ ทั่วถึง เพื่อสร้างความเป็นธรรมให้แก่ผู้บริโภค

ยุทธศาสตร์ที่ 7 ส่งเสริมประชาธิปไตยและประชาสังคม

กลยุทธ์ที่ 1. สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง

กลยุทธ์ที่ 2. พัฒนาระบบกลไกการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเชิงสร้างสรรค์

กลยุทธ์ที่ 3. สนับสนุนและจัดให้มีระบบการตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐทุกระดับจาก ทุกภาคส่วน

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การรักษาความมั่นคงชายแดน

กลยุทธ์ที่ 1. จัดกิจกรรมเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ทุกโอกาสอันควร

กลยุทธ์ที่ 2. พัฒนาระบบข้อมูลด้านการข่าว

กลยุทธ์ที่ 3. พัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการข่าวแก่บุคลากรหน่วยงานภาครัฐ

กลยุทธ์ที่ 4. พัฒนาระบบการตรวจคนเข้าเมือง

กลยุทธ์ที่ 5. เพิ่มประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาผู้ลักลอบเข้าเมือง สกัดกั้นการเข้ามาใหม่ และปราบปรามขบวนการนำเข้า

กลยุทธ์ที่ 6. การพิสูจน์และกำหนดสถานภาพบุคคล

กลยุทธ์ที่ 7. การแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายและจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวอย่างมีระบบ

กลยุทธ์ที่ 8. จัดระเบียบพื้นที่ชายแดนให้มีความพร้อมต่อการเผชิญสถานการณ์และปัญหา

ยุทธศาสตร์จังหวัดมุกดาหาร

ยุทธศาสตร์จังหวัดอุบลราชธานี

เมืองดอกบัวงาม แม่น้ำสองสี มีปลาแซบหลาย หาดทรายแก่งหิน ถิ่นไทย
นักปราชญ์ ทวยราษฎร์ใฝ่ธรรม งามล้ำเทียนพรรษา ผาแต้มก่อน
ประวัติศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีและเสริมสร้างคามเข้มแข็งของชุมชน

กลยุทธ์ 1 การพัฒนาสังคม ยกระดับคุณภาพชีวิต และแก้ไขความยากจน

แผนงาน 1.1 พัฒนาสังคมและเสริมสร้างเข้มแข็งให้ชุมชน

- โครงการ 1.1.1 ส่งเสริมและสนับสนุนสถาบันครอบครัว
- โครงการ 1.1.2 สร้างความเข้มแข็งเครือข่ายและชุมชน
- โครงการ 1.1.3 ส่งเสริมประชาคมและสมาชิก อปท.
- โครงการ 1.1.4 ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาระบบการบริหารจัดการชุมชน
- โครงการ 1.1.5 จัดระเบียบสังคมจังหวัดอุบลราชธานี
- โครงการ 1.1.6 พัฒนาคุณภาพและส่งเสริมสวัสดิการผู้สูงอายุและเด็ก
- โครงการ 1.1.7 ราษฎร์รัฐร่วมใจหนึ่งตำบลหนึ่งบ้านในฝัน
- โครงการ 1.1.8 เพิ่มศักยภาพให้ผู้นำชุมชนและองค์กรชุมชน

แผนงาน 1.2 สร้างเสริมสุขภาพและการควบคุมโรค

- โครงการ 1.2.1 สร้างเสริมสุขภาพประชาชน
- โครงการ 1.2.2 ออทหารปลอดภัยและคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ
- โครงการ 1.2.3 ป้องกัน ควบคุมรักษาโรคติดต่อ โรคไม่ติดต่อและภัยสุขภาพ
- โครงการ 1.2.4 พัฒนาคุณภาพมาตรฐานโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

แผนงาน 1.3 ส่งเสริมอาชีพสร้างรายได้

- โครงการ 1.3.1 ส่งเสริมการมีอาชีพและการมีงานทำ
- โครงการ 1.3.2 ส่งเสริมความรู้และป้องกันการเอาเปรียบด้านแรงงาน
- โครงการ 1.3.3 มีอาชีพและสงเคราะห์เงินทุนประกอบอาชีพผู้ต้องขังยากจน
- โครงการ 1.3.4 พัฒนามาตรฐานแรงงาน
- โครงการ 1.3.5 ครัวงานแก่ใจ
- โครงการ 1.3.6 หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ 2 การส่งเสริมการศึกษาและแหล่งเรียนรู้

แผนงาน 2.1 ส่งเสริมการศึกษาและแหล่งเรียนรู้

- โครงการ 2.1.1 จัดทำแผนการให้บริการการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี
- โครงการ 2.1.2 หนึ่งตำบลสองทุน
- โครงการ 2.1.3 ศูนย์กลางการเรียนรู้ ICT จังหวัดอุบลราชธานี (Ubonratchathami ICT Learning Center)
- โครงการ 2.1.4 พัฒนาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- โครงการ 2.1.5 ครัวงานแก่ใจ
- โครงการ 2.1.6 ส่งเสริมนักเรียน นักศึกษาที่มีความสามารถพิเศษ
- โครงการ 2.1.7 ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาก่อนขั้นพื้นฐาน

แผนงาน 2.2 ส่งเสริมและพัฒนาการศึกษา

- โครงการ 2.2.1 ส่งเสริมการศึกษาต่อด้านอาชีวศึกษา
- โครงการ 2.2.2 พัฒนามาตรฐานการระดมการจัดกรเรียนการสอนอาชีวศึกษา
- โครงการ 2.2.3 ส่งเสริมและพัฒนากาประกอบอาชีพแก่ประชาชน

แผนงาน 2.3 ส่งเสริมและพัฒนาการศึกษา

- โครงการ 2.3.1 พัฒนาศูนย์การเรียนรู้การศึกษา
- โครงการ 2.3.2 พัฒนาการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา
- โครงการ 2.3.3 ส่งเสริมและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง
- โครงการ 2.3.4 ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ประกอบการ

กลยุทธ์ 3 การส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรม

แผนงาน 3.1 ส่งเสริมสนับสนุนด้านศาสนาและวัฒนธรรม

- โครงการ 3.1.1 จัดสร้างพุทธมณฑลจังหวัด
- โครงการ 3.1.2 เสริมสร้างความรู้แก่อาสาสมัครพระพุทธศาสนาจังหวัด
- โครงการ 3.1.3 ศาสนสัมพันธ์สัมพันธ์สามชั้นแห่งชาติ
- โครงการ 3.1.4 เสริมสร้างศีลธรรม
- โครงการ 3.1.5 เสริมสร้างวัฒนธรรม

กลยุทธ์ 4 การรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

แผนงาน 4.1 เสริมสร้างความปลอดภัย

- โครงการ 4.1.1 ย้ายเรือนจำออกจากแหล่งชุมชน
- โครงการ 4.1.2 เพิ่มศักยภาพในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- โครงการ 4.1.3 เสริมสร้างความปลอดภัยให้แก่ประชาชน

แผนงาน 4.2 ป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด

- โครงการ 4.2.1 ป้องกันยาเสพติด
- โครงการ 4.2.2 ปราบปรามยาเสพติด
- โครงการ 4.2.3 บำบัดรักษาฟื้นฟูผู้เสพและผู้ติดยาเสพติด
- โครงการ 4.2.4 ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การบริหารทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ 5 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนงาน 5.1 พัฒนาและจัดการผังเมือง

โครงการ 5.1.1 ศึกษาและออกแบบการพัฒนาผังเมือง

โครงการ 5.1.2 บริหารจัดการผังเมือง

แผนงาน 5.2 จัดระเบียบที่ดินทำกิน ที่อาศัยและพัฒนาศักยภาพสินทรัพย์

โครงการ 5.2.1 ออกเอกสารสิทธิ์เกี่ยวกับที่ดิน

โครงการ 5.2.2 แปลงสินทรัพย์เป็นทุน

แผนงาน 5.3 พัฒนาและฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม

โครงการ 5.3.1 พัฒนาและฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้แบบมีส่วนร่วม

โครงการ 5.3.2 แก้ไขปัญหาหมอกพิษและสิ่งแวดล้อม

โครงการ 5.3.3 พัฒนาเครือข่ายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ 6 การแก้ปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วม

แผนงาน 6.1 แก้ปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วม

โครงการ 6.1.1 ศึกษาการแก้ปัญหาภัยแล้งน้ำท่วม

โครงการ 6.1.2 พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ

โครงการ 6.1.3 บริหารจัดการน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค

โครงการ 6.1.4 พัฒนาศักยภาพระบบเตือนภัย ป้องกันภัยแล้ง น้ำท่วม

กลยุทธ์ 7 การบริหารจัดการด้านพลังงาน

แผนงาน 7.1 บริหารจัดการด้านพลังงานในระดับชุมชน

โครงการ 7.1.1 พัฒนาความรู้ความเข้าใจด้านพลังงาน

โครงการ 7.1.2 พัฒนาศักยภาพพลังงาน

โครงการ 7.1.3 ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ 8 การส่งเสริมการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว

แผนงาน 8.1 ส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการ OTOP-เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน และ SMEs

โครงการ 8.1.1 ส่งเสริมสนับสนุน OTOP วิสาหกิจชุมชน และ SMEs ด้านการบริหารจัดการ

โครงการ 8.1.2 ส่งเสริมพัฒนากระบวนการและมาตรฐานการผลิต

โครงการ 8.1.3 สนับสนุนผู้ประกอบการ OTOP วิสาหกิจชุมชน และ SMEs ด้านการตลาด

แผนงาน 8.2 ส่ง 6 ประเด็นยุทธศาสตร์ 16 กลยุทธ์ 36 แผนงาน 129 โครงการ

โครงการ 8.2.....

โครงการ 8.2.2 ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี เชื่อมโยงภูมิภาคและเขต
สามเหลี่ยมมรกต

แผนงาน 8.3 พัฒนาความร่วมมือทางการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ

โครงการ 8.3.1 พัฒนาคิววีอาร์พร้อมมือ ทางการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ

โครงการ 8.3.2 เสริมสร้างพันธมิตรธุรกิจระหว่างประเทศ

แผนงาน 8.4 เสริมสร้างผู้ประกอบการและนักลงทุนอุตสาหกรรมภูมิภาค

โครงการ 8.4.1 ศึกษาความเหมาะสมก่อนการลงทุนผลิตเอทานอลในจังหวัดอุบลราชธานี

โครงการ 8.4.2 เสริมสร้างความเข้มแข็งอุตสาหกรรมภูมิภาค

กลยุทธ์ 9 การส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจบริการสุขภาพ

แผนงาน 9.1 พัฒนาผลิตภัณฑ์สุขภาพและสมุนไพรไทย

โครงการ 9.1.1 ปลูกและควบคุมคุณภาพวัตถุดิบ

โครงการ 9.1.2 วิจัยและพัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์

โครงการ 9.1.3 เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สมุนไพร และสนับสนุนผลิตภัณฑ์สมุนไพรสู่ระบบบริการสุขภาพ

โครงการ 9.1.4 ศูนย์ฝึกอบรมแพทย์แผนไทย (TRAINING CENTER)

แผนงาน 9.2 ธุรกิจบริการสุขภาพเพื่อพัฒนาสุขภาพประชาชนชาติ

โครงการ 9.2.1 ธุรกิจบริการสุขภาพเพื่อพัฒนาสุขภาพประชาชนชาติ

แผนงาน 9.3 พัฒนาธุรกิจบริการส่งเสริมสุขภาพ (สปา นวดเพื่อสุขภาพและเสริมความงาม)

โครงการ 9.3.1 ศูนย์ SPA INDOCHINA (พัฒนาการแพทย์ผสมผสานการแพทย์อุบล-จีน-อินโดจีน)

กลยุทธ์ 10 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐาน เอื้อต่อการค้า การ

ลงทุนและการท่องเที่ยว

แผนงาน 10.1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐาน เอื้อต่อการค้า การลงทุนและ

การท่องเที่ยว

โครงการ 10.1.1 พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้าน Logistics

โครงการ 10.1.2 ศึกษาการจัดตั้งเขตปลอดอากร (Free Zone) และการจัดตั้งร้านค้าปลอดอากร (Duty Free)

โครงการ 10.1.3 ศึกษาวางแผนระบบ Regional Transport and Logistics Corridor

โครงการ 10.1.4 จัดตั้งและก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก

โครงการ 8.1.4 ขยายผลการดำเนินงาน OTOP วิสาหกิจชุมชน และ SMEs
โครงการ 8.1.5 ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการใช้ตราสัญลักษณ์จังหวัดอุบลราชธานี

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาการเกษตรและการแปรรูปสินค้าเกษตร

กลยุทธ์ 11 การพัฒนาและส่งเสริมการผลิตข้าวหอมมะลิปลอดภัยจากสารพิษและข้าวหอมมะลิอินทรีย์

แผนงาน 11.1 พัฒนาการผลิตข้าวหอมมะลิปลอดภัยจากสารพิษและข้าวหอมมะลิอินทรีย์
โครงการ 11.1.1 จัดทำแผนที่ศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิ
โครงการ 11.1.2 ส่งเสริมการผลิตข้าวหอมมะลิปลอดภัยจากสารพิษ
โครงการ 11.1.3 ส่งเสริมการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์

แผนงาน 11.2 พัฒนาการตลาดข้าวหอมมะลิปลอดภัยจากสารพิษและข้าวหอมมะลิอินทรีย์
โครงการ 11.2.1 พัฒนาระบบตลาดสินค้าข้าวหอมมะลิปลอดภัยจากสารพิษ
โครงการ 11.2.2 พัฒนาระบบตลาดสินค้าข้าวหอมมะลิอินทรีย์

กลยุทธ์ 12 การพัฒนาและส่งเสริมการผลิตพืชเศรษฐกิจ

แผนงาน 12.1 พัฒนาการผลิตและกวดลาดพืชเศรษฐกิจ

โครงการ 12.1.1 พัฒนาและส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษหรือพืชอินทรีย์
โครงการ 12.1.2 พัฒนาและส่งเสริมการผลิตมันสำปะหลัง
โครงการ 12.1.3 พัฒนาระบบตลาดพืชปลอดภัยจากสารพิษหรือพืชอินทรีย์
แผนงาน 12.2 พัฒนาการส่งเสริมด้านเกษตร

โครงการ 12.2.1 ศูนย์ส่งเสริมและสาธิตเศรษฐกิจพอเพียงเฉลิมพระเกียรติ

โครงการ 12.2.2 พัฒนาการความรู้ของเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

กลยุทธ์ 13 การพัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรดินและน้ำเพื่อการเกษตร

แผนงาน 13.1 พัฒนาศักยภาพดินและน้ำ

โครงการ 13.1.1 สร้างและบริหารจัดการโรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์

โครงการ 13.1.2 พัฒนาแหล่งน้ำและระบบชลประทาน

โครงการ 13.1.3 บริหารจัดการน้ำระบบชลประทาน

กลยุทธ์ 14 การพัฒนาและส่งเสริมการแปรรูปสัตว์และการประมง

แผนงาน 14.1 พัฒนาและส่งเสริมการแปรรูปสัตว์

โครงการ 14.1.1 ส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรรายย่อยเข้าสู่ระบบมาตรฐานฟาร์ม

โครงการ 14.1.2 สร้างเครือข่ายอาสาเฝ้าระวังและป้องกันโรคระบาดสัตว์

โครงการ 10.1.5 ปรับปรุงภูมิทัศน์และพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ
โครงการ 10.1.6 ปรับปรุงเส้นทางคมนาคมขนส่ง
โครงการ 10.1.7 พัฒนาศูนย์ข้อมูลเพื่อการการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว

6 ประเด็นยุทธศาสตร์ 16 กลยุทธ์ 36 แผนงาน 129 โครงการ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการ

กลยุทธ์ 15 การพัฒนาประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการ

แผนงาน 15.1 พัฒนาศักยภาพบุคลากร

โครงการ 15.1.1 พัฒนาบุคลากร

โครงการ 15.1.2 เสริมสร้างขีดสมรรถนะบุคลากร

โครงการ 15.1.3 จัดการองค์ความรู้แก่บุคลากร

แผนงาน 15.2 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

โครงการ 15.2.1 จัดทำข้อมูล

โครงการ 15.2.2 บริหารจัดการระบบสารสนเทศ

โครงการ 15.2.3 ประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาจังหวัด

แผนงาน 15.3 พัฒนาระบบบริหารจัดการและสถานการณ์ราชการ

โครงการ 15.3.1 พัฒนาระบบการปฏิบัติงาน

โครงการ 15.3.2 ปรับปรุงสถานที่ราชการ

โครงการ 15.3.3 ราชการไทยใสสะอาด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 การเสริมสร้างและรักษาความมั่นคง

กลยุทธ์ 16 การเสริมสร้างและรักษาความมั่นคง

แผนงาน 16.1 ป້องกันและแก้ไขปัญหามลภาวะตามแนวชายแดน

โครงการ 16.1.1 ป້องกันปัญหาและเงื่อนไขชายแดน

โครงการ 16.1.2 สกัดกั้น ป້องกันและปราบปราม ปัญหายาเสพติดตามแนวชายแดน

โครงการ 16.1.3 เพิ่มประสิทธิภาพการจักระบบและควบคุมคนต่างด้าว

โครงการ 16.1.4 ควบคุม ป້องกันโรคติดต่อตามแนวชายแดน

โครงการ 16.1.5 จัดตั้งศูนย์ข่าวรวม อีนาทอกิจอำเภอชายแดน

แผนงาน 16.2 พัฒนาศักยภาพแนวชายแดน

โครงการ 16.2.1 เพิ่มศักยภาพให้ผู้นำและองค์กรชุมชน

โครงการ 16.2.2 จัดตั้งจุดเฝ้าตรวจและตรวจการณ์ริมฝั่งแม่น้ำโขง

โครงการ 16.2.3 จัดตั้งองค์กรระดับหมู่บ้านชุมชนในการควบคุมสติปัญญาชายแดน

โครงการ 16.2.4 จัดตั้งหมู่บ้านชุมชนเฝ้าระวังตามแนวชายแดน

โครงการ 14.1.3 พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อ
แผนงาน 14.2 พัฒนาและส่งเสริมการประมง

- โครงการ 14.2.1 ส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงสัตว์น้ำให้ได้มาตรฐานฟาร์ม
 โครงการ 14.2.2 ส่งเสริมและพัฒนาการเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ
แผนงาน 16.3 สร้างสัมพันธไมตรีระหว่างประเทศทุกระดับ
 โครงการ 16.3.1 ประชุมคณะกรรมาการร่วมเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยตามชายแดนไทย
 โครงการ 16.3.2 เชื่อมความสัมพันธ์ระดับท้องถิ่นกับประเทศเพื่อนบ้าน
 โครงการ 16.3.3 พัฒนาศักยภาพด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
 โครงการ 16.3.4 ส่งเสริม พัฒนาอาชีพและมีชื่อเสียงแก่แรงงานกับประเทศเพื่อนบ้าน
 โครงการ 16.3.5 โรงเรียนต้นแบบการศึกษาในพื้นที่ชายแดน
 โครงการ 16.3.6 สร้างความร่วมมือด้านสาธารณสุขกับประเทศเพื่อนบ้าน
 โครงการ 16.3.7 จัดตั้งศูนย์ประสาน (BLO) : Border Liaison Office

โครงการ 16.2.5 มีกำลังประชาชนร่วมกับหน่วยทหาร
 โครงการ 16.2.6

6 ประเด็นยุทธศาสตร์ 16 กลยุทธ์ 36 แผนงาน 129 โครงการ

แผนงาน 16.4 ข้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศตามข้อตกลงกับภาคีพหุภาคี
และรัฐทพาท

- โครงการ 16.4.1 การถวายความปลออดภัยและจัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นในการถวายความปลออดภัย
 พระมหากษัตริย์ พระราชินีและรัชทายาท
 โครงการ 16.4.2 การรับเสด็จและเฝ้าพระเกียรติพระบรมวงศานุวงศ์ และรัชทายาท